حکومەتی هەرێمی کوردستان
وەزارەتی بازرگانی و پیشەسازی
ب.گ. پلان دانان و بەدواداچوون

چالاکییەکانی وەزارەتی بازرگانی و پیشەسازی
ساڵی ٢٠٢٢

ئازار ٢٠٢٣

ئەم راپۆرتە لە بەڕێوەبەرایەتی گشتی پلان دانان و بەدواداچوون وە لە لایەن ئەم بەڕێزانەی خوارەوە ئامادە کراوە

١- سوار عزیز علی	ب.گ.پلان دانان و بەدواداچوون
٢- مصطفی زبیر بلال	ب.پلان دانان
٣- گولن فؤاد احمد	ب.سەنتەری زانیاری
٤- ماجده ابراهیم شاکر	فەرمانبەری پلان دانان
٥- یاسمین صبحی علی	فەرمانبەری پلان دانان
٦- زهره احمد محمدامین	فەرمانبەری پلان دانان
٧- ئاری حامد عبدالکریم	فەرمانبەری پلان دانان
٨- سالم محمد صالح	فەرمانبەری سەنتەری زانیاری
٩- هوشمند حمید عزیز	فەرمانبەری سەنتەری زانیاری
١٠- دلێر خلیل ابراهیم	فەرمانبەری سەنتەری زانیاری
١١- فواد رشید اسماعیل	نووسینگەی ب.گشتی
١٢- نادیه حسین خضر	نووسینگەی ب.گشتی

پێڕست

لاپەرە یەک

بەشی یەکەم: پێشـــــەکی 4

بەشی دووەم: پێکهـــاتەی ئیـــداری 10

وەزارەت 11

ب.گ. کاروباری کاگێری و دارایی 12

ب.گ. پلان دانان و بەدواداچوون 13

ب.گ. گەشەپێدانی پیشەسازی 14

ب.گ. بازرگانـــی 15

ب.گ. تۆمارکردنی کۆمپانیاکان 16

بەشی سێهەم: فـەرمانبـــەران 17

بەشی چوارەم: چالاکـــییە گشتیـــەکان 32

پەیوەندیەکان و چالاکییەکانی وەزارەت... 33

دانان و هەموارکردنی یاسا و رێنمایی 39

ڕاپۆرت و لێکۆڵینەوە 40

لاپەرە دوو

بەشی پێنجەم : پـــرۆژەکان 42

بەشی شەشەم : کارگەکانی حکومی.. 47

بەشی حەفتەم : کارگەکانی کەرتی تایبەت.. 50

کارگەکانی دامەزراو لە هەرێمی کوردستان لە کۆتایی 2022 51

کارگەکانی دامەزراو لە هەولێر لە کۆتایی 2022 57

کارگەکانی دامەزراو لە سلێمانی لە کۆتایی 2022 59

کارگەکانی دامەزراو لە دهۆک لە کۆتایی 2022 61

بەشی هشتەم : مۆڵەتی دامەزراندنی کارگەکان 63

ژمارەی مۆڵەت لە هەرێمی کوردستان لە کۆتایی 2022 65

ژمارەی مۆڵەت لە هەولێر لە کۆتایی 2022 74

ژمارەی مۆڵەت لە سلێمانی لە کۆتایی 2022 79

ژمارەی مۆڵەت لە دهۆک لە کۆتایی 2022 84

بەشی نویەم : وەرگـــرتنی دانەوێـلە 89

لاپەرە سێ

بەشی دەهەم : چـــاودێری و کونترۆڵ 95

خۆراکی دابەشکراو 96

چاودێری شوێنە بازرگانیەکان 97

چاودێری بەرهەمی خۆماڵی 99

چاودێری کارگەکان 104

بەشی یازدەهەم : چـــیمەنتۆ 105

بڕی چیمەنتۆی بەرهەم هێنراو 106

کارگەکانی چیمەنتۆ کە بەرهەمیان نییە 107

بڕی چیمەنتۆی دابین کراو 108

بڕی چیمەنتۆی دابین کراو بۆ کۆمپانیاکان 109

بڕی چیمەنتۆی دابەش کراو 110

بەشی دوازدەهەم: هاوردە و هەناردەی بازرگانی 112

بەشی سیزدەهەم: کۆمپـانیاکانی تۆمارکراو 128

بەشی چواردەهەم: هێمای بازرگانی 137

بەشی پانزدەهەم : پەرەپێدانی مرۆڤی 142

بەشی یەکەم:

پێشەکی

چالاکییەکانی وەزارەتی بازرگانی و پیشەسازی لە ساڵی 20٢2

پێشەکی

گەشەسەندنی پیشەسازی بۆ هەر وولاتێک بە یەکێک لە پایە گرنگەکانی گەشەسەندنی ئابووری هەمەلایەنە دادەنرێت ، بەو پێیەی پیشەسازی ڕۆڵێکی گرنگی هەیە لە ئابووریدا وە بە یەکێک لە جومگە سەرەکییەکانی ئابووری دەژمێردرێت ، هەروەها کەرتی پیشەسازی گەرەنتی زیادبوونی بەهای زیادکراو (القیمە المضافە) دەکات زۆر گرنگ و یارمەتیدەرە بۆ دەستەبەرکردنی ئاسایشی خۆراک و پێویستییە سەرەکیەکانی مرۆڤ ، باشترکردنی هاوسەنگی ئابووری لەڕووی بازرگانی و ئابووری و دامەزراندن و کەمکردنەوەی بەفیڕۆچوونی ووزە وە ڕێژەی ئێستای بێکاری و دەستەبەرکردنی هەلی کار بۆ نەوەکانی داهاتوو.

بۆ پشتیوانی کردنی کەرتی پیشەسازی لە هەرێمی کوردستان و بەرزکردنەوەی ئاستی ئەم کەرتە دەبێت پیشەسازی لە ئامانجە هەرە سەرەکییەکانی هەر سیاسەتێکی گەشەپێدانی ئابووری گشتگیر دابنرێت وە لە هەموو کابینەکانی حکومەتی هەرێمی کوردستان گرنگی زۆر زیاتر پێ بدرێت .

پیشەسازی ڕووبەڕووی پاشەکشە و لە ناوچوون بووەتەوە کە کاریگەری خێرای لەسەر گەشەسەندنی چالاکیی پیشەسازی بەجێهێشت لەبەر ناسەقامگیریی ساڵانی دەیەکانی ڕابردوو بەهۆی شەڕەکان و گەمارۆی ئابوورییەوە.

سەبارەت بەو کارگانەی کە توانیویانە بارودۆخەکانیان چارەسەر بکەن و چالاکیەکانیان دەست پێ بکەنەوە ، بەدەست چەندین مەرج و کێشە دەناڵێنن وەک نەبوونی خزمەتگوزارییە سەرەتاییەکان کە لە پێش هەموویان کارەبایە وە پێداویستی بەرهەمهێنان و تێچووی بەرزی بەرهەمهێنان بەتایبەتی کرێی گواستنەوە و کرێی کرێکاران و ...هتد کە لەگەڵ چالاکیی بەرهەمداردا نین.

جگە لەوانەی پێشتر باسمان کرد لە ساڵی ٢٠٠٣ە وە بازاڕی عێراق و کوردستان بە گشتی بە شێوەیەکی پشێوی و نابەرپرسانە بۆ هەموو جۆرە کاڵایەک کرایەوە بەبێ کۆنترۆڵکردن یان سەپاندنی باجی گومرگی گونجاو یان کۆنترۆڵکردنی کوالیتی وە بە نرخێکی کەم دێتە ناو هەرێم و عێراق ، ئەمەش وایکرد زۆرێک لە کارگەکان بەرهەمهێنان بوەستێنن بەهۆی بێ تواناییان لە کێبڕکێ وە بە هەدەردانی بەرهەمەکانیان کاتێک بەرهەمیان لە بازار ساغ نابێتەوە .

زۆربەی ئەو کاڵایانەی کە دەچنە ناو بازاڕی عێراق کوالیتی خراپن و بە نرخێکی کەم دەفرۆشرێن ، ڕەنگە لە خوار ئاستی تێچووی بەرهەمهێنانیانەوە بێت لە وڵاتانی سەرچاوەی خۆیان ، ئەمەش گومان لەسەر بوونی دۆخی قۆرخکاری دروست دەکات لە ژێر ڕۆشنایی نەبوونی سیاسەتێکی ئابووری سەقامگیر و کۆنترۆڵکردن و بەدواداچوون و نەبوونی هیچ دیدێکی ئابووری و ستراتیژی گەشەپێدان.

ئەو شێواندنە ئابوورییەی لە دوای ساڵی ٢٠٠٣ زاڵ بوو کە ئەوەش بەشێکی بۆ ئەوە دەگەرێتەوە کە زانیاری لەسەر دۆخی عێراق و شیکاری ئابووری لە کابینەکانی حکومەتدا کەم بوو ، بۆیە ئەو سیاسەتانەی لەو کاتەدا پەیڕەو دەکران ، ڕێچکەیەکی ئامادەیە (کۆنترۆڵنەکراو) بۆ مۆدێلی ئابووری سەرمایەداری و ڕەنگدانەوەی راستەقینەی ئابووری عێراق و هەرێمی کوردستان نین , هەر بۆیە دەرگای هاوردەکردنی بۆ هەموو جۆرە کالایەک کراوەیە, ئەمەش بووە هۆی لەناوچوونی هەموو چالاکییەکی بەرهەمدار لە وڵاتدا کە دەبێتە هۆی کێبڕکێی نادادپەروەرانە و نایەکسان وە دۆخەکە بەم شێوەیە تەنانەت دوای دامەزراندنی حکومەتە یەک لە دوای یەکەکانیش بەردەوام بوو.

ئامارەکانی وەزارەت ئەوە دەردەخەن کە پرۆژەپیشەسازییەکانی کوردستان ٩٠% بچووک مام ناوەندن ئامیرەکانیان و تەکنولوجیای کۆنن لە بەرهەمهێنان بۆیە ناتوانن کێبرکی لە گەل بەرهەمی بیانی و هاتوو بکرێت بۆیە تێچووی بەرهەمیان زۆرە، پێویستیان بە چاکسازی بە پێدانی قەرزی پیشەسازی هەیە لە رێگای بانکەکانەوە . وە بە پێی ئامارەکانی ساڵی **2018** و **2019** و **2020** و ٢٠٢١ ئەو راستیە دەردەخات کە کەرتی پیشەسازی لە عێراق و هەرێمی کوردستان ، ژێرخانێکی بە هێزی نییە بۆ دابین کردنی پێداویستی هاوولاتیان لە دۆخەکانی نەخوازراو دا پێویستی دەکردلە داهاتی نەوت بەشێکی بۆ بەهێز کردنی کەرتی پیشەسازی تەرخان بکرێت و هەروەها رۆلی بەهێزی کەرتی بازرگانی بە تایبەت لە هەرێمی کوردستان بۆ بوژانەوەی ژێرخانی پیشەسازی هەمەچەشن کردنی داهات بەکار بهێنرێت.

هەروەها کشتوکاڵ و بڕی بەرهەمی کشتوکاڵی نەیتوانیوە بە پێی رێژەی گەشەکردنی ژمارەی دانیشتوان و هاوتەریب لەگەڵ داواکاری بازار گەشە بکات و رۆلی خۆی لە سیاسەتی ئاسایسی خۆراک بسەلمێنێت کە هۆکارەکانی دەگەرێتەوە بۆ سیاسەتی خاوەنداریەتی زەوی کشتوکاڵییەکان و بەرێوەبردنی سەرچاوە ئاوییەکان وە بە کارهێنانی تەکنولوجیای نوی لە بەرهەمهێناندا.

بڕی بەرهەمە ئاژەڵییەکان بەگشتی لە هەرێمی کوردستان بەرەو نزم بوون دەڕوات و سیستەمی کشتوکاڵ بەتایبەتی بەرهەمی پیشەسازی وە پەروەردە کردنی ئاژەڵ بە شێوازی نەریتی ،توانای وەڵامدانەوەی پێویستی بازاڕو کەرتی پیشەسازی نیە وە لە بەرامبەردا لە بەشەکانی بە خێو کردنی ماسی و پەلەوەر ،بڕی بەرهەم بەرێژەیەکی دیار گەشەی کردووە و لە هەرێمی کوردستان بووە بە سەرچاوەیەک بۆ هەناردەکردنی ئەم جۆرە بەرهەمانە بۆ ناوچەکانی تری عێراق.

شوێنی جوگرافیای کوردستان ، ئاسایشی بەردەوام بۆ پاراستنی وەبەرهێنەر و بازرگانەکان، خاڵی گرنگن بۆ وەبەرهێنانی ڕاستەوخۆی بیانی زۆر گرنگە بۆ پێکەوەبەستنی ئابوری جیهانیی، چونکە پەیوەندیی سەقامگیر و درێژخایەن دروست دەکات لەنێوان ئابوریی وڵاتاندا. وەبەرهێنانی ڕاستەوخۆی بیانی کەناڵێکی گرنگە بۆ گواستنەوەی تەکنەلۆجیا لەنێوان وڵاتان، بۆ هاندانی بازرگانی نێودەوڵەتیی لەڕێگەی دەستگەیشتن بە بازاڕە بیانییەکان، هەروەها دەتوانێت بزوێنەرێکی سەرەکیی بێت لە بەدیهێنانی گەشە و پەرەپێدانی ئابوری. وە هەروەها ئاسانکاری بۆ چالاکوانانی ئابووری و سیاسەتی بازار کراوە وایکردووە کە ئەم هەرێمە وەکوو دەروازیەکی سەرەکی بەکاربهێنرێت بۆ گواستنەوەی کەل و پەلی و مەوادی هاوردە لە تورکیا ، ئێران ، ئەوروپا و ڕۆژهەلاتی ئاسیا بۆ شوێنەکانی تری عێراق و وولاتانی دراوسێ و ببێتە ناوەندێک بۆ بازرگانی مەوادی خۆراکی ، کیمیاوی ، دەرمان ، کەل و پەلی ناوماڵ ، ئۆتۆمبێل و پارچەکانی ، چیمەنتۆ ، شیش و کەرەستەی بیناسازی ، زێڕ و زیو و کەل و پەلی کارەبایی و... هتد .

سیاسەتی وەزارەتی بازرگانی و پیشەسازی کە لە سەر دوو بنەمای پاراستنی کارگەکانی دامەزراو وە دابین کردنی پێداویستیەکانی بازار دانراوە و لە پلانی ساڵانەی وەزارەت دیارکراوە ، هەندێک سنوور بۆ پێدانی مۆڵەت بۆ دامەزراندنی ئەو کارگانە دیارکردووە کە ژمارەیان لە بڕی پێویست زۆرترە و ئەولەویات بەو کارگانە دراوە کە پێشتر مۆڵەتیان وەرگرتووە و لە دامەزراندن دایە .

لە ساڵی ٢٠٢2 ئاراستە بوونی سەرمایەی کەرتی تایبەت بەرەو کەرتی پیشەسازی و کەرتی کشتوکاڵی تا رادەیەک چالاکییەکانی لەم دوو کەرتە زیاد کردووە و دامەزراندنی کارگە لە هەرێمی کوردستان هۆکارێک بووە بۆ گەشەیەکی دیار لە ژمارەی کارگەکانی دامەزراو بۆیە ژمارەی مۆڵەتی پێدراو بۆ دامەزراندنی کارگە لە ساڵی **2022** تەنها **(273)** مۆڵەت بووە کە بەراورد لەگەڵ ساڵی **2021** بە ڕێژەی **(134%)** زیادی کردوە . **(61.5%)** مۆڵەتی پێدراو بۆ کارگەکانی بچووک و **(38.5%)**بۆ کارگەکانی مامناوەندی و گەورە بووە وە نزیکەی **(189,626,000)** دۆلار سەرمایە و **(3,819)** هەلی کار دابین کراوە . زۆرترین بەرزبوون لە کارگەکانی بیناسازی ، کیمیاوی ، بەرهەمە خۆراکییەکان ، ئاسنگەری و خزمەتگوزاری بووە .

ژمارەی کارگەکانی دامەزراو لە هەرێمی کوردستان لە کۆتایی ساڵی **2022** گەیشتووە بە **(4,293)**کارگە ،بەبڕی نزیکەی یەک ملیار دۆلار وە نزیکەی **(47,850)** هەڵی کاریان لە کەرتی بەرهەم هێنانی پیشەسازی دابین کردووە بە شێوەی ڕاستەوخۆ.

بڕی بەرهەم هێنانی چیمەنتۆ لە (6) کارگەی دامەزراو لە هەرێمی کوردستان ، لە ساڵی ٢٠٢٢ بەرهەمیان گەیشتووە بە نزیکەی (14)ملیۆن تەن کە دەگاتە (86%) تواناى دامەزراویان و بەرێژەی (9%) بە بەراورد لەگەڵ ساڵی ٢٠٢١ کەمی کردووە ، کارگەکانی شیشی کۆنکرێتی کە (15) کارگەی دامەزراو لە هەرێمی کوردستان کە تواناى دانراویان نزیکەی (13)ملیۆن تەنە .

کارگەکانی شیش لە ساڵی 2022 گەیشتووە بە (15) کارگە کە تواناى بەرهەمی ساڵانەیان (13,617,200) تەنە . گەورەترین بەربەست لە بەرامبەر بەرهەم هێنان لەم کارگانە ، کەم بوون و کێشە لە دابین کردنی سکراب و ئاسنی ئەسفەنجی وەک کەرەستەی خاوی سەرەکی بووە بە پێی ی خەملاندنەکان هەرێمی کوردستان لە ساڵی ٢٠١٩ نزیکەی (٧٠٠،٠٠٠) تەن ئاسنی سکرابی هەبووە ئەم رێژەیە لەساڵی ٢٠٢٠ نزم بۆتەوە (٦٠٠,٠٠٠)تەن وە مەزندە دەکرێت لە ساڵی ٢٠٢١ دابەزێت (٤٤٠,٠٠٠) تەن ئەمەش گرفت دروست دەکات بۆ کارگە ناوخۆییەکانی ئاسن و شیش ،
بە رهەمی شیشی خۆمالی هەندێک کارگەی خۆمالی نزیکە لە نرخی شیشی تورکی وە هەندیک کارگە زیاترە لە نرخی ئێرانی وە زۆربەی کارگەکان پشتیان بە ئاسنی سکراب بەستووە وتەنیا یەک کارگە نەبێت پشت بەبەرهەمی کەرەستەی خاوی اسفنجی دەبەستێت کە لە دەرەوەی وولات دێت .

هەر چەندە ئەم ژمارانە بە پێی هەژماری سەرەتایی و گشتی خەمڵێندراوە و بۆ گەیشتن بە ژمارەی راست ، پێویستی بە ووردەکاری زۆری هەیە ، بەڵام دەتوانێت ، تارادەیەک دیارکەری بارودۆخی ئابووری هەرێم بێت .

ژمارەی کۆمپانیاکانی تۆمار کراو لە هەرێمی کوردستان لە ساڵی 2022 گەیشتووە بە (31,355) کۆمپانیا کە (90%)ی کۆمپانیاکانی خۆمالی و (10%)ی لقی کۆمپانیا بیانییەکانە . لە ساڵی 2022 ژمارەی کۆمپانیاکانی خۆمالی تۆمارکراو (168) بووە کە بە بەراوورد لەگەڵ ساڵی 2021 بەرێژەی نزیکەی (11.9%) کەمی کردووە و ژمارە لقی کۆمپانیا بیانییەکانی تۆمارکرا (35) بووە کە بە بەراوورد لەگەڵ ساڵی 2021 بەرێژەی نزیکەی (94.6%) کەمی کردووە .

یەک لە ئەرکە سەرەکییەکانی وەزارەتی بازرگانی و پیشەسازی جێبەجێ کردنی ئەو بەرنامە و پرۆژانە یە کە لە چوارچێوەی سیاسەتی ئاسایشی خۆراک پێی سپێردراوە . دروست کردنی سایلۆ بۆ عەمبارکردنی گەنم و دروست کردنی کۆگا بۆ وەرگرتنی دانەوێلە و مەوادی خۆراک لە پلانی ستراتیژی وەزارەت جێگیر بووە و بەپێی بەرنامەی دارێژراو کاری بۆی دەکرێت.

لە کۆتایی ساڵی 2020 ، تواناى عەمبار کردنی گەنم لە سایلۆکانی هەرێمی کوردستان (465,000)تەن بووە وە تواناى عەمبار کردنی کاتی گەنم لە پەنکەرەکان (361,000) تەن بووە وە هەروەها بە تەواو بوونی (3) پرۆژەی سایلۆ لە سێ پارێزگای کوردستان ، تواناى عەمبار کردنی گەنم لە سایلۆکان لە ساڵی ٢٠٢٢ بەرزدەبێتەوە دەکاتە (585,000) تەن و لە پەنکەرەکان (346,000) تەن ، کە دەگاتە پێویستی ساڵانەی دانیشتوانی هەرێمی کوردستان . لە لایەکی تر ، بە پێی

بودجەی پەسەندکراوی عێراق و بڕیاری حکومەتی فیدراڵ و کەم کردنی پشکی هەرێمی کوردستان بۆ وەرگرتنی گەنم ، بڕی گشتی گەنمی وەرگیراو لە جووتیارانی هەرێمی کوردستان لە ساڵی 2022 تەنها نزیکەی (322,387) تەن بووە کە بە بەراورد لەگەڵ ساڵی 2021 بە ڕێژەی (256.9%) زیادی کردووە .

وەزارەتی بازرگانی و پیشەسازی لە چوارچێوەی سیاسەتی گشتی ئابووری حکومەتی هەرێم کار دەکات بۆ بوژاندنەوەی ژێرخانی ئابووری و پەرەپێدانی پیشەسازی ، بە کارخستنی سامانە سروشتیەکانی نیشتمانی بە گونجاوترین شێوە بۆ بەرزکردنی داهاتی نیشتمانی ، دابین کردنی هەلی کار بۆ هاووڵاتیان ، هاوردن و بە کارهێنان و تەکنەلۆجیای سەردەم ، بە هێزکردنی پەیوەندییە ئابوورییەکان لەگەڵ بەشەکانی تری عێراق و چالاك کردنی پەیوەندییە پیشەسازی و بازرگانییەکان لە گەڵ ووڵاتانی دەرەوە ، دابین کردنی پێداویستی هاووڵاتیان و چاودێری بازاڕ بە مەبەستی پشتگیری مافی بەکارهێنەر و بەشداری کردن لە پێکهێنانی ژینگەیەکی گونجاو بۆ هاوردنی سەرمایە گوزاری خۆماڵی و بیانی .

زانیارییەکان و ئامارەکانی پێشکەش کراو لەم راپۆرتە ، ئەو راستیە دەردەخات کە بنەمای سیاسەتەکانی ئابووری لە هەرێم و شێوازی جێبەجێ کردنیان لەگەڵ حکومەتی فیدراڵ جیاوازە کە هۆکارێک بووە بۆ هاوردنی سەرمایە وهاتنی وەبەرهێنەرەکان لە ناوچەکانی تری عێراق و وولاتانی دەرەوە بۆ هەرێمی کوردستان . بۆیە هەرجۆرە دەستێوەردان و گۆڕانکاری لە سیستەمی ئابووری ئیستا ، پێویستی بە دیراساتی وورد و گشتگیر هەیە بۆ پێش بینی ئەنجامەکان .

لە کۆتاییدا، وەزارەتی بازرگانی و پیشەسازی هەوڵ دەدات بۆ پەرەپێدانی ئابووری هەرێم لە ریگای گەشەپێدانی چالاکییە پیشەسازی و ڕێکخستنی چالاکییە بازرگانییەکان کە کاریگەری راستەوخۆی هەیە لە بەرزکردنی ئاستی سەرجەمی داهاتی نیشتمانی و دابین کردنی هەلی کار بۆ هاوولاتیان و بۆ زیاتر بەرەو پێشچوونی کەرتی پیشەسازی پێویست دەکات سەرجەم مۆڵەتەکانی پیشەسازی لە لایەن وەزارەتی بازرگانی و پیشەسازی ئەنجام بدرێت وە مۆڵەتەکان لە لایەن حکومەتی فیدراڵ دانی پێبدرێت وە هەوڵ بدرێت زیاتر پشتگیری لە کەرتی پیشەسازی بکرێت وە بتوانرێت پارە دابینبکرێت بۆ بوژانەوەی ژێرخانی پیشەسازی ، لە درێژەی هەولەکانی وەزارەت توانرا یاسای ٢٠ عێراقی ساڵی ١٩٩٨ لە پەرلەمان هەموار بکرێت کە ماف امتیازاتی باشی تێدایە وە هەروەها ڕێگە بە وەبەرهێنەری بیانی دەدرێت وە بەرهێنان لە کەرتی پیشەسازی بکات بە هەمان ماف و امتیازاتی هاووڵاتی هەرێم ئەویش بەمەبەستی هێنانی تەکنولوجیای نوی و دابینکردنی زیاتری هەلی کار وە برەودان بە کەرتی پیشەسازی . وەیاساکانی پاراستنی بەرهەمی ناوخۆ کێبرکی بەتەواوی جێبەجێکرێت وە خالە سنوریە نا فەرمیەکان دابخرێت ریگە لە هاتنی بەرهەمی هەرزان و بی کوالتیی بگیرێت وە هەروەها بەشی کانزاکان لە وەزارەتی سامانە سروشتیەکان بگەرێتەوە لای وەزارەتی بازرگانی و پیشەسازی لەبەر ئەوە کە زۆربەی کانزاکان وەکوو کەرەستەی خاو سەرەکی لە کەرتی پیشەسازی بەکار دێت وە هەروەها پێویستە بە زوترین کات ناوچەی پیشەسازی دروست بکرێت لە هەرێمی کوردستان چونکە زۆر گرنگە وە بە ژێرخانی پەرەپێدانی پیشەسازی دادەنرێت .

وەزارەتی بازرگانی و پیشەسازی

ب.گ. پلان دانان و بەدواداچوون

بەشی دووەم:

پێکهاتەی ئیداری

هەیکەلی گشتی وەزارەت بە پێی یاسای ژمارە (10)ی ساڵی 2010

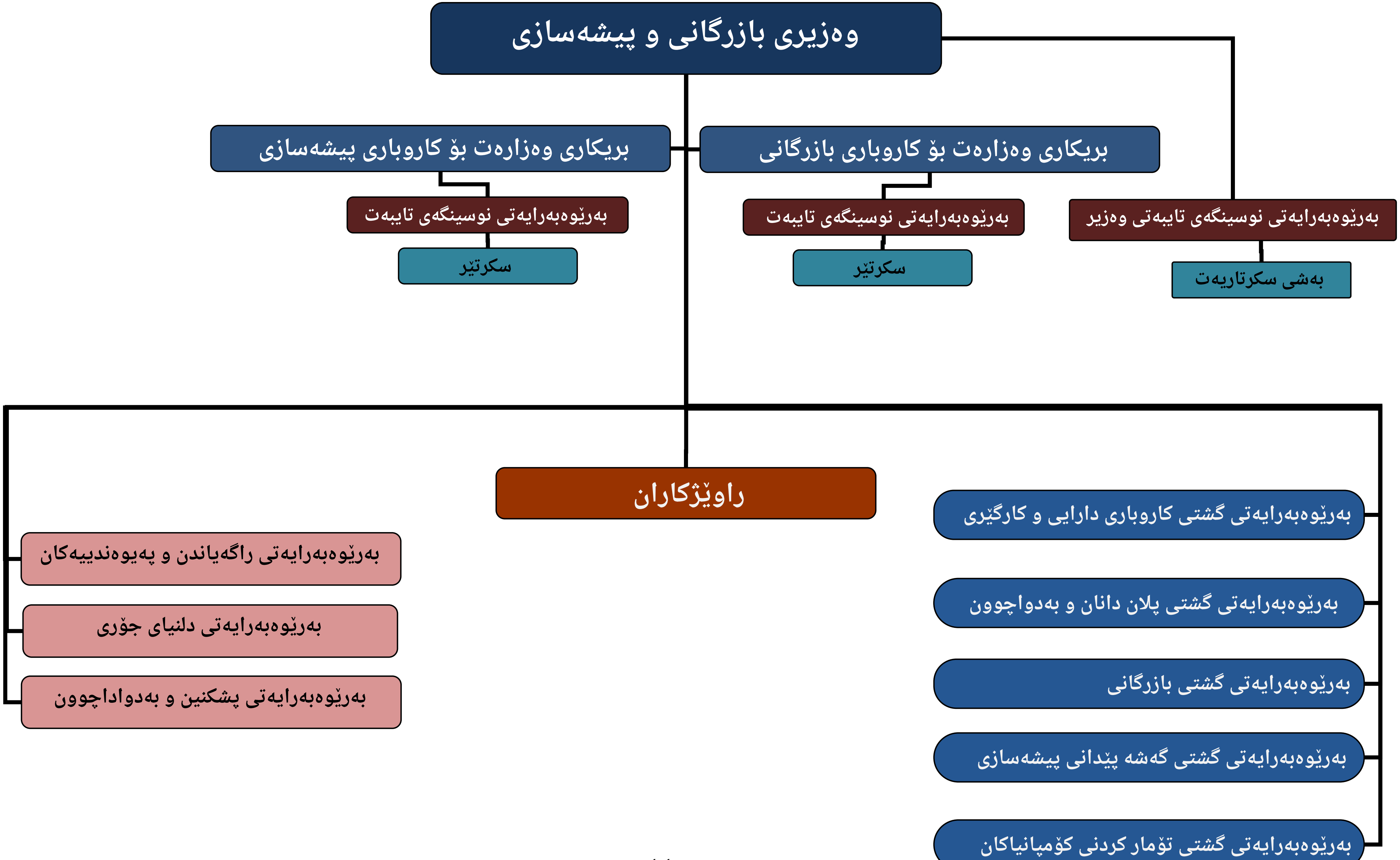

هەیکەلی نوێی بەڕێوەبەرایەتی گشتی دارایی و کارگێڕی

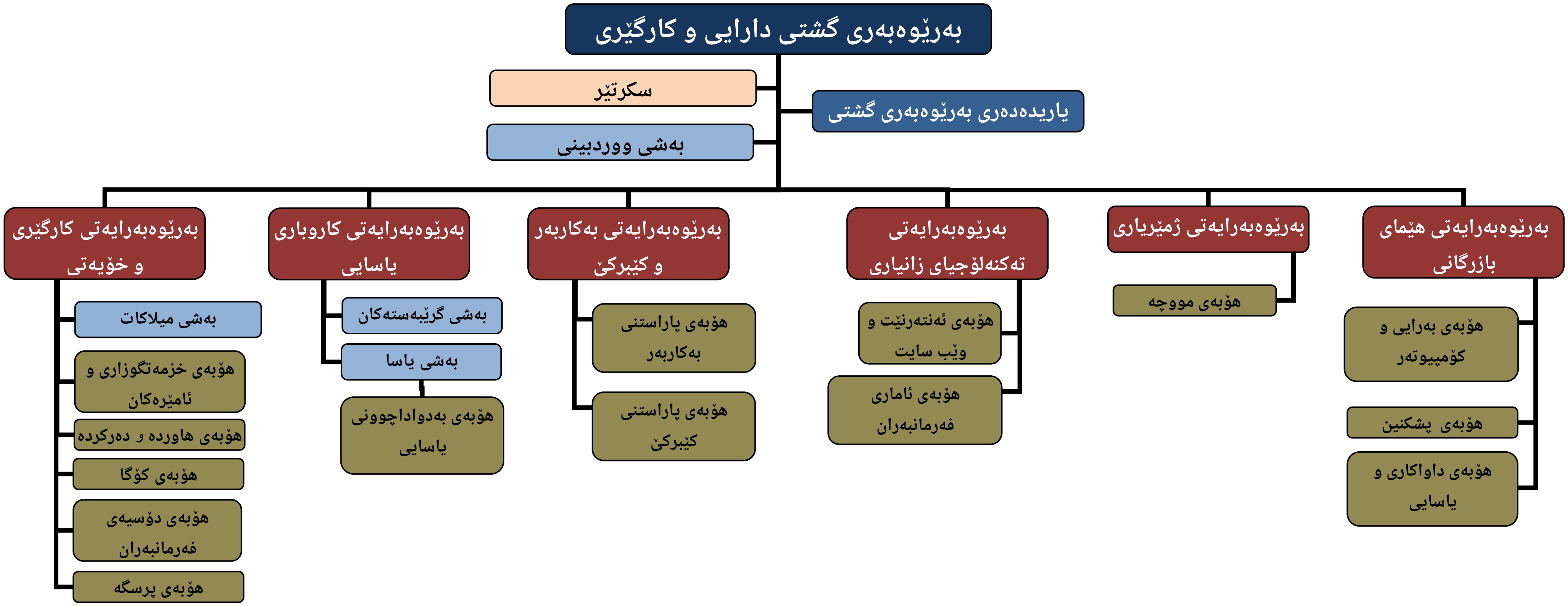

هەیکەلی پێشنیارکراوی بەڕێوەبەرایەتی گشتی پلان دانان و بەدواداچوون

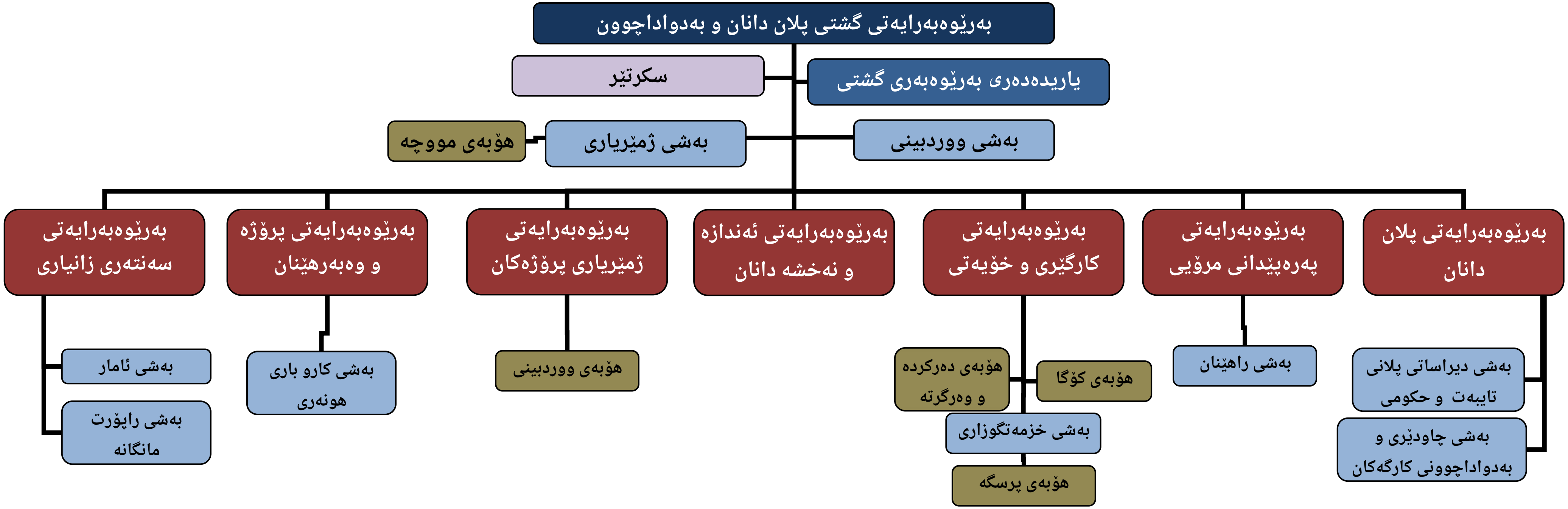

هەیکەلی نوێی بەڕێوەبەرایەتی گشتی گەشە پێدانی پیشەسازی

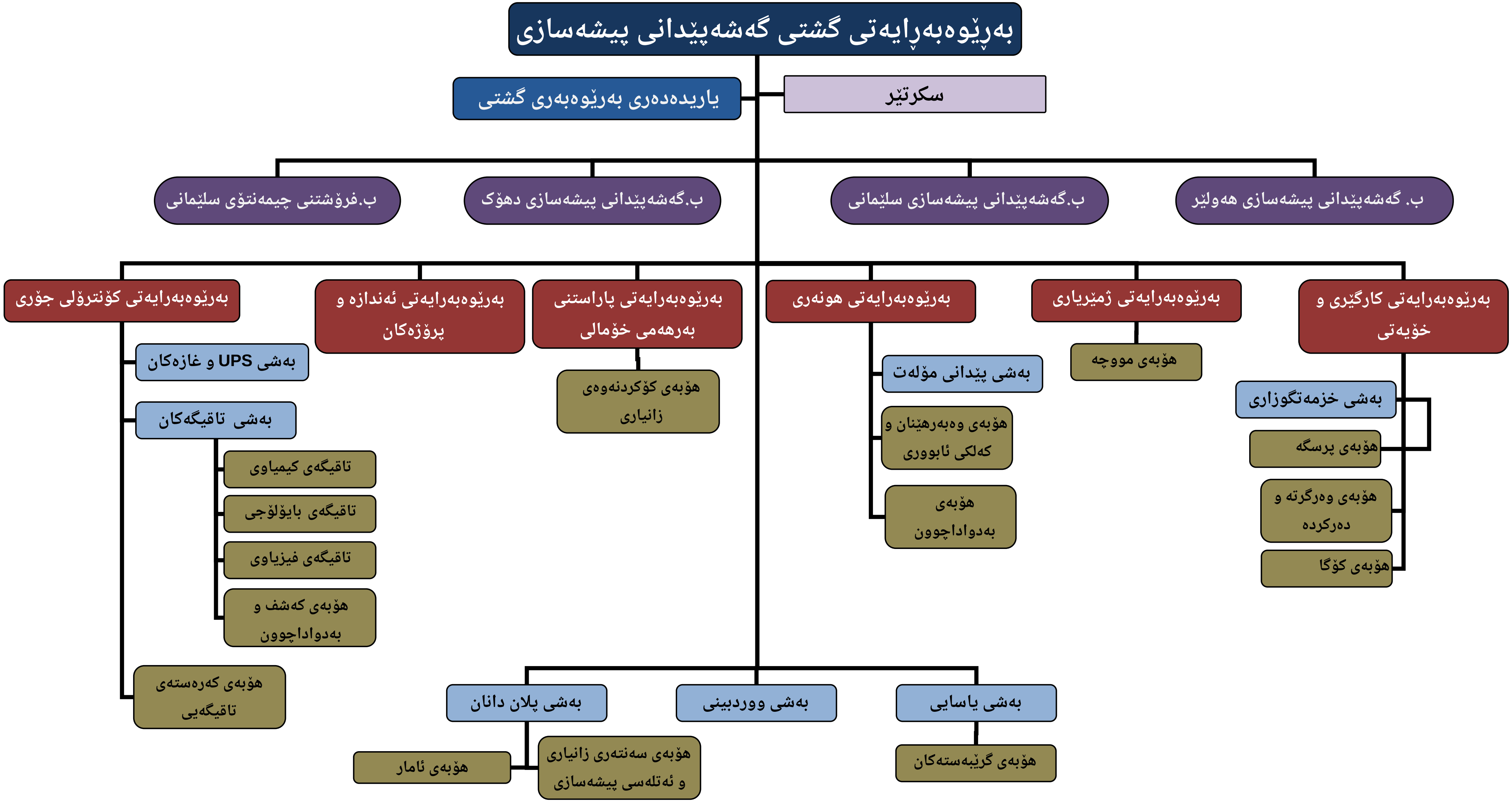

هەیکەلی نوێی بەڕێوەبەرایەتی گشتی بازرگانی

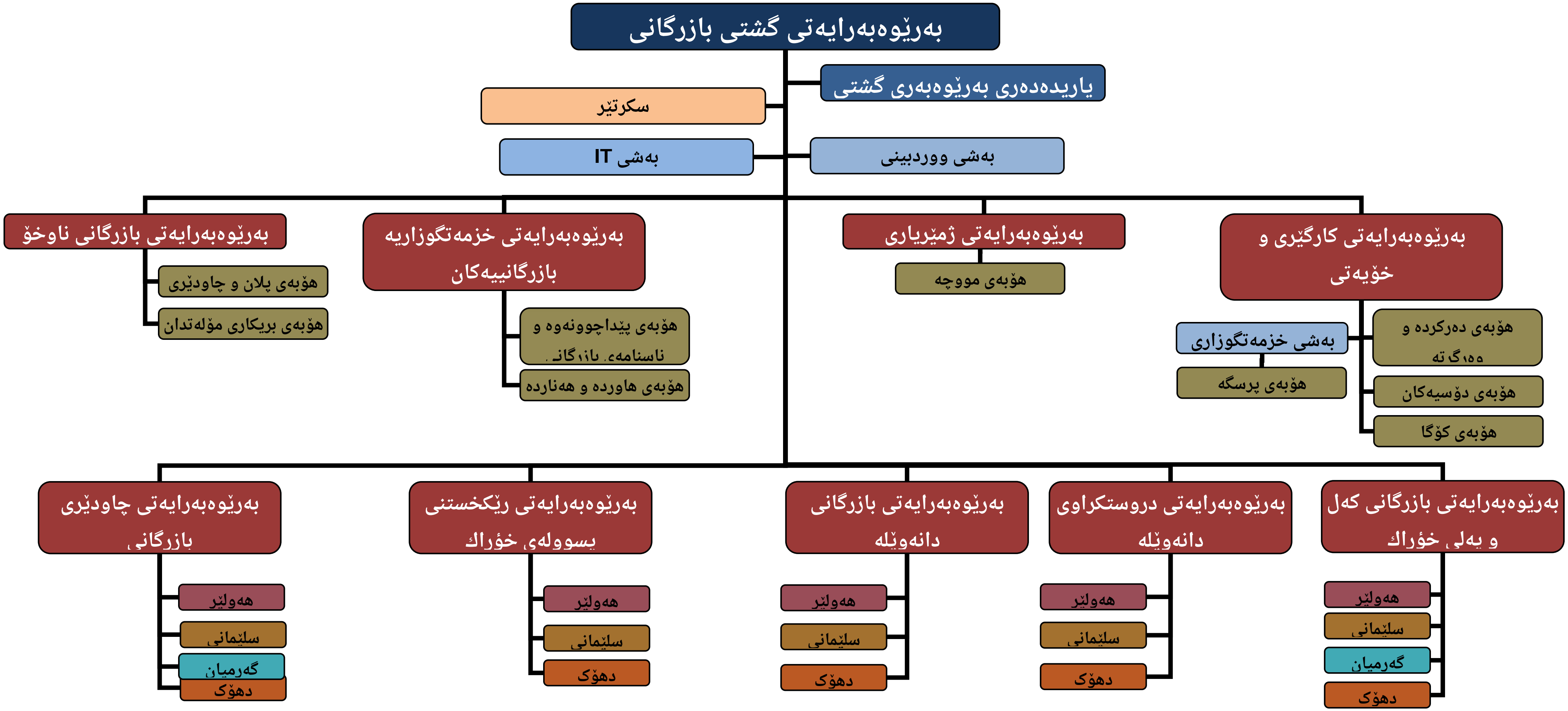

سیاسەتی ئابووری هەرێمی کوردستان بە پێی ئابووری ئازاد (کەرتی تایبەت) دانراوە وە لە ساڵی **1991** سێ کۆمپانیای گشتی (کەل و پەلی بیناسازی، ئۆتۆمبێل و ئامێرەکان و بازاری ناوەندی هەولێر) کارەکانیان ڕاوەستاوە . بڕیارماندا بە گواستنەوەی فەرمانبەران و کەل و پەلی ئیداری بۆ ب.گ.بازرگانی کە هەلدەستێت بە وەڵام دانەوەی نووسراوەکانی لایەنە پەیوەندیدارەکان .

هەیکەلی نوێی بەڕێوەبەرایەتی گشتی کۆمپانیاکان

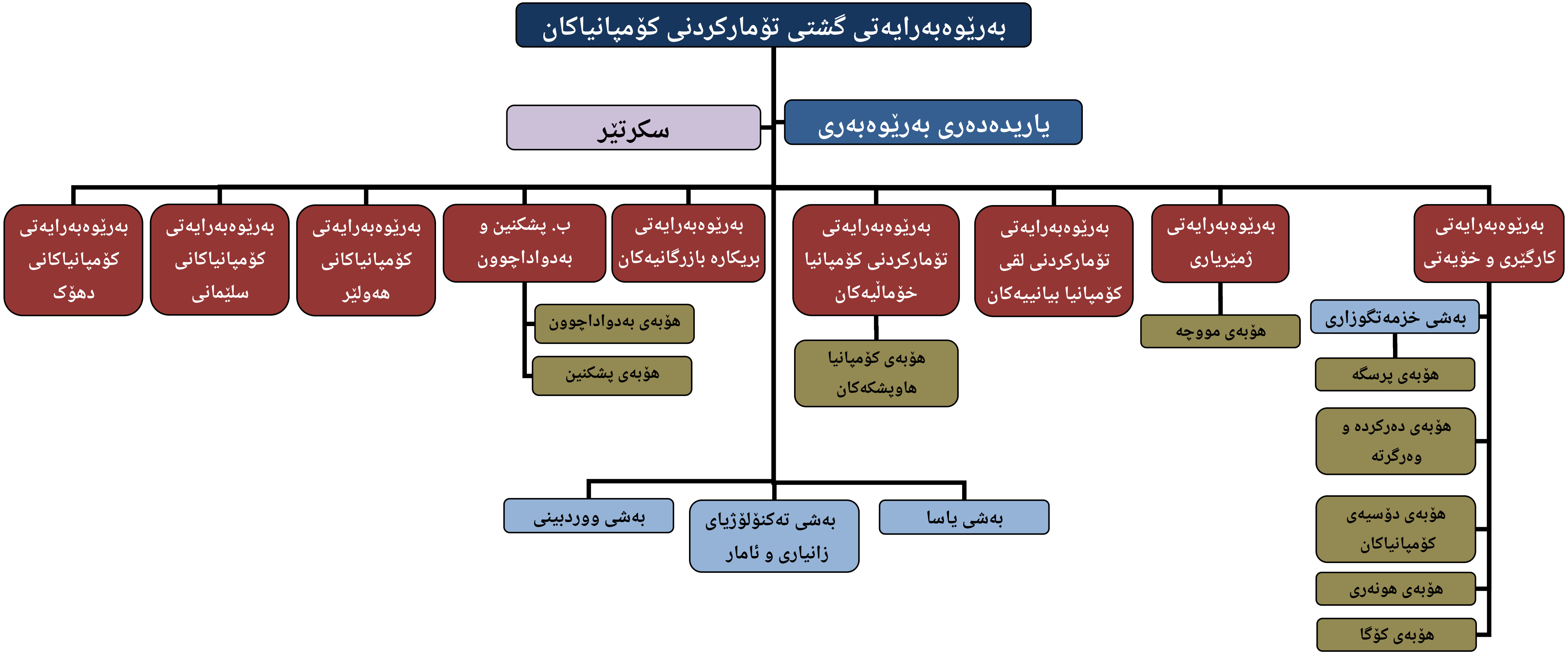

بەشی سێهەم:

فەرمانبەران

بەشی سێهەم: فەرمانبەران

به پێی خشتەکانی هاوپێچ، ژمارەی فەرمانبەرانی وەزارەتی بازرگانی و پیشە سازی لە کۆتایی ساڵی **2022**، گەیشتووە بە **(3,075)** فەرمانبەر کە لە **(1,953)** پیاو**(63.5%)**و **(1,122)** ئافرەت**(36.5%)** پێکهاتووە وئاستی خوێندنی **(697)** بەکالۆریوس و بەرەو سەرە ، ژمارەی فەرمانبەران لە دیوانی وەزارەت **(261)** فەرمانبەر **(8.5%)** ە، لە ب.گ. بازرگانی **(1,560)** فەرمانبەر **(50.7%)**، لە ب.گ.گەشەپێدانی پیشەسازی **(939)** فەرمانبەر **(30.5%)** ، لە ب.گ.پلان دانان و بەدواداچوون **(79)**فەرمانبەر **(2.6%)** ولە ب.گ.تۆمارکردنی کۆمپانیاکان **(236)** فەرمانبەر**(7.7%)** وە **(168)** فەرمانبەری گرێبەستمان هەیە لە سەر گشت وەزارەت کە لە **(103)** پیاو و **(65)** ئافرەت پێکهاتوون.
رێژەی دابەش بوونی فەرمانبەران لە سێ پارێزگای هەرێم و گەرمیان و کەرکوک بریتیە لە **(39.8%)** لە هەولێر، **(39.5%)** لە سلیمانی ، **(16.3%)** لە دهۆك ، **(2 %)** لە گەرمیان و **(2.44%)** لە کەرکوک .

لە ساڵی **2022** بە پێی ئەو زانیارییانەی کە دەستمان کەوتووە ژمارەی ئەو فەرمانبەرانەی کە لە وەزارەتمان خانەنشین کراون **(68)** کەس بووە و **(8)** فەرمانبەر کۆتایی بە راژەیان هێنراوە وە بۆ **(1)** فەرمانبەر درێژ کردنەوەی خزمەتی بۆ کراوە و **(4)** فەرمانبەر کۆچی دواییان کردووە .

ژمارەی فەرمانبەرانی وەزارەتی بازرگانی وپیشەسازی بەپێ ئاستی خوێندن بەرێوەبەرایەتیە گشتیەکان لە کۆتایی ساڵی 2022

ناوی فەرمانگە / ئاستی خوێندن	دیوانی وەزارەت		ب.گ. بازرگانی		ب.گ.تۆمارکردنی کۆمپانیاکان		ب.گ. گەشە پێدانی پیشەسازی		ب.گ. پلان دانان وبەدواداچوون		کۆی گشتی		
	پیاو	ئافرەت	پیاو	ئافرەت	پیاو	ئافرەت	پیاو	ئافرەت	پیاو	ئافرەت	پیاو	ئافرەت	کۆ
دکتۆرا	2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	3	0	3
ماستەر	13	4	13	2	4	2	10	4	1	1	41	13	54
دبلۆمی بالا	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	1	2
بەکالۆریۆس	44	33	197	88	40	37	111	63	13	12	405	233	638
دبلۆم	32	15	172	126	10	14	95	53	14	7	323	215	538
ئامادەیی	6	12	73	47	5	6	6	6	1	1	91	72	163
ئامادەیی پیشەییەکان	16	11	190	105	15	39	164	72	5	4	390	231	621
ناوەندی	17	8	108	90	14	13	26	43	1	1	166	155	321
سەرەتایی	21	5	135	46	12	8	106	60	6	7	280	126	406
خوولی خێرا	0	0	3	1	0	0	0	0	0	0	3	1	4
کەمتر لە سەرەتایی	17	5	135	28	15	1	81	38	2	3	250	75	325
کۆی گشتی	168	93	1,026	534	116	120	600	339	43	36	1,953	1,122	3,075
	261		1,560		236		939		79		3,075		

ژمارەی فەرمانبەرانی وەزارەتی بازرگانی وپیشەسازی بەپێ ئاستی خوێندن و پارێزگاکان لە کۆتایی ساڵی 2022

ئاستی خوێندن / ناوی فەرمانگە	هەولێر		سلێمانی		دهۆک		گەرمیان		کەرکوک		کۆی گشتی		
	پیاو	ئافرەت	پیاو	ئافرەت	پیاو	ئافرەت	پیاو	ئافرەت	پیاو	ئافرەت	پیاو	ئافرەت	کۆ
دکتۆرا	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	3
ماستەر	29	10	5	3	7	0	0	0	0	0	41	13	54
دبلۆمی بالا	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1	2
بەکالۆریۆس	176	111	128	79	90	34	3	7	8	2	405	233	638
دبلۆم	115	66	129	97	52	29	12	18	15	5	323	215	538
ئامادەیی	32	29	20	19	35	14	0	1	4	9	91	72	163
ئامادەیی پیشەییەکان	153	63	193	132	35	33	2	3	7	0	390	231	621
ناوەندی	84	75	42	55	31	23	3	1	6	1	166	155	321
سەرەتایی	100	59	117	60	53	5	2	2	8	0	280	126	406
خوولی خێرا	0	0	2	0	0	0	1	1	0	0	3	1	4
کەمتر لە سەرەتایی	71	48	117	18	49	8	4	0	9	1	250	75	325
کۆی گشتی	763	461	753	463	353	147	27	33	57	18	1,953	1.122	3075
	1,224		1,216		500		60		75		3,075		

دابەشبوونی فەرمانبەرانی وەزارەتی بازرگانی و پیشەسازی بە پێی رەگەز لە کۆتای ساڵی 2022

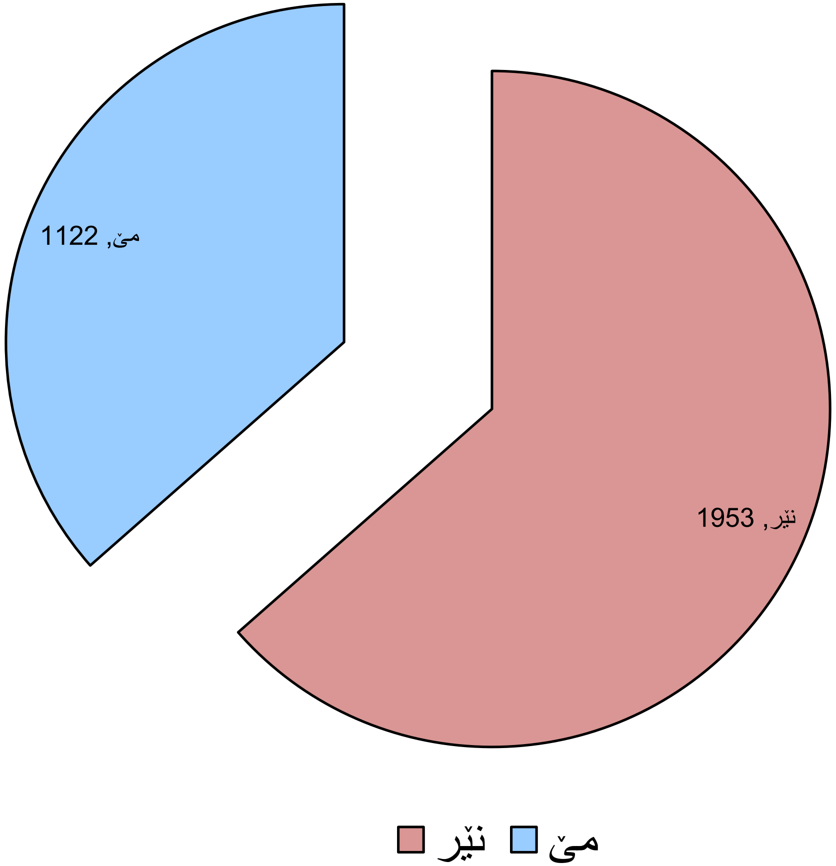

چۆنیەتی ئاستی خوێندنی فەرمانبەرانی وەزارەتی بازرگانی وپیشەسازی لە کۆتایی ساڵی 2022

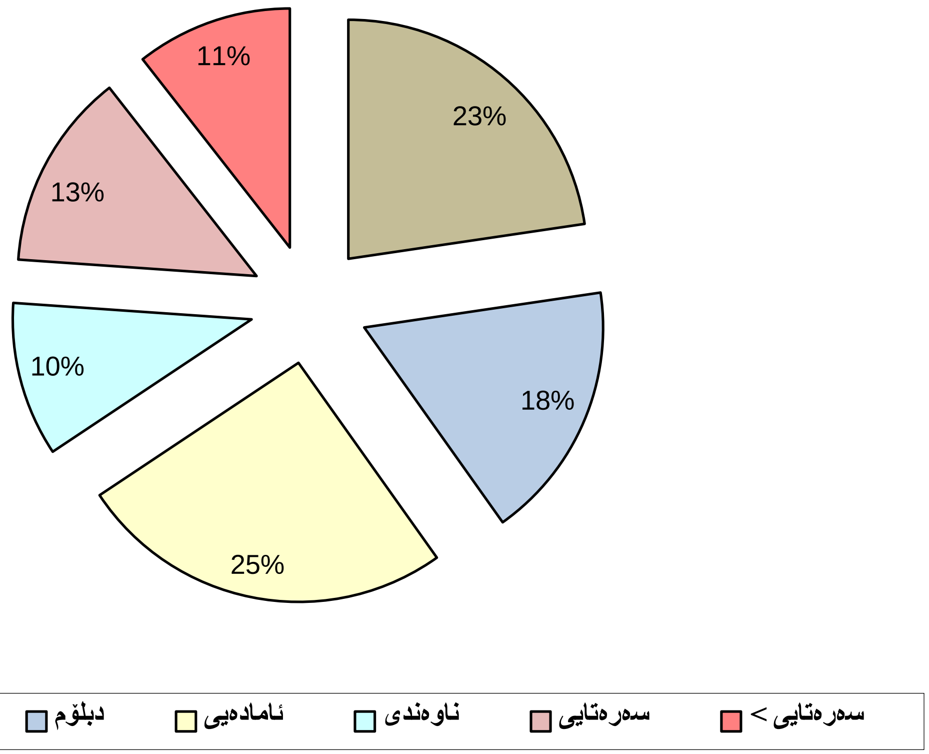

هەلسەنگاندنی ئاستی خوێندنی فەرمانبەرانی وەزارەتی بازرگانی وپیشەسازی بەپێی رەگەز لە کۆتایی ساڵی 2022

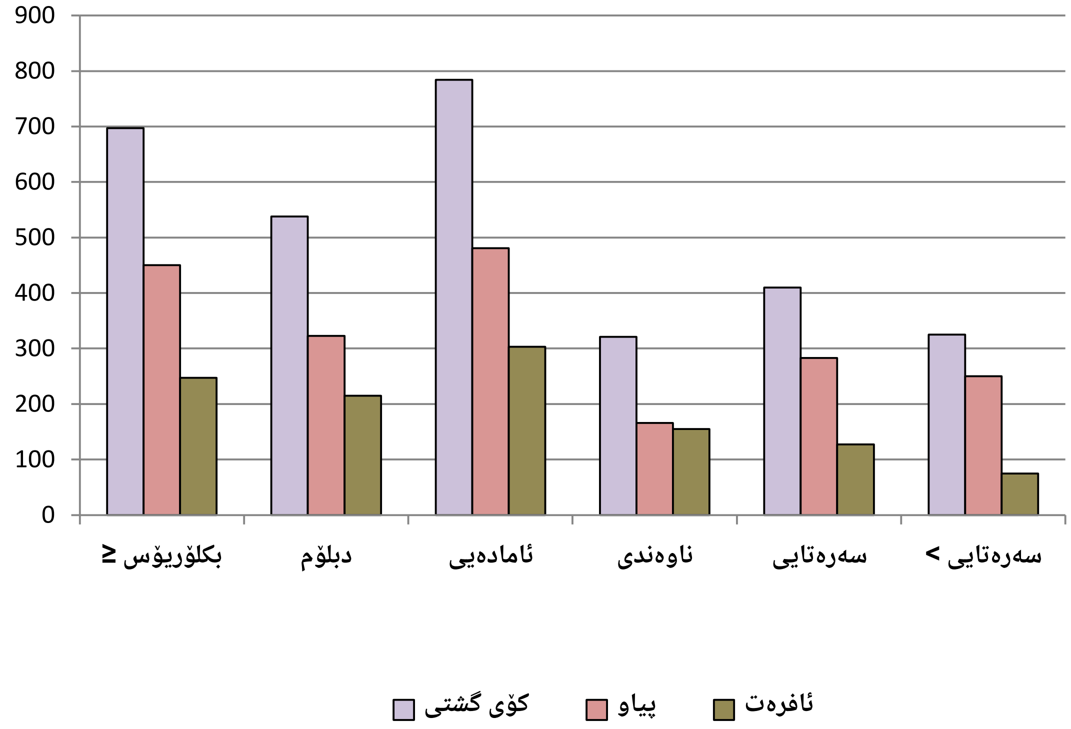

دابەشبوونی فەرمانبەرانی وەزارەتی بازرگانی و پیشەسازی لە هەرێم لە کۆتایی 2022

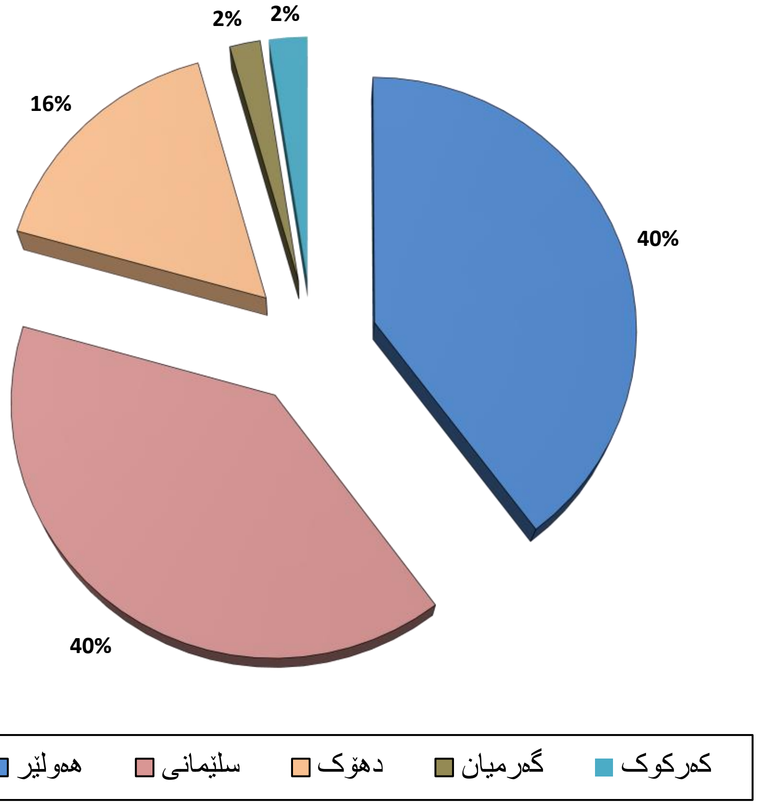

ژمارەی فەرمانبەرانی ب.گ. بازرگانی (هەولێر - سلێمانی - دهوك - گەرمیان) بەپێ ئاستی خوێندن / لە كۆتایی ساڵی 2022

ناوی فەرمانگە / ئاستی خوێندن	ب.گ. بازرگانی								كۆی گشتی		
	هەولێر		سلێمانی		دهوك		گەرمیان				
	پیاو	ئافرەت	پیاو	ئافرەت	پیاو	ئافرەت	پیاو	ئافرەت	پیاو	ئافرەت	كۆی گشتی
دكتۆرا	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ماستەر	5	1	3	1	5	0	0	0	13	2	15
دبلۆمی بالا	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1
بەكالۆریۆس	68	24	51	31	75	26	3	7	197	88	285
دبلۆم	60	30	51	53	49	25	12	18	172	126	298
ئامادەیی	24	18	14	15	35	13	0	1	73	47	120
ئامادەیی پیشەییەكان	90	23	67	53	31	26	2	3	190	105	295
ناوەندی	51	39	24	31	30	19	3	1	108	90	198
سەرەتایی	53	18	32	25	48	1	2	2	135	46	181
خوێندنی خێرا	0	0	2	0	0	0	1	1	3	1	4
كەمتر لە سەرەتایی	47	15	40	8	44	5	4	0	135	28	163
كۆی گشتی	398	168	284	218	317	116	27	33	1,026	534	1,560
	566		501		433		60		1,560		

ژمارەی فەرمانبەرانی ب .گ . گەشەپێدانی پیشەسازی (هەولێر - سلێمانی - دهوك) بەپێ ئاستی خوێندن / لە کۆتایی سالّی 2022

ناو ی فەرمانگە / ئاستی خوێندن	هەولێر		سلێمانی		دهۆک		کۆی گشتی		کۆی گشتی
	پیاو	ئافرەت	پیاو	ئافرەت	پیاو	ئافرەت	پیاو	ئافرەت	
دکتۆرا	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ماستەر	7	2	2	2	1	0	10	4	14
دبلۆمی بالا	0	0	1	0	0	0	1	0	1
بەکالۆریۆس	35	24	70	36	6	3	111	63	174
دبلۆم	17	14	75	38	3	1	95	53	148
ئامادەیی	1	4	5	2	0	0	6	6	12
ئامادەیی پیشەییەکان	41	10	122	62	1	0	164	72	236
ناوەندی	9	22	16	19	1	2	26	43	69
سەرەتایی	19	28	82	28	5	4	106	60	166
خوێندنی خێرا	0	0	0	0	0	0	0	0	0
کەمتر لە سەرەتایی	11	26	69	9	1	3	81	38	119
کۆی گشتی	140	130	442	196	18	13	600	339	939
	270		638		31		939		

ژمارەی فەرمانبەرانی ب .گ . تۆمارکردنی کۆمپانیاکان (هەولێر - سلێمانی - دهوك) بەپێ ئاستی خوێندن / لە کۆتایی سالّی 2022

ناوی فەرمانگە / ئاستی خوێندن	ب.گ.تۆمارکردنی کۆمپانیاکان						کۆی گشتی		
	هەولێر		سلێمانی		دهۆک				
	پیاو	ئافرەت	پیاو	ئافرەت	پیاو	ئافرەت	پیاو	ئافرەت	کۆ
دکتۆرا	1	0	0	0	0	0	1	0	1
ماستەر	3	2	0	0	1	0	4	2	6
دبلۆمی بالا	0	0	0	0	0	0	0	0	0
بەکالۆریۆس	24	20	7	12	9	5	40	37	77
دبلۆم	7	5	3	6	0	3	10	14	24
ئامادەیی	4	3	1	2	0	1	5	6	11
ئامادەیی پیشەییەکان	8	15	4	17	3	7	15	39	54
ناوەندی	12	6	2	5	0	2	14	13	27
سەرەتایی	9	1	3	7	0	0	12	8	20
خوێندنی خێرا	0	0	0	0	0	0	0	0	0
کەمتر لە سەرەتایی	3	0	8	1	4	0	15	1	16
کۆی گشتی	71	52	28	50	17	18	116	120	236
	123		78		35		236		

ژمارەی فەرمانبەرانی ب.گ. پلاندانان و بەدواداچوون بەپێ ئاستی خوێندن / لە کۆتایی ساڵی 2022

ناوی فەرمانگە / ئاستی خوێندن	ب.گ.پلان دانان و بەدواداچوون		کۆی گشتی
	پیاو	ئافرەت	
دکتۆرا	0	0	0
ماستەر	1	1	2
دبلۆمی بالا	0	0	0
بەکالۆریۆس	13	12	25
دبلۆم	14	7	21
ئامادەیی	1	1	2
ئامادەیی پیشەییەکان	5	4	9
ناوەندی	1	1	2
سەرەتایی	6	7	13
خوێندنی خێرا	0	0	0
کەمتر لە سەرەتایی	2	3	5
کۆی گشتی	43	36	79
	79		

دابەشبوونی فەرمانبەرانی ب .گ. بازرگانی (هەولێر- سلێمانی- دهۆك - گەرمیان) لەکۆتایی ساڵی 2022

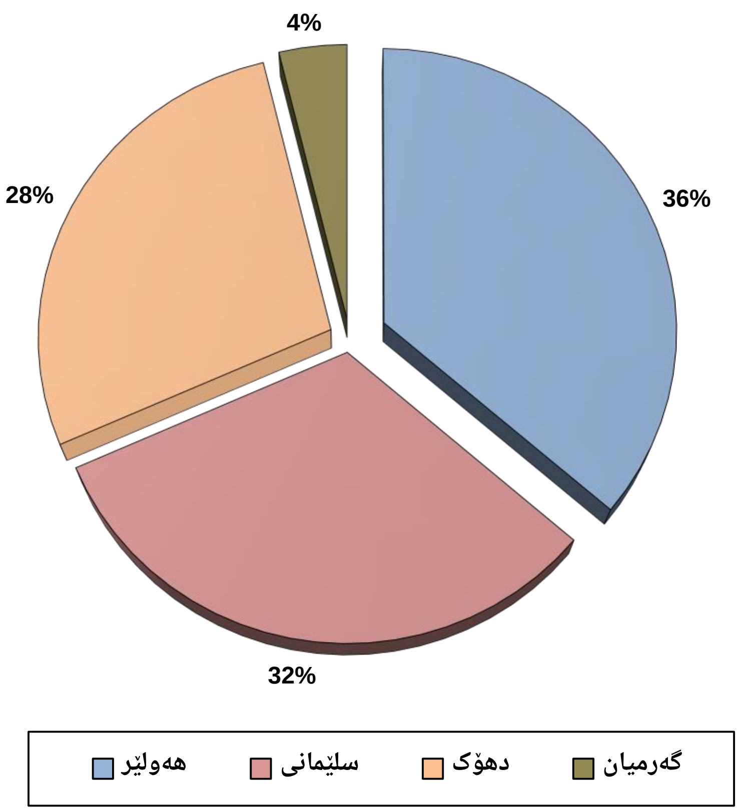

دابەشبوونی فەرمانبەرانی ب .گ. گەشەپێدانی پیشەسازی (هەولێر- سلێمانی- دهۆك) لەكۆتایی ساڵی 2022

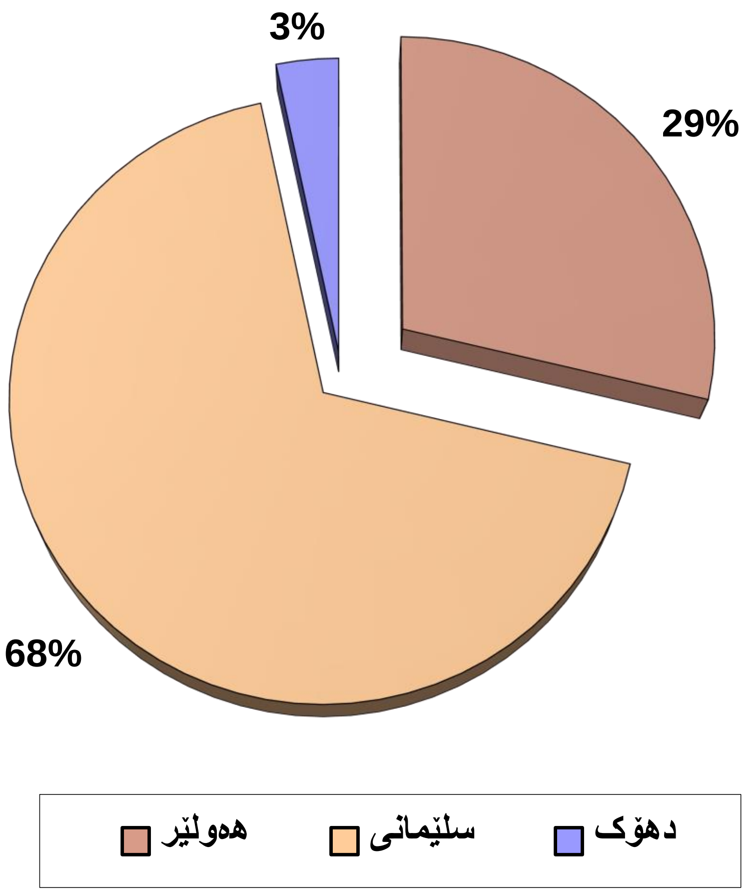

دابەشبوونی فەرمانبەرانی ب.گ . تۆمارکردنی کۆمپانیاکان (هەولێر - سلێمانی - دهوك) لە کۆتایی ساڵی 2022

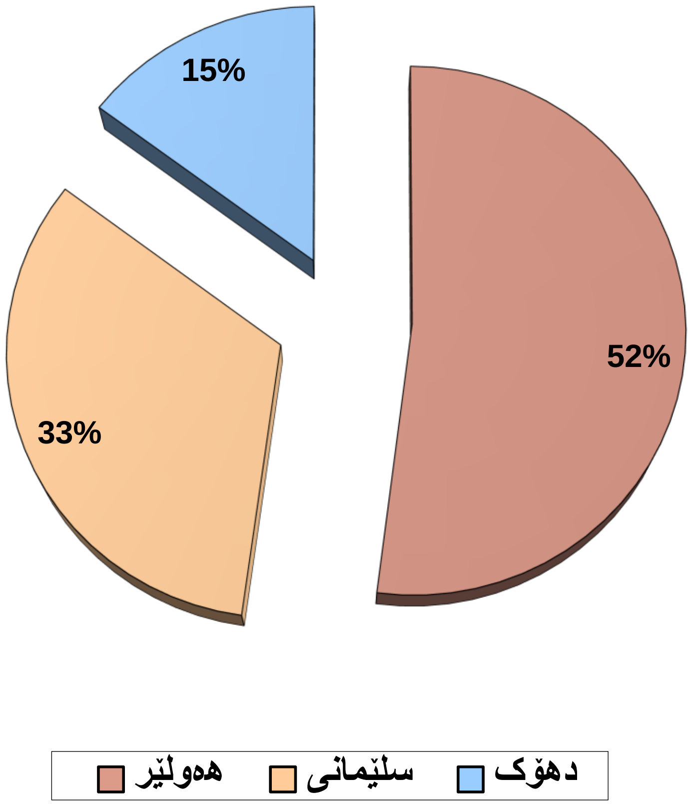

بەشی چوارەم:

چالاکییە گشتییەکان

1-4: پەیوەندییەکان و چالاکییەکانی وەزارەت

وەزارەتی بازرگانی و پیشەسازی هەولی داوە پەیوەندیەکانی خۆی لەگەل ولاتانی جۆراوجۆری جیهان پتەو بکاتەوە بە مەبەستی پەرەپێدانی پەیوەندییە بازرگانییەکان و پیشەسازییەکان و سوود وەرگرتن لە تەکنۆلۆجیای سەردەمی پیشەسازی و ئەزموونی ولاتانی تر .

بۆ ئەم مەبەستە بە بەردوامی شاندەکانی ولاتانی تر سەردانی وەزارەتمانیان کردووە وە یان شاندی وەزارەتمان سەردانی ئەوانیان کردووە .

- بە ئامادەبوونی رێزدار مەسرور بارزانی، کۆڕبەندی پیشەسازی"لە پێناو ڕەخساندنی بازاڕ و کار"بەڕێوەچوو
- جەنابی وەزیر پێشوازی لە ڕاوێژکاری سەرۆکی حکومەتی هەرێم بۆ کاروباری ناوچە کوردستانیەکانی دەرەوەی هەرێم کرد
- جەنابی وەزیر ، سەرۆکایەتی شاندی کوردستان لە پیشانگای ئێکسپۆی ۲۰۲۰ی نێودەوڵەتی دوبەی کرد
- جەنابی وەزیر و کونسوڵی نوێی گشتی ئیتاڵیا جەختیان لە پێشوەچوونی ئەزموون و یاداشتنامە لێکتێگەیشتنەکانی ئاستی حکومەت و کۆمپانیاکان کردەوە و سەنتەرێکی هاوبەش بۆ پرۆژەی بازرگانی و پیشەسازی و هاوردەکردنی تەکنەلۆژیای ئیتاڵی دەکرێتەوە .
- جەنابی وەزیر پێشوازی لە شاندی سەنتەری بازرگانی ئیسپانیای کرد کە بەمەبەستی پتەوکردنی پەیوەندی بازرگانی نێوانیان و کردنەوەی پێشانگای ئەسپانیا لە هەولێر کرد .
- جەنابی وەزیر پێشوازی لە وەزیری هەماهەنگی و پەرەپێدانی بازرگانی هۆڵەندای کرد بەمەبەستی پێش خستن و پەرەپێدانی بازرگانی لە نێوان هەردوولا .
- جەنابی وەزیر و جەنابی بریکاری وەزارەت بۆ کاروباری بازرگانی و شاندێکی یاوەریان لە کۆڕبەندی ئابوری کوردستانی – بەریتانی بەشداریان کرد و پەرە بە پەیوەندیە بازرگانی وئابوریەکانی نێوان هەرێمی کوردستان و وولاتی بەریتانیا دەدرێت
- لقێکی ژووری بازرگانی ئەمریکی – کلدانی ، سەنتەری بازرگانی جۆرجیا و لقی گروپی دەلتای بەڕازیلی لە هەرێمی کوردستان دەکرێنەوە

- ئەنجومەنی کاروباری کوردستانی –بەریتانی-ئەوروپی و ئەنجومەنی کاروباری بولگاری- کوردستانی لە هەرێم دادەمەزرێت .
- شاندی وەزارەتی بازرگانی و پیشەسازی بەشداری لە کۆڕبەندی بازرگانی و وەبەرهێنان لە تورکیا کرد
- کۆبونەوەیەک لەنێوان هەرێمی کوردستان و یۆنان سەبارەت بە فراوانکردنی وەبەرهێنان هاوبەش ئەنجامدر ا
- بەرپرسی گومرگ و ئابووری کونسوڵخانەی تورکیا سەردانی وەزارەتی بازرگانی و پیشەسازی کرد وکۆنسولی بازرگانی تورکیا سەردانی بەڕێوەبەری گشتی تۆمارکردنی کۆمپانیاکانی کرد
- ئەندامێکی ئەنجومەنی شورای دەوڵەتی قەتەر سەردانی وەزارەتی بازرگانی و پیشەسازی کرد
- کۆمپانیا ژاپۆنییەکان لەگەڵ وەزارەتی بازرگانی و پیشەسازی کۆبوونەو ە و کارئاسانی بۆ کۆمپانیاکانیان دەکرێت .
- وەزیری بارزگانی و پیشەسازی لەگەڵ باڵیۆزی هیندستان لەعێراق کۆبویەوە و پەیوەندییە بازرگانیەکانیان بەهێزتر دەکەن و هیندستان گرنگی بە کردنەوەی کارگە و کارخانەکان لە هەرێمی کوردستان دەدەن .
- جەنابی بریکاری وەزارەت بۆ کارو باری بازرگانی و بەرپرسی بەشی ئابووری کونسولگەری فەرەنسی لەهەولێر، کارئاسانی بۆ بازرگانان و سەرمایەدارانی فەرەنسا و هەرێمی کوردستانیان تاوتوێ کرد . دیداری کۆمپانیا خۆمالییەکان و کۆمپانیا فەرەنسیەکان لە ژووری بازرگانی هەولێر بەڕێوەچوو .
- بەشداری شاندی وەزارەت کە پێکهاتبوون لە جەنابی بریکاری وەزارەت بۆ کاروباری بازرگانی و ڕاوێژکاری یاسایی وەزارەت لە ڕێورەسمی پێشوازی کردن لە کونسوڵی گشتی نوێ ی وولاتە یەکگرتووەکانی ئەمەریکا لە هەولێر کە لە لایەن ژووری بازرگانی ئەمریکی رێکخرابوو
- جەنابی بریکاری وەزارەت بۆ کاروباری بازرگانی لەگەڵ شاندێکی بازرگانان و خاوەن کاری ڕوسی و ئۆکرانی وە لەگەڵ نوێنەرانی چەندین کۆمپانیای سووری کۆبووەوە.
- بریکاری وەزارەت بۆ کاروباری بازرگانی بەشداری ڕۆژی بزنسی چیک کرد . کۆمپانیا و سەرمایەدارانی چیک بە نیازن لە هەرێمی کوردستان پرۆژەکانیان ئەنجام بدەن .

- جەنابی وەزیر بابەتی بەشەخۆراکی هاووڵاتیان و بە بازاڕکردنی گەنمی ئەمساڵی جوتیاران لەگەڵ بەغداد تاوتوو کرد . کە لە پەیوەندیەک وەزیری بازرگانی عێراق دڵنیایی دا، کەوا پارەی گەنمی جوتیاران بۆ ساڵەکانی ٢٠١٤ و ٢٠١٥ و ٢٠١٦ هەموو ڕێکارەکانی تەواودەبێت و دەنێرێت بۆبانکەکانی هەرێم
- پرسی هەماهەنگی و بەدواداچوونی نێوان بەڕێوەبەرایەتییەکانی بازرگانی و کەل و پەلی خۆراکی نێوان هەرێمی کوردستان و حکومەتی فیدراڵ تاوتوێ دەکرێن .
- دوو یاداشتی لێک تێگەشتن لەنێوان وەزارەتەکانی بازرگانی هەرێم و حکومەتی فیدراڵ واژوو دەکرێت
- لە کەرتی پیشەسازی کاربەسیستەمی ئەلیکترۆنی نێوان هەرێم و بەغداد دەکرێت
- وەزارەتی بازرگانی عێراقی فیدرال و جەنابی وەزیر و ستافی پێشکەوتووی وەزارەت خەلات کرد
- جەنابی وەزیر پێشوازی لە بەڕێوەبەری گشتی کۆمپانیای دروستکراوی دانەوێڵەی بەغدا کرد
- بەرێوەبەری گشتی بازرگانی پێشوازی لە شاندێکی وەزارەتی بازرگانی حکومەتی عێراقی فیدرال کرد.
- بەشداری ڕاوێژکاری پەیوەندیەکانی وەزارەتی بازرگانی و پیشەسازی لە کۆڕبەندێکی بازرگانی لەبەغدا
- شاندی وەزارەتی بازرگانی عێراق سەردانی وەزارەتی بازرگانی و پیشەسازی کرد
- وەزارەتی بازرگانی و پیشەسازی و بانکی ئیتیحادی عێراقی تاوتوێی چەند پرسێك دەکەن
- وەزارەتی بازرگانی و پیشەسازی و بانکی **BBAC** دیراسەی پردی پەیوەندی و ئاسانکاری پرۆژەکان دەکەن
- کۆبونەوەی جەنابی وەزیر لەگەڵ وەفدی بەرنامەی خۆراکی جیهانی **(WFP)** رەوشی ئاسایشی خۆراکی و بە ئەلیکترۆنی کردنی سیستەمی دابەشکردنی خۆراکی مانگانەی هاووڵاتیانیا ن
- چەند پرۆژەیەکی ستراتیجی لەهەرێمی کوردستان جێبەجێ دەکرێت لە کۆبونەوویەکی جەنابی وەزیر لەگـــەڵ ڕێکخراوی بەخشەری نێودەوڵەتی **(IFC)**

- بەبەشداری جوتیاران ، وەزیری بازرگانی وپیشەسازی کێشەکانی گەیاندە بەغدا ، کەمال موسلیم جەنابی وەزیر لەگەڵ وەزیری بازرگانی عێراق کۆبوونەوە بۆچارەسەرکردنی کێشەوگرفتی نێوان هەردوو لا .
- بەشداری کردنی جەنابی وەزیر لە پێشانگای کۆمپانیا خۆماڵییەکان و لە کردنەوەی پڕۆژەی سیستەمی وزەی خۆر بۆ دیوانی وەزارەتی کارەبا بەتوانای ١٣١ کیلۆوات کە لەلایەن کۆمپانیای سۆلاڤ ئەلیکتریک جێ بەجێ کراو ە
- جەنابی وەزیر چەندین کۆبوونەوەی لە ساڵی 2022 ئەنجام داوە کە بریتییە :-

1. لەگەڵ ئەندامانی لیژنەکانی وزە و سامانە سروشتییەکان و پیشەسازی و بازرگانیی پەرلەمانی کوردستان
2. لەگەڵ وەزیری دارایی و ئابوری بۆ چارەسەرکردنی کێشەکانی بازرگانان و پیشەوەرانی سلێمانی
3. لەگەڵ نوێنەری خاوەن ئاشەکان
4. لەگەڵ بەرێوەبەرانی بازرگانی کەل وپەلی خۆراک
5. لەگەڵ سەندیکای ئەندازیاران
6. لەگەڵ خاوەن کارگە کان ڕێنمایی نوێ بۆ بەگەرخستنەوەی کارگە لە کارکەوتووەکان دەرکرا

- جەنابی وەزیر بە یاوەری جەنابی بریکاری وەزارەت بۆ کاروباری بازرگانی و راوێژکاری پەیوەندیەکان و بەرێوەبەری گشتی بازرگانی و دیوان لە کۆبونەوەیەکی کراوەی بەرپرسانی حکومی و وەبەرهێنەر و بازرگانانی هەرێمی کوردستان لە شاری هەولێر بەشداریان کرد
- بەرهەم هێنانی کەرەستەی بیناسازی لە هەرێمی کوردستان لەئاستێکی باشدایە" کەمال موسلیم، جەنابی وەزیرو بەڕێوەبەری گشتی دیوانی وەزارەت بەشداریان کرد لە پێشانگایەکی هاوبەشی بواری بیناسازی لە سلێمانی کە لەحەوت دەوڵەتی جیاوازی وەک (کوێت، کەنەدا، صین، مالیزیا.....) و کۆمپانیای خۆماڵی بەشداریان کردبوو .
- جەنابی وەزیر ڕۆژانە بەشێوەیەکی مەیدانی چاودێری پرۆسەی وەرگرتنی گەنمی جوتیارانی کرد لە سایلۆکان و جەختی لەوە کردەوە پێویستە ئاسانکاری تەواو بکرێت بۆ سەرخستنی پرۆسەی وەرگرتنی گەنمی جوتیارا ن
- جەنابی وەزیر بەمەبەستی چارەسەر کردنی گرفتی دواکەوتنی بەشە ئاردی هاووڵاتیان بەوردی چاودێری ناردنی گەنم بۆ ئاشەکان دەکات
- بەسەرپەرشتی جەنابی وەزیر کۆبوونەوەی ئەنجومەنی ڕاوێژکاری وەزارەت ئەنجامدرا.

- جەنابی وەزیرپشتگیری هەڵسەنگاندنی جیۆلۆجی پڕۆژە پیشەسازیەکان دەکات
- جەنابی وەزیر لە ساڵی 2022 چەندین شوێنی بەسەر کردووە کە بریتییە :-

أ. کۆگا و سایلۆ و سەنتەری بازاڕەکانی

ب. عەلوەی هاوچەرخی هەولێر

ج. ئیدارەی ڕاپەڕینی

- جەنابی وەزیر بەدواداچون بۆ گرفتەکانی سنوری پارێزگای هەڵەبجە کرد
- وەزیری بازرگانی و پیشەسازی" ئێمەدەمانەوێت بنیادی پیشەسازی بنێن" و ستراتیج و پلانی وەزارەت بەپێی بازاڕ و پێویستی دەبێت بۆئەوەی دیاری بکرێ چ جۆرە پیشەسازیەک لەپێشترە پەرەی پێ بدرێت نەک لەسەرداواکاری بازرگان و وەبەرهێنەران
- جەنابی بریکاری وەزارەت بۆ کاروباری بازرگانی و جەنابی بریکاری وەزارەت بۆ کاروباری پیشەسازی و بەڕێوەبەری گشتی پلان و بەدواداچوون بە نوێنەرایەتی وەزارەت لە وۆرک شۆپی ئامانجەکانی پەرەپێدانی بەردەوام و دیدگای ٢٠٣٠ لە هەرێمی کوردستان بەشداریان کرد و رای خۆیان بە نووسراو ئاراستەی وەزارەتی پلاندانان کرد .
- جەنابی بریکاری وەزارەت بۆ کاروباری بازرگانی ڕەوشی بازرگانی و چاودێریکردنی بازاڕەکانی هەرێمی کوردستان شی کردووە .
- جەنابی بریکاری وەزارەت بۆ کاروباری بازرگانی بەڕێوەبەرایەتییەکانی سەر بە بەڕێوەبەرایەتی گشتی بازرگانی بەسەر کرد و پێشوازی لە کۆمەڵەی خاوەن کارگە هونەریەکانی ئارد کرد
- دیداری بریکاری وەزاەت بۆ کاروباری بازرگانی لە ڕێکەوتی (١٢ /٤ /٢٠٢٢) لە کەناڵی ئاسمانی کوردستان (24) بوو .
- جەنابی بریکاری وەزارەت بۆ کاروباری بازرگانی سەرپەرشتی کردنەوەی پێشانگای نێودەوڵەتی هەولێری کرد
- جەنابی بریکاری وەزارەت بۆ کاروباری بازرگانی بەشداری کۆنگرەی پەرەپێدانی کەرتی بانکی هەولێر کرد
- بەرێز بریکاری وەزارەت بۆ کاروباری بازرگانی بەشداری کرد لە ڕێوڕەسمی ڕاگەیاندنی ئەنجامی ڕوپێوی دامەزراوەکانی زۆر بچوك، بچووك، مامناوەند بۆ کەرتی تایبەت لە هەرێمی کوردستان
- کۆمیسۆنی باڵای سەربەخۆی هەڵبژاردنەکانی عێراق سوپاس و پێزانین ئاراستەی وەزارەتی بازرگانی و پیشەسازی کرد

- پرسەکانی هاوکاریی لۆجیستی و ئاسانکاریی بازرگانان و بەرهەمی کۆپیکراو گفتوگۆی لەسەر کرا
- بەڕێوەبەری گشتی بازرگانی بەشداریی کۆڕبەندی بازرگانی هەرێمی کوردستان و کۆماری ئیسلامی ئێران کرد
- پێدانی بڕوانامەی کۆمپانیا بەو بیانیانەی خاوەن کارتی نیشینگەن ڕێکدەخرێتەوە
- بە بەشداری شاندی وەزارەتی بازرگانی و پیشەسازی لە یەکەمین کۆنفرانسی زێڕ کە لە هەرێمی کوردستان بەڕێوە چوو وە سەندیکای زێڕینگرانی کوردستان سوپاس و پێزانینی خۆیان ئاراستەی وەزارەتی بازرگانی و پیشەسازی کرد .
- وەزارەتی بازرگانی و پیشەسازی و دەستەی وەبەرهێنان دۆخی پیشەسازی هەڵدەسەنگێنن
- ئامادەکاری بۆ کردنەوەی ناوچەیەکی پیشەسازی لە کۆیە دەکرێت
- دادگای بازرگانی لە هەرێمی کوردستان کرایەوە
- بە دیجیتاڵ کردنی کارەکانی وەزارەت دیراسە کرا
- بەڕێوەبەرایەتی گشتی دانەوێڵەی هەولێر : ئەو ئاردەی دەدرێتە هاووڵاتیان، تێستکراوە و بە سوودە
- شاندی وەزارەتی بازرگانی و پیشەسازی بەشداری کۆنفرانسی پەرەپێدانی ئابووری هەڵەبجەیان کرد
- داتاو تۆمارنامەی ناوی بازرگانی ئامادە دەکرێت بە شیوەی ئەلەکترۆنی و چاپکراو و دەدرێتە بەریۆەبەرایەتی گشتی تۆمارکردنی کۆمپانیاکان
- کار بۆ ڕێکخستنەوەی یاسای پێدانی بریکارنامەی بازرگانی دەکرێت
- کاردەکرێت بۆ پاراستنی بەرهەمی خۆماڵی لەنێوان هەرێم و ناوچەکانی تری عێراق
- وەزارەتی بازرگانی و پیشەسای بەشداری چوارەمین کۆنفرانسی زانستی ئابووری و کارگێڕی نێودەوڵەتی کرد
- کار بۆ کەمکردنەوەی رۆتین لە وەزارەتی بازرگانی و پیشەسازی دەکرێت
- هەوڵ دەدرێت بازاڕی بەرهەمی ناوخۆیی پێش بخرێت و بەروبومە ناوخۆییەکان هەناردەی بازاڕەکانی جیهان بکرێن
- کاردەکرێت لەسەر کەمکردنەوە و جێگیرکردنی باج و ڕسوماتی کارگەکان و کەم کردنەوەی کرێی کارەبا و کار لە سەر چارەسەر کردنی کێشە و گرفتی کارگەکانی شیش و ئاسن وکارلەسەر گرفتی زەوی کارگەکان وپڕۆژەپیشەسازیەکان دەکرێت .

- بەشداری وەزارەتی بازرگانی وپیشەسازی لە کۆڕبەندی سلێمانی بۆ وەبەرهێنان وگەشەی ئابور ی
- چەند پرۆژەیەکی گرنگی بازرگانی و پیشەسازی دەهێنرێتە کوردستان
- لە کۆبوونەوەی وەزارە تی بازرگانی و پیشەسازی و نوێنەری پیشەوەران بڕیارە جۆری پیشەکان ڕێک بخرێتەوە
- یەکەمین کۆبوونەوەی لیژنەی ڕێکخستنەوە و پێداویستی بازاڕی کار بەڕێوەچوو

2-4: دانان و هەموار کردنی یاسا و ڕێنماییەکانی ساڵی 2022

لە ئامانجە سەرەکییەکانی وەزارەتی بازرگانی و پیشەسازی بریتیە لە دروست کردنی ژێرخانی یاسایی پێویست ، دروست کردنی ژێرخانێکی گونجاو لە کەرتی پیشەسازی بە مەبەستی گەشەپێدانی داهاتی نیشتمانی و دابین کردنی هەلی کار و دروست کردنی بارودۆخێکی گونجاو بۆ بەشداری کردنی کەرتی تایبەت لە چالاکییە بازرگانییەکان و دامەزراندنی کارگەکانی پیشەسازی .

1) هەمواركردنی یاسای (ژوورە بازرگانیەکان) ژمارە (14)ی ساڵی (1993)
2) هەموارکردنی یاسای (بازرگانی عێراق) ژمارە (30)ی ساڵی (1984)
3) هەڵسەنگاندن و خستنەرووی تێبینییەکانمان تایبەت بە رەشنووسی یاسای پاراستنی مافی خاوەنداریەتی هرزی .
4) رەشنووسی هەموار کردنی ستراتیژی نیشتمانی ڕوبەرووبوونەوەی گەندەلی لە هەرێمی کوردستان .
5) ڕێنمایی ژمارە 1 لە ساڵی 2022 کە سەبارەت بە پێدانی چیمەنتۆ بۆ هاووڵاتیانی پارێزگاکانی هەرێمی کوردستان .
6) ڕێنمایی ژمارە 2 لە ساڵی 2022 سەبارەت بە بەخشینی بریکاری بەشە خۆراک و ئاردی بۆ هاووڵاتیانی هەرێمی کوردستان.
7) ڕێنمایی ژمارە 3 لە ساڵی 2022 سەبارەت بە پاراستنی بەرهەمی خۆماڵی لە ژێر راستکردنەوە (تعدیل) دایە (جارە بلاو نەکراوەتەوە) .
8) ڕێنمایی ژمارە 4 لە ساڵی 2021 : سەبارەت بە بەگەرخستنەوەی کارگە لە کارکەوتووەکان .

3-4: راپۆرت و لێکۆلینەوە

پلانی سالانەی وەزارەتمان بەرەچاوگرتنی ئامانجەکانی سەرەوە دادەنرێت و لەم چوارچێوەدا ، پرۆژەکانی بەرنامەی سالانە ، رێنماییەکان و پرۆژەیاساییەکانی پێویست پێشنیارو جێ بە جێ دەکرێت .

1-3-4: ئامادەکردنی پلانی ساڵی 2023 بۆ کۆنترۆلی جۆری

2-3-4: لە ساڵی 2022 راپۆرت و دیراساتی خوارەوە لە لایەن بەرێوەبەرایەتی گشتی پلان دانان و بەدواداچوون ئەنجام دراوە :-

أ. ئامادەکردنی کارنامەی چاکسازی ئیستا و داهاتوو

ب. راپۆرتی چالاکییە گرینگەکانی وەزارەت لە تەمەنی کابینەی نۆیەمی حکەمەتی هەرێمی کوردستان

ج. ئامادە کردنی پرۆژە بەردەوامەکان و پێشنیارکراوەکان بۆ ساڵی 2022

د. ئامادەکردنی پلانی ساڵی 2023 بۆ پێدانی مۆلەت بۆ دامەزراندنی کارگەکانی پیشەسازی بە هەماهەنگی لەگەڵ بەرێوەبەراتی گشتی گەشەپێدانی پیشەسازی بە پێی ئەولەویات ، پێداویستی هەرێم و توانای تەکنەلۆجی.

ه. وەڵامی پرسیارەکانی ئەنجومەنی وەزیران

و. ئامادە کردن و پێشکەش کردنی راپۆرتی وەزارەتمان سەبارەت بە "جێبەجێ کردنی پلانی هەرێمی کوردستان بۆ مافە مرۆڤ" .

ز. ئامادە کردنی راپۆرتی جۆراو جۆر :

1)راپۆرتی کارکردن بۆ دانانی پلانی ساڵانەی کارگێری ساڵی 2023 .

2)راپۆرتی چالاکییەکانی کۆتایی ساڵی 2022

3)راپۆرتی سەبارەت بە ئاسایشی خۆراک و گەشەی ئابووری

4)راپۆرتی کێشە و گرفت و پێداویستیەکانی وەزارەت

5)راپۆرتی کارگەکانی مۆڵەت پێدراو لە کابینەی نۆیەم بۆ ئەنجومەنی وەزیران

6)راپۆرتی کۆربەندی پیشەسازی

7)راپۆرتی بارودۆخی پیشەسازی

8)راپۆرتی چالاکییەکانی وەزارەت بۆ ئیمارات

9)راپۆرتی پلانی پەرەپێدانی ئابووری هەرێمی کوردستان

10) راپۆرتی ئەو پرۆژانەی لە کابینەی نۆیەم ئەنجام دراون .

11) سەردانکردنی کارگەکانی جوراوجۆری پیشەسازی بۆ ساڵی2022 لە لایەن لیژنەی بەدواداچوونی کارگەکانی کەرتی تایبەت کە تێکرای رۆژانی سەردان (126) رۆژ بووە بریتیە لە :

ژمارە	شوێن	ژمارەی سەردان
1	**پیشەسازی تیماری گەورە**	**66**
2	**پیشەسازی قورس**	**9**
3	**پیشەسازی باشوور**	**280**
	کۆی گشتی	**355**

بەشی پێنجەم:

پرۆژەکان

پرۆژەكان

پرۆژەكانی كە لەلایەن وەزارەتی بازرگانی و پیشە سازی ولە سەر بودجەی حكومەتی هەرێم لە ساڵی 2022 ئەنجام دراون یان لە جێبە جێ كردن دایە بریتیە :

1. دابین كردنی خزمەتگوزاری بۆ ناوچەی پیشەسازی تانجەرو (قۆناغی سێهەم) كە بە گوژمەی (8,240) ملیۆن دینار لە قۆناغی جێبەجێ كردنە و (71%) تەواو بووە .
2. دروست كردنی سایلۆی (40,000) تەن لەگەڵ 10 كۆگا لە ناحیەی قوشتەپە – هەولێربە گوژمەی گشتی (22,140,000,000) بیست و دوو ملیار و یەك سەد و چل ملیۆن دینار لە قۆناغی جێبەجێ كردن و (100%) تەواو بووە
3. دروست كردنی سایلۆی (40,000) تەن لەگەڵ 5 كۆگا لە ناحیەی كەلار–ئیدارەی گەرمیان كە بە گوژمەی گشتی (21,162,000,000) بیست و یەك ملیار و یەك سەد و شەست و دوو ملیۆن دینار لە قۆناغی جێبەجێكردن و (100%) تەواو بووە .
4. دروستكردنی سایلۆی (40) هەزار تەن و (4) كۆگا لە ناحیەی روڤیا – دهۆك كە بە گوژمەی (20,100,000,000) بیست ملیارو سەد ملیۆن دینار لە قۆناغی جێبەجێ كردنە و 100% تەواو بووە .
5. ناوچەی پیشەسازی –هەولێر (قۆناغی یەكەم) و ناوچەی پیشەسازی –كەلار (قۆناغی یەكەم) بە گوژمە ی گشتی (89,270,000,000) هەشتا و نۆ ملیارو دوو سەد و حەفتا دینار لە قۆناغی جێبەجێكردنن و كارەكان بە رێژەیەكی زۆر كەم بەرەو پێش رۆیشتووە .

(4) پرۆژەی دروست كردنی شاروشارۆچكە پیشەسازییەكان لە هەولێر ، سلێمانی ، دهۆك و گەرمیان بە گوژمەی گشتی (18,000,000,000) هەژدە ملیار دینار لە ساڵی 2012 دراوە بە پارێزگاكان بۆ جێبەجێ كردن ، بەڵام بە پێی بریاری ئەنجومەنی وەزیران لە نیوەی دووەمی ساڵی 2014 گەرایەوە بۆ وەزارەتی بازرگانی و پیشەسازی .

پرۆژە بەردەوامەکانی ساڵی 2022

ژ	ناوی پرۆژە	شوێن (پارێزگا)	شوێن (قەزا)	گۆژمە بە ملیۆن دینار	ڕێژەی بەرەوپێشچوون %
1	دروست کردنی ناوچەی پیشەسازی لە هەولێر (قوناغی یەکەم) (بازرگانی)	هەولێر	هەولێر	44,270	
2	دروست کردنی سایلۆ (40000)تەن و 10 کۆگای مەوادی خۆراکی (10*2000 تەن) لە قوشتەپە	هەولێر	دەشتی هەولێر	22,140	100
3	پرۆژەی ئاوەرۆی بۆکس قیاس (2*2) بۆ کۆمەڵگەی گەنجینەکانی هوانە بە درێژی (280م)	سلێمانی	سلێمانی	291	0
4	گەیاندنی خزمەتگوزاری تۆری ئاو ئاوەڕۆ و داخستنی تێکەڵە بۆ بەشێك لەشەقامەکانی پیشەسازی تانجەرۆ / قۆناغی یەکەم.	سلێمانی	سلێمانی	6,705	100
5	دابین کردنی خزمەتگوزاری بۆ ناوچەی پیشەسازی تانجەرو (قۆناغی سێهەم)	سلێمانی	سلێمانی	8,240	70
6	دروستکردنی سایلۆی (40) هەزار تەن و (10) کۆگا لە هەڵەبجە	هەڵەبجە	هەڵەبجە	26,000	0
7	دروستکردنی سایلۆ (40،000) تەن و (4) کۆگای مەوادی خۆراکی (4 * 2000) تەن لە بەردەڕەش.	دهوک	بەردەڕەش	20,100	100
8	دروستکردنی سایلۆ (40،000) تەن و (5) کۆگای مەوادی خۆراکی (5 * 2000) تەن لە کەلار.	گەرمیان	کەلار	21,162	100
	کۆی گشتی			148,908	

پرۆژە پێشنیارکراوەکان بۆ ساڵی 2022

ژ.	ناوی پڕۆژە	پارێزگا	قەزا	گۆژمەی پێشبینی کراوی پرۆژە (بە ملیۆن دینار)	پارەی تەرخانکراو بۆ ساڵی 22 بە ملیون دینار	ماوەی پڕۆژە
1	دروستکردنی سایلۆی (40) هەزار تەن و (5) کۆگا لە هەریر - هەولێر	هەولێر	هەریر	23,500	3,000	600 رۆژ
2	دروستکردنی بینای تاقیگەکانی کونترۆلی جۆری/هەولێر	هەولێر	هەولێر	3,000	600	400 رۆژ
3	دروست کردنی بینای بازرگانی گشتی لەگەڵ فەرمانگەکانی - هەولێر	هەولێر	هەولێر	5,000	1,000	400 رۆژ
4	دروست کردنی بینای تۆمار کردنی کۆمپانیاکان(گشتی +لقی هەولێر) - هەولێر	هەولێر	هەولێر	3,500	800	400 رۆژ
5	دروستکردنی سەنتەری ڕاهێنانی پێشکەوتوو - هەولێر	هەولێر	هەولێر	9,000	100	700 رۆژ
6	دروستکردنی نهومی سێهەم ب(٤ ژوور + هۆل) ۆ ب.گ.پلان دانان و بەدواداچوون - هەولێر	هەولێر	هەولێر	350	350	400 رۆژ
7	دروستکردنی کۆمەلگەیەک بۆ فەرمانگەکانی سەر بە ب.گ.بازرگانی لە سۆران	هەولێر	سۆران	4,000	500	400 رۆژ
8	دروست کردنی بینا بۆ بنکەی خۆراکی کۆیە	هەولێر	کۆیە	2,500	600	400 رۆژ
9	نوێژن کردنەوەی کۆگاکانی کەل و پەلی خۆراک لە پارێزگای هەولێر	هەولێر	هەولێر	1,000	700	400 رۆژ
10	دروست کردنی ناوچەی پیشەسازی لە سلیمانی	سلێمانی	سلێمانی	44,000	1,000	قۆناغی یەکەم : 1650 رۆژ
11	دروستکردنی سایلۆی (40) هەزار تەن و (5) کۆگا لە سلێمانی- کفری	سلێمانی	کفری	23,500	2,000	700 رۆژ
12	دروستکردنی بینای تاقیگەکانی کونترۆلی جۆری/سلیمانی	سلێمانی	سلێمانی	3,000	600	400 رۆژ
13	دروستکردنی بینای بەڕێوەبەرایەتییەکانی گەشەپێدانی پیشەسازی سلێمانی	سلێمانی	سلێمانی	3,000	500	400 رۆژ
14	دروستکردنی کۆمەلگەیەک بۆ فەرمانگەکانی سەر بە ب.گ.بازرگانی لە ڕاپەرین	سلێمانی	ڕاپەرین	4,000	500	400 رۆژ
15	نوێژن کردنەوەی کۆگاکانی هوانە لە پارێزگای سلێمانی	سلێمانی	سلێمانی	1,000	200	400 رۆژ
16	دروستکردنی سایلۆی (40) هەزار تەن و (5) کۆگا لە زاخۆ - دهۆک	دهۆک	زاخۆ	23,500	3,000	600 رۆژ
17	دروست کردنی ناوچەی پیشەسازی لە دهۆک	دهۆک	دهۆک	42,000	1,000	قۆناغی یەکەم : 1650 رۆژ
18	دروستکردنی سایلۆی (40) هەزار تەن و (10) کۆگا لە باتیل- دهۆک	دهۆک	باتیل	26,000	2,000	700 رۆژ
19	دروستکردنی بینای تاقیگەکانی کونترۆلی جۆری/دهۆک	دهۆک	دهۆک	3,000	600	400 رۆژ
20	دروست کردنی بینای بازرگانی گشتی لەگەڵ فەرمانگەکانی -دهۆک	دهۆک	دهۆک	5,000	600	400 رۆژ

ژ.	ناوی پرۆژە	پارێزگا	قەزا	گوژمەی پێشبینی کراوی پرۆژە (بە ملیۆن دینار)	پارەی تەرخانکراو بۆ ساڵی 22 بە ملیون دینار	ماوەی پرۆژە
21	دروستکردنی بینای بەرێوەبەرایەتییەکانی گەشەپێدانی پیشەسازی دهۆک	دهۆک	دهۆک	2,500	500	400 رۆژ
22	دروست کردنی بینای بنکەکانی چاودێری بازرگانی لە قەزاکانی - دهۆک	دهۆک	دهۆک	2,500	500	400 رۆژ
23	دروستکردنی کۆمەلگەیەک بۆ فەرمانگەکانی سەر بە ب.گ.بازرگانی لە زاخۆ	دهۆک	زاخۆ	4,000	500	400 رۆژ
24	نوێژن کردنەوەی کۆگاکانی کەل و پەلی خۆراک لە پارێزگای دهۆک	دهۆک	دهۆک	1,000	200	400 رۆژ
25	دروستکردنی کۆمەڵگایەک بۆ فەرمانگەکانی گەرمیان	گەرمیان	گەرمیان	3,000	500	400 رۆژ
26	دابینکردنی تاقیگەیەک بۆ پشکنینی مەوادی خواردەمەنی - گەرمیان	گەرمیان	گەرمیان	2,500	500	400 رۆژ
27	دروست کردنی ناوچەی پیشەسازی لە هەلەبجە	هەڵەبجە	هەڵەبجە	44,000	1,000	قۆناغی یەکەم : 1650 رۆژ
28	دروستکردنی کۆمەڵگایەک بۆ فەرمانگەکانی سەر بە ب.گ.بازرگانی لە -هەڵەبجە	هەڵەبجە	هەڵەبجە	4,000	1,000	400 رۆژ
	کۆی گشتی			293,350	24,350	

بەشی شەشەم:

کارگەکانی حکومی

بارودۆخی کارگەکانی حکومی هەرێمی کوردستان لە ساڵی 2022

پارێزگا	ژ	ناوی کارگە	بارودۆخی کارگە	بارودۆخی کارکردن
هەولێر	1	کارگەی جگەرە هەولێر	گرێبەستی هەلوەشاوەتەوە / گەراوەتەوە بۆ وەزارەت	کارناکات
	2	کارگەی مەرمەڕی هەولێر	گرێبەستی هەلوەشاوەتەوە بە پێی بریاری دادگا ژمارە (1026) / گەراوەتەوە بۆ وەزارەت	کارناکات
	3	کارگەی قوتوبەندودۆشاوی تەماتە لە کۆیە	گرێبەستی هەلوەشاوەتەوە / گەراوەتەوە بۆ وەزارەت	کارناکات
سلێمانی	1	کارگەی چیمەنتۆی تاسلوجە	گرێبەستی نوێکراوەتەوە لەگەڵ فاروق گروپ بۆ ماوەی 10ساڵ	بەردەوامە لە کارکردن
	2	کارگەی جلو بەرگی ئامادەکراو	گرێبەستی هەلوەشاوەتەوە	کارناکات
	3	کارگەی ئاوی کانزایی بانی خێڵان	گرێبەستی لەگەڵ کۆمپانیای (wis) بۆ ماوەی 15 ساڵ کراوە	بەردەوامە لە کارکردن و بەرهەمی هەیە
	4	کارگەی شیرەمەنی بانی خێلان	گرێبەستی کراوە لەگەڵ کۆمپانیای زمناکۆ بۆ ماوەی 12 ساڵ	کارگە لە قۆناغی ئامادەسازی دایە بۆ کارکردن
	5	کارگەی رۆنی عەربەت	گرێبەستی کراوە لەگەڵ کۆمپانیای زمناکۆ بۆ ماوەی 10 ساڵ	لە هەولدایە بۆ هێنانی ئامێری نوێ و مۆدێرن چونکەئامێرەکانی سیستەمی کۆنە
	6	کارگەی خوێی یۆد بازیان	گرێبەستی هەلوەشاوەتەوە	کارناکات ، ئامێرەکانی دەستین
	7	کارگەی بەفر لە کفری	گرێبەستی بەکرێدانی هەیە	کارناکات
	8	کارگەی رستن و چنین لە کفری	لیژنەیەک دامەزراوە بەمەبەستی خەملاندن و بەکرێدانی کارگە	کارناکات لەبەر ئەوەی ئامێرەکانی هی ساڵی 70کانە
	9	کارگەی جبسم بلۆك لە بازیان	گرێبەستی هەیە لەگەڵ کۆمپانیای باستە بەکرێدراوە بۆ ماوەی 15 ساڵ	کارناکات لەبەر نەبوونی بازار دەبێت جۆری بەرهەم بگۆردرێت
	10	کارگەی گەچی بازیان	کارگە لە لایەن وەزارەت بەرێوە دەبرێت	کاردەکات بەڵام بازاری نیە دەبێت جۆری بەرهەم بگۆردرێت
	11	کارگەی قوتو بەندی هەڵەبجە	گرێبەست کراوە بە ماوەی 15 ساڵ	کاردەکات و هێلی بەرهەمی نوێ داناوە
دهۆک	1	کارگەی رۆنی رووەکی ئاکرێ	گرێبەستی بەردەوامە بەکرێدراوە بۆ ماوەی 25 ساڵ لە بەرواری 2008/5/4	کارناکات
	2	کارگەی شیرەمەنی سمێل	زەوی کارگە گواستراوە بۆ سەر وەبەرهێنانی دهۆک	هیچ ئامێری نیە پێویستی بە ئامێری پێشکەوتووە

خەرجی و داهات لە کارگەکانی حکومی هەرێمی کوردستان لە ساڵی 2022

ژ	ناوی کارگە	پارێزگا	کۆی گشتی خەرجی (دینار)	کۆی گشتی داهات (دینار)	جیاوازی نێوان خەرجی وداهات (دینار)
1	پوختە کردن وترشاندنی توتن	سلێمانی	0	0	0
2	گەچی هونەری بازیان	سلێمانی	668,331,100	117,000	-668,214,100
3	ڕستنی خوری کفری	سلێمانی	0	0	0
4	سەهۆڵی کفری	سلێمانی	0	0	0
5	شەکری سلێمانی	سلێمانی	0	0	0
6	جبسم بلۆك	سلێمانی	0	0	0
7	ڕۆنی عەربەت	سلێمانی	0	0	0
کۆی گشتی			668,331,100	117,000	-668,214,100

بەشی حەوتەم:

کارگەکانی کەرتی تایبەت

ژمارەی گشتی کارگەکانی کەرتی تایبەت لە هەرێمی کوردستان تا کۆتایی 2022 (بەپێی جۆری کۆمەڵگەی پیشەسازی)

کۆمەڵگەی پیشەسازی	هەولێر			سلێمانی			دهۆک			گشتی		
	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە ملیۆن	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە ملیۆن	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە ملیۆن	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە بە ملیۆن
بیناسازی	706	4,919	111,109	462	2,100	91,390	142	2,534	65,449	1,310	9,553	267,948
ئامێرەکان	134	959	14,256	40	261	5,228	4	31	211	178	1,251	19,695
خۆراردەمەنی	473	5,571	66,862	173	2,762	113,260	106	2,817	53,627	752	11,150	233,749
کارەبایی	28	3,561	2,375	6	65	980	4	136	5,230	38	3,762	8,585
ناکانزاکان	959	9,729	116,743	313	4,669	185,169	128	2,554	64,527	1,400	16,952	366,439
کانزایی	467	2,842	29,041	75	1,366	53,444	28	545	12,947	570	4,753	95,432
رستن و چنین	38	232	3,125	2	14	260	5	183	1,095	45	429	4,480
کۆی گشتی	2,805	27,813	343,511	1,071	11,237	449,731	417	8,800	203,086	4,293	47,850	996,328

ژمارەی گشتی کارگەکانی کەرتی تایبەت لە هەرێمی کوردستان بە پێی پارێزگا تا کۆتاییساڵی 2022

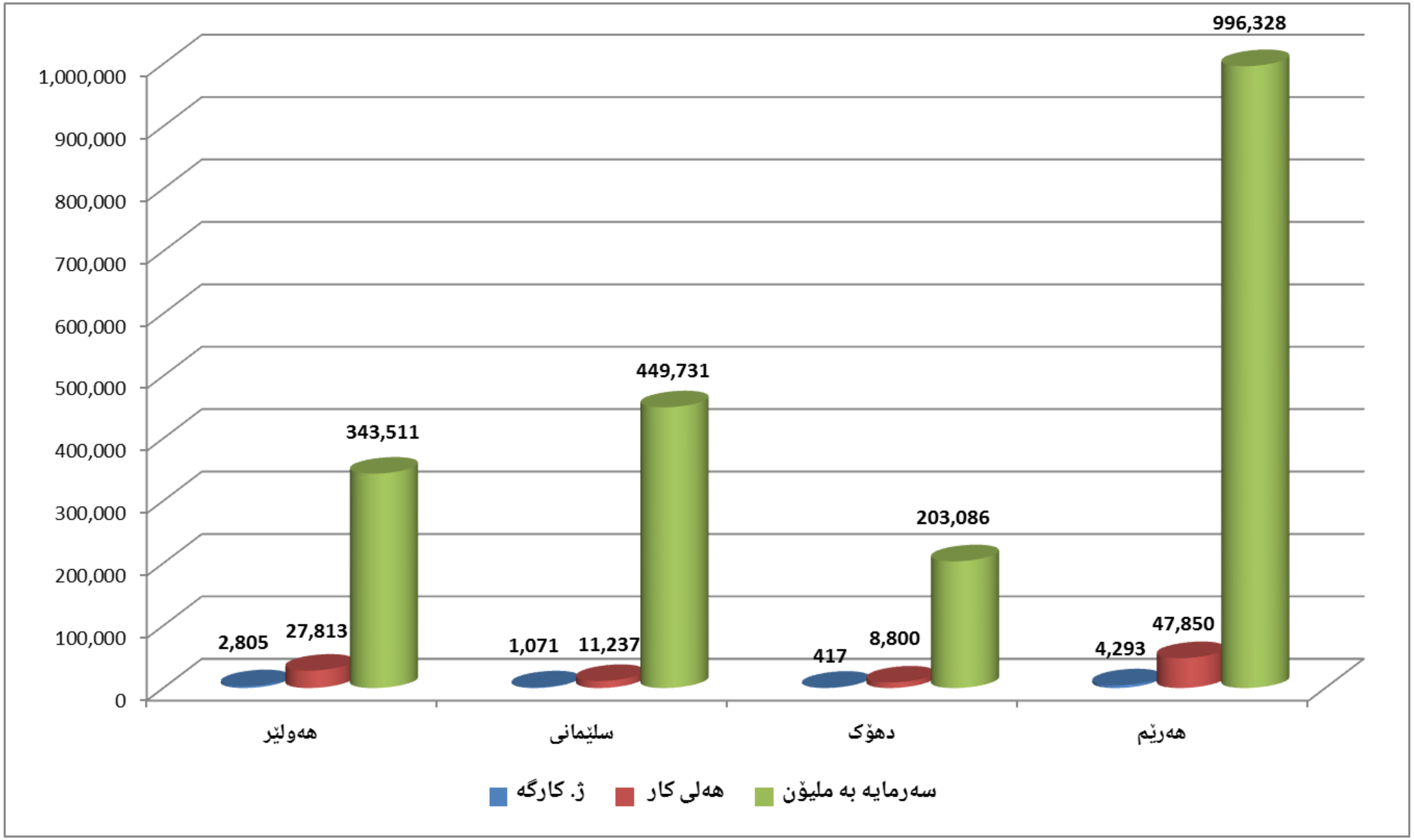

ژمارەی کارگەکانی کەرتی تایبەت لە هەرێمی کوردستان بەپێی پارێزگا تا کۆتایی ساڵی 2022

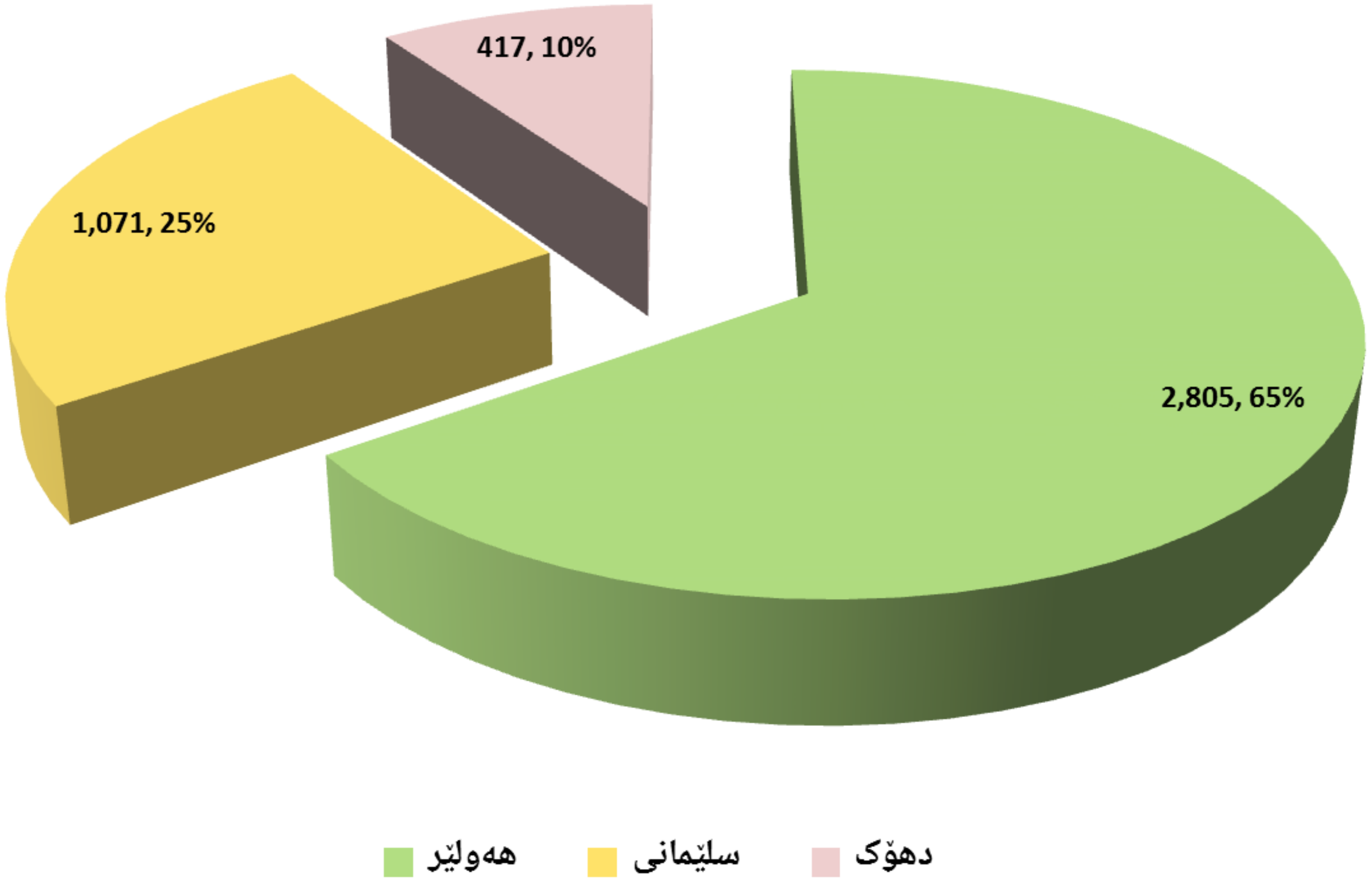

چۆنیەتی دابەشکردنی هەلی کار لە کارگەکانی کەرتی تایبەت بە پێی پارێزگا تا کۆتایی ساڵی 2022

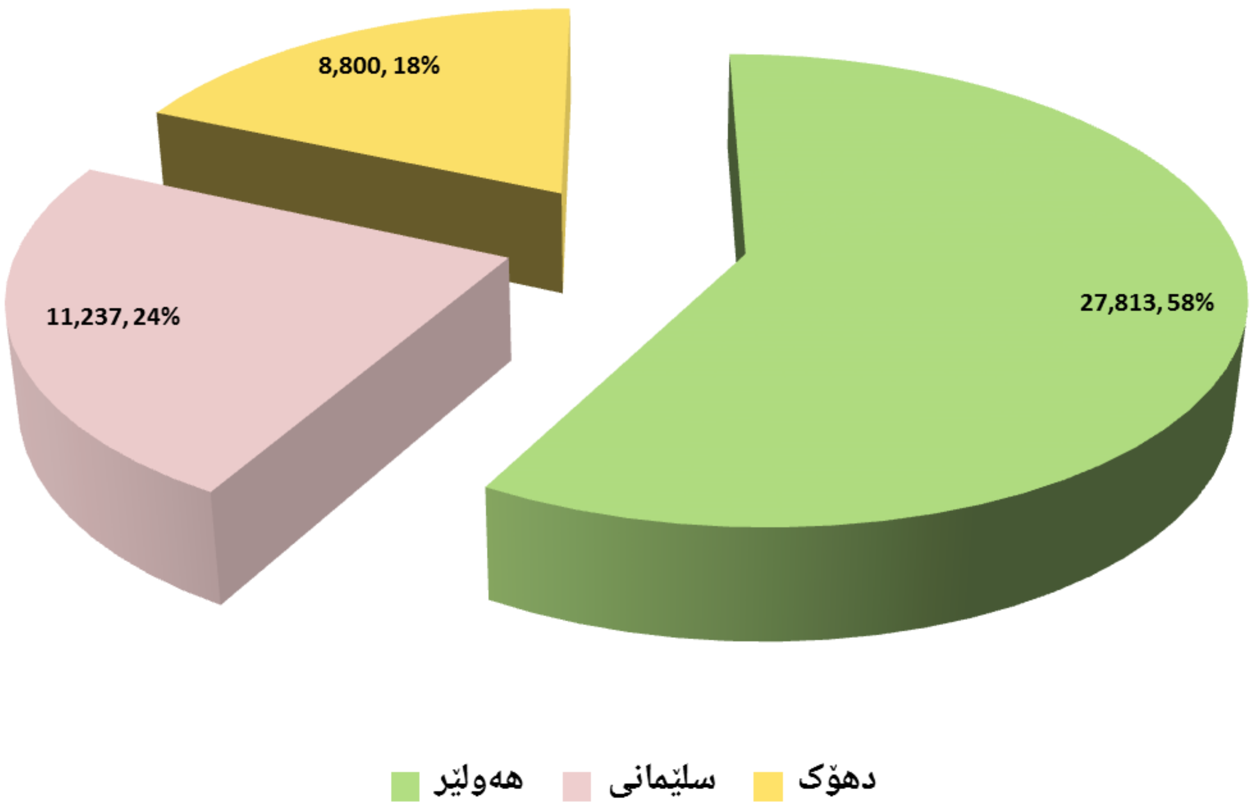

چۆنیەتی دابەشکردنی سەرمایە گوزاری لە کارگەکانی کەرتی تایبەت بە پێی پارێزگا تا کۆتایی ساڵی 2022

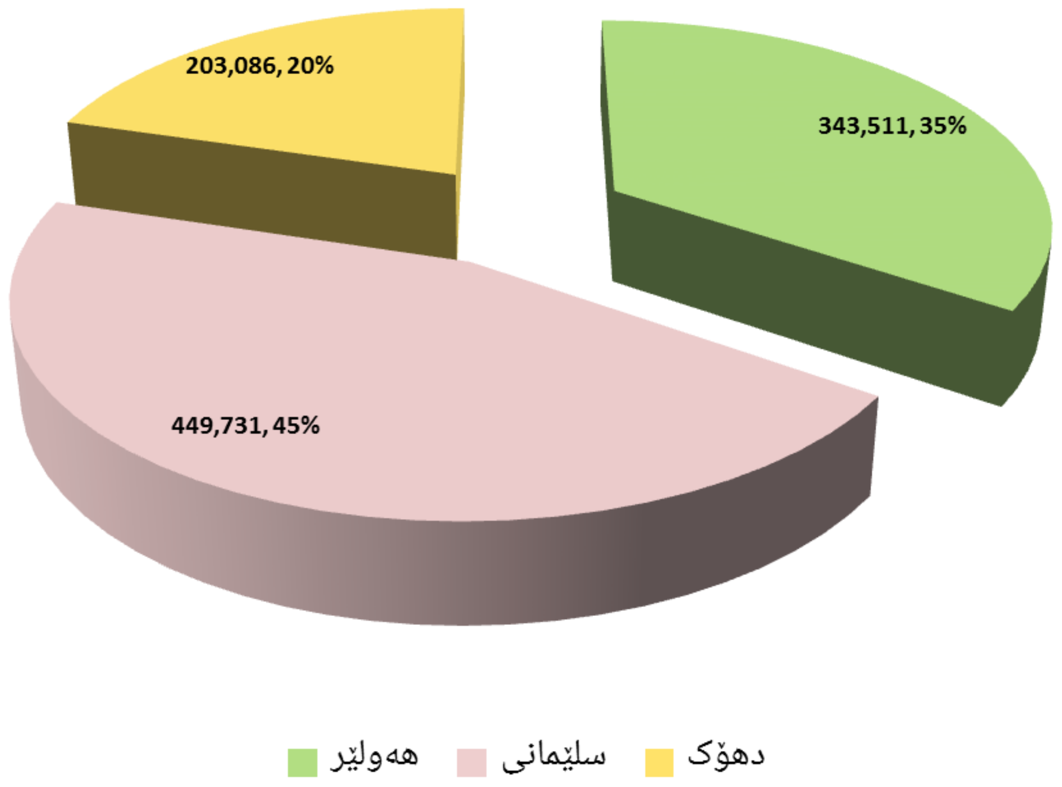

چۆنیەتی دابەشکردنی کارگەکانی کەرتی تایبەت بە پێی کۆمەڵگە لە هەرێمی کوردستان تا کۆتایی ساڵی 2022

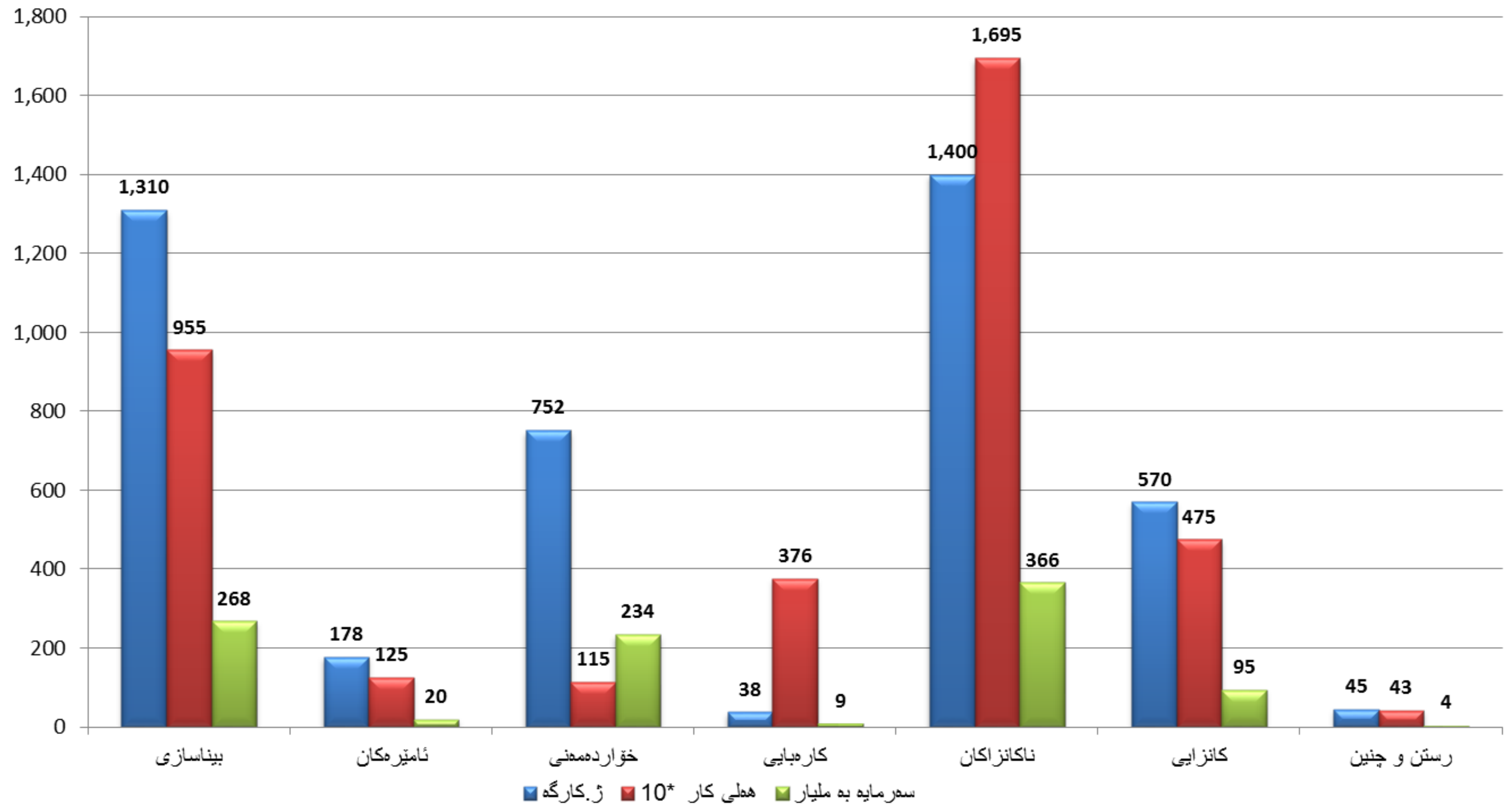

ژمارەی گشتی کارگەکانی کەرتی تایبەت لە پارێزگای هەولێر تا کۆتایی 2022 (بەپێی جۆری کۆمەڵگەی پیشەسازی)

کۆمەڵگە	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە بە ملیۆن
بیناسازی	706	4,919	111,109
ئامێرەکان	134	959	14,256
خۆاردەمەنی	473	5,571	66,862
کارەبایی	28	3,561	2,375
ناکانزاکان	959	9,729	116,743
کانزایی	467	2,842	29,041
رستن و چنین	38	232	3,125
کۆی گشتی	**2,805**	**27,813**	**343,511**

چۆنیەتی دابەشکردنی کارگەکانی کەرتی تایبەت بە پێی کۆمەڵگە لە پارێزگای هەولێر تا کۆتایی 2022

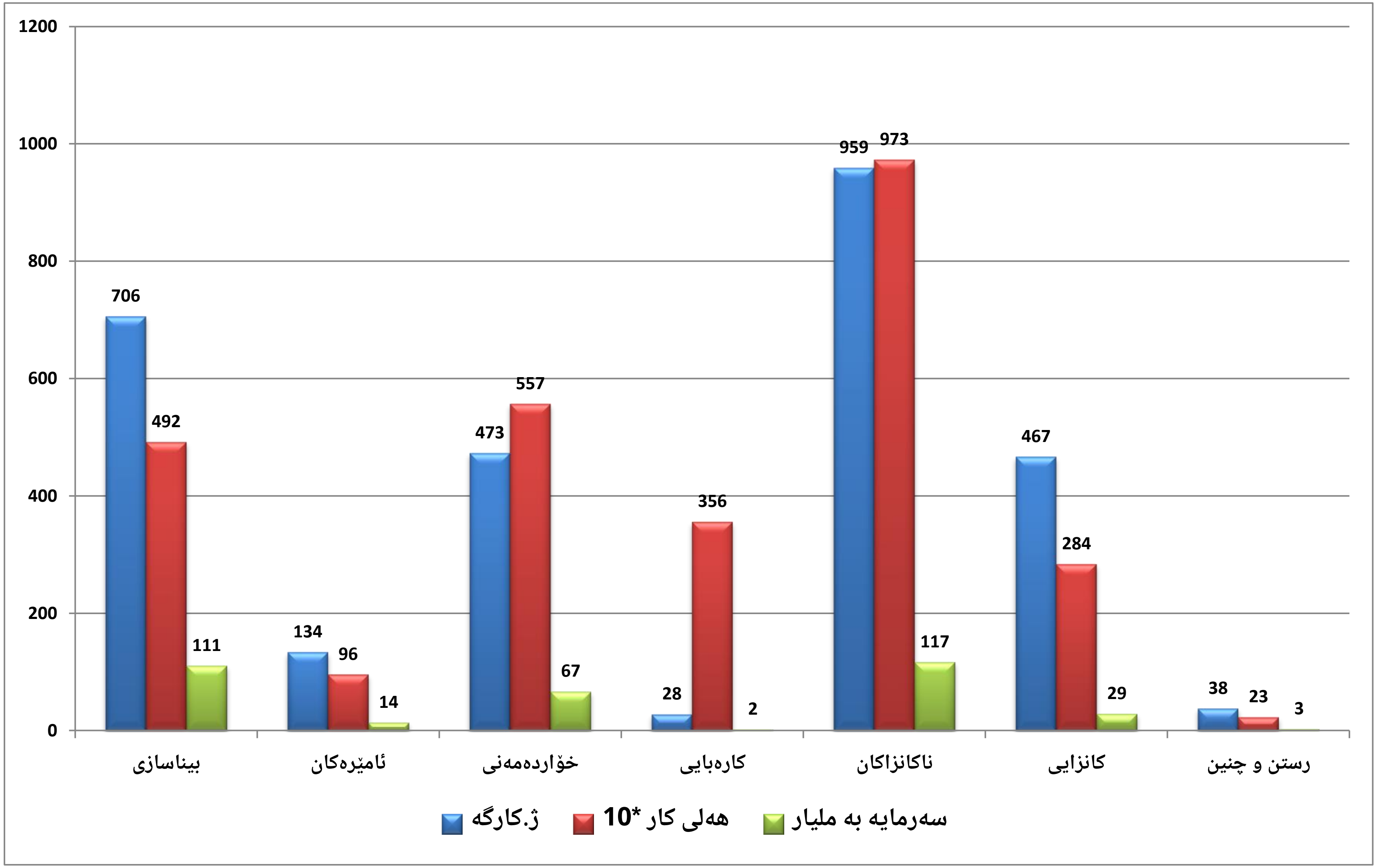

ژمارەی کارگەکان کەرتی تایبەت لە پارێزگای سلێمانی تا کۆتایی 2022 بە گوێرەی (بەپێی جۆری کۆمەڵگەی پیشەسازی)

کۆمەڵگە	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە بە ملیۆن
بیناسازی	462	2,100	91,390
ئامێرەکان	40	261	5,228
خۆاردەمەنی	173	2,762	113,260
کارەبایی	6	65	980
ناکانزاکان	313	4,669	185,169
کانزایی	75	1,366	53,444
رستن و چنین	2	14	260
کۆی گشتی	1,071	11,237	449,731

چۆنیەتی دابەشکردنی کارگەکانی کەرتی تایبەت بە پێی کۆمەڵگە لە پارێزگای سلێمانی تا کۆتایی ساڵی 2022

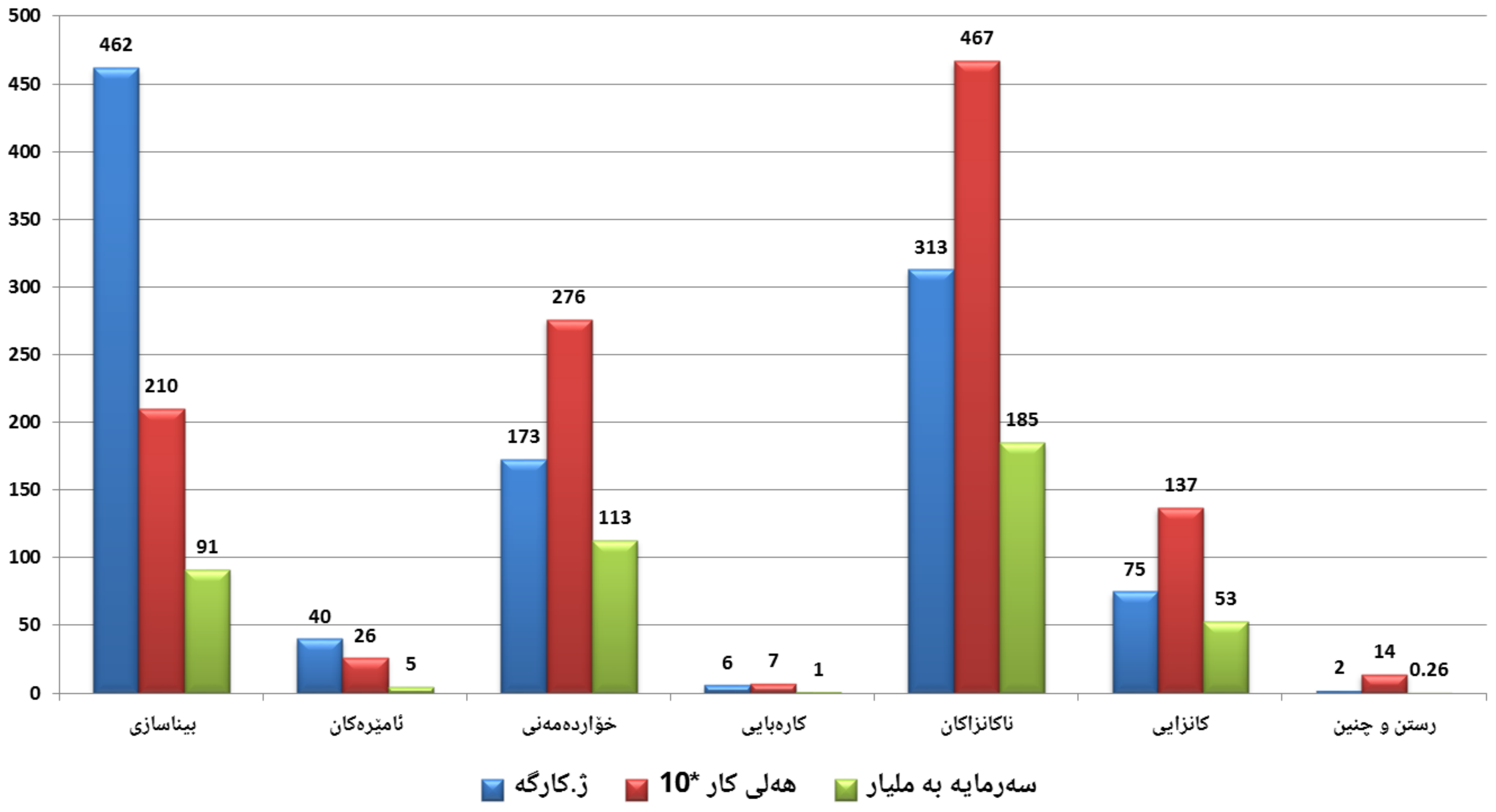

ژمارەی کارگەکان کەرتی تایبەت لە پارێزگای دهۆک تا کۆتایی 2022 بە گوێرەی (بەپێی جۆری کۆمەڵگەی پیشەسازی)

کۆمەڵگە	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە بە ملیۆن
بیناسازی	142	2,534	65,449
ئامێرەکان	4	31	211
خۆاردەمەنی	106	2,817	53,627
کارەبایی	4	136	5,230
ناکانزاکان	128	2,554	64,527
کانزایی	28	545	12,947
رستن و چنین	5	183	1,095
کۆی گشتی	**417**	**8,800**	**203,086**

چۆنیەتی دابەشکردنی کارگەکانی کەرتی تایبەت بە پێی کۆمەڵگە لە پارێزگای دهۆک لە کۆتایی ساڵی 2022

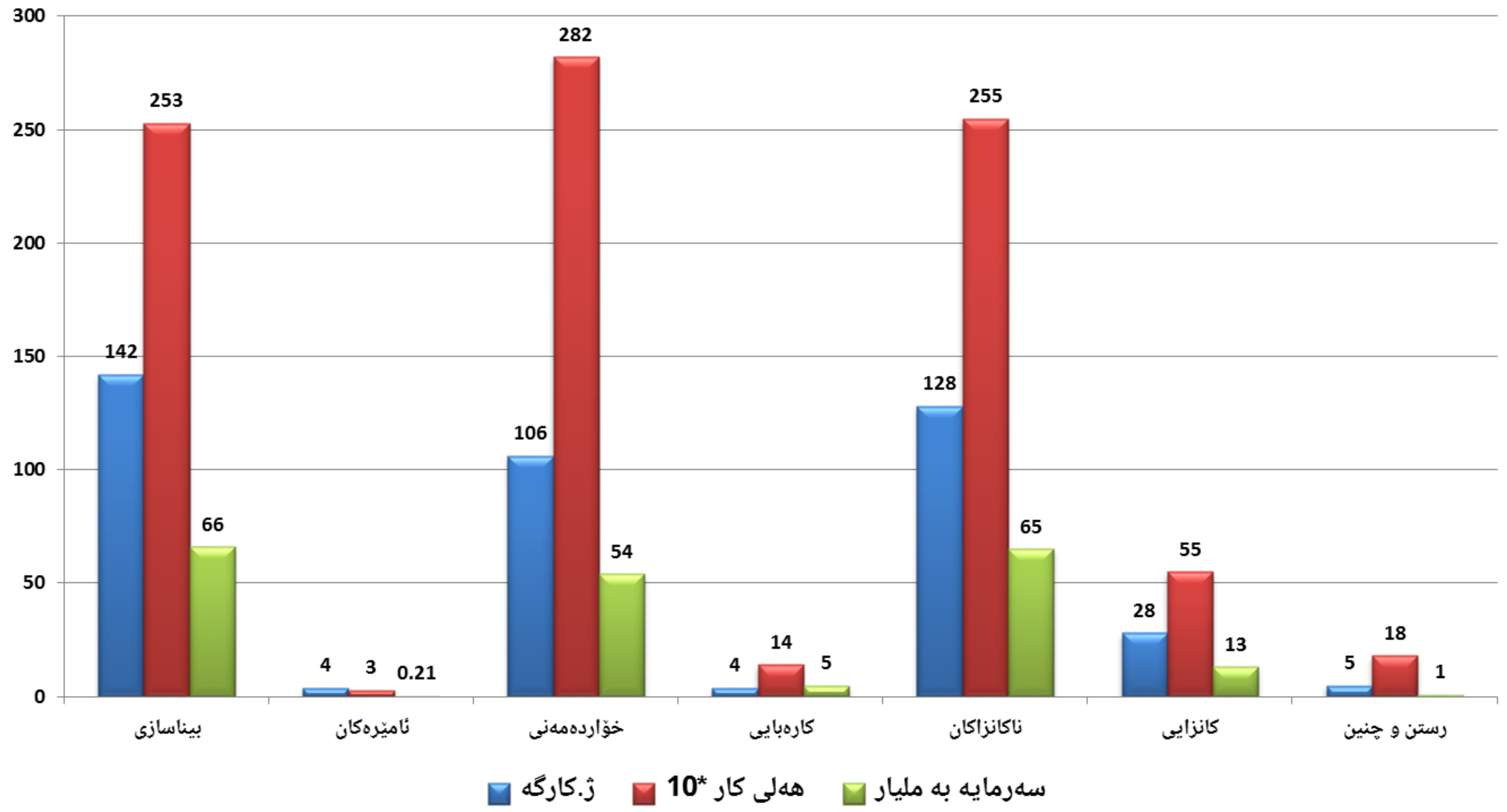

بەشی هەشتەم:

مۆڵەتی دامەزراندنی کارگەکان

پۆلینی چالاکییه پیشەسازییەکان بە گوێرەی کۆدەکانی ISIC

ISIC	
کود	جۆری چالاکی
D14	چالاکییە کانزاییەکان
D15	پیشەسازی خۆراک
D16	پیشەسازی توتن
D17	پیشەسازی رستن و چنین
D19	پیشەسازی پێستە
D20	پیشەسازی دار
D21	پیشەسازی کاغەز
D22	پیشەسازی چاپ
D23	پیشەسازی پەترۆل
D24	پیشەسازی کیمیاوی
D25	پیشەسازی لاستیک و پلاستیک
D26	پیشەسازی کانزا نافلزییەکان
D27	پیشەسازی فلزە سەرەکییەکان
D28	پیشەسازی بەرهەمە فلزییەکان
D29	پیشەسازی دروست کردنی ئامێر و مکائن
D30	پیشەسازی دروست کردنی ئامێری ئیداری
D31	پیشەسازی دروست کردنی ئامێری کارەبایی
D32	پیشەسازی ئەلکترۆنیات
D33	پیشەسازی ئۆپتیک و ووردکاری
D34	پیشەسازی ئۆتۆمبیل
D35	پیشەسازی کەل وپەلی گواستنەوە
D36	پیشەسازی مۆبیلیات
D37	پیشەسازی دووبارە بە کارهێنان
D50	خزمەت گوزاری و چاککردنەوەی ئۆتۆمبیل

ژمارەی کارگەکانی مۆڵەت پێ دراوی هەرێمی کوردستان لە 2020 , 2021 ، 2022(بەپێی ISIC)

ISIC	2020			2021			2022		
	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە x 1000 $	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە x 1000 $	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە x 1000 $
14	2	9	227	0	0	0	2	5	271
15	53	1,058	116,262	46	1,166	120,517	61	1,067	52,176
16	4	80	12,830	3	88	23,659	4	21	2,655
17	3	45	560	1	9	1,076	1	15	104
18	3	91	2,190	1	4	83	4	45	835
19	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20	0	0	0	5	62	1,436	6	58	3,839
21	5	53	3,112	12	130	4,590	15	199	5,345
22	0	0	0	1	5	64	4	17	317
23	10	311	32,647	11	324	142,951	12	372	35,552
24	28	507	30,315	27	242	17,405	31	354	12,539
25	13	146	3,939	25	397	15,401	26	269	14,520
26	14	289	35,431	27	356	47,240	47	561	20,853
27	4	133	126,942	13	211	11,301	8	149	20,067
28	5	229	9,290	12	164	4,127	21	269	10,832
29	1	31	3,320	4	72	1,320	6	58	1,525
31	3	60	8,332	5	63	1,084	3	26	745
33	0	0	0	0	0	0	2	26	859
34	0	0	0	5	49	1,030	6	105	2,014
35	0	0	0	0	0	0	0	0	0
36	6	110	1,736	4	181	3,800	12	192	4,296
37	1	7	208	2	13	2,166	1	5	174
G50	0	0	0	0	0	0	1	6	108
کۆی گشتی	155	3,159	387,341	204	3,536	399,250	273	3,819	189,626

ژمارەی کارگەکانی مۆڵەت پێ دراوی هەرێمی کوردستان لە 2022 (بەپێی جۆری کۆمەڵگەی پیشەسازی)

کۆمەڵگەی پیشەسازی	هەولێر			سلێمانی			دهۆک			کۆی گشتی		
	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە 1000 $ x	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە 1000 $ x	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە 1000 $ x	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە 1000 $ x
بیناسازی	39	367	11,497	6	127	8,852	4	72	775	49	566	21,124
خۆراک	44	378	13,361	12	474	36,493	9	236	4,977	65	1,088	54,831
رستن و چنین	4	45	835	0	0	0	1	15	104	5	60	939
فلزییەکان	30	255	6,328	4	155	24,359	6	165	3,830	40	575	34,517
کیمیاوی	22	249	11,477	15	393	35,542	6	84	1,072	43	726	48,091
پلاستیکی	15	118	4,969	9	93	8,738	2	58	813	26	269	14,520
سلیلۆزی	12	82	2,462	8	86	5,883	5	106	1,156	25	274	9,501
ئامێر و مکائن	5	50	885	1	8	640	0	0	0	6	58	1,525
مۆبیلیات	11	174	3,493	1	18	803	0	0	0	12	192	4,296
دووبارە بەکارهێنان	1	5	174	0	0	0	0	0	0	1	5	174
خزمەت کوزاری	0	0	0	1	6	108	0	0	0	1	6	108
کۆی گشتی	183	1,723	55,481	57	1,360	121,418	33	736	12,727	273	3,819	189,626

ژمارەی کارگەکانی مۆڵەت پێ دراوی هەرێمی کوردستان لە 2022 بەپێی قەبارە (بەپێی ISIC)

ISIC	بچووک			ماماوەندی			گەورە			گشتی		
	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە x 1000 $	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە x 1000 $	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە x 1000 $	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە x 1000 $
14	2	5	271	0	0	0	0	0	0	2	5	271
15	38	296	4,251	10	129	5,920	13	642	42,005	61	1,067	52,176
16	2	10	129	1	7	616	1	4	1,910	4	21	2,655
17	1	15	104	0	0	0	0	0	0	1	15	104
18	3	10	411	1	35	424	0	0	0	4	45	835
19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20	4	27	647	1	10	409	1	21	2,783	6	58	3,839
21	8	111	1,196	6	73	2,763	1	15	1,386	15	199	5,345
22	4	17	317	0	0	0	0	0	0	4	17	317
23	7	49	849	1	10	628	4	313	34,075	12	372	35,552
24	18	174	2,072	10	89	4,677	3	91	5,790	31	354	12,539
25	12	99	1,622	10	96	5,213	4	74	7,685	26	269	14,520
26	30	267	2,904	10	113	4,557	7	181	13,392	47	561	20,853
27	4	23	682	2	62	1,321	2	64	18,064	8	149	20,067
28	17	126	2,098	2	27	913	2	116	7,821	21	269	10,832
29	4	40	432	2	18	1,093	0	0	0	6	58	1,525
31	2	18	352	1	8	393	0	0	0	3	26	745
33	0	0	0	2	26	859	0	0	0	2	26	859
34	3	29	457	3	76	1,557	0	0	0	6	105	2,014
35	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
36	7	62	648	4	115	2,614	1	15	1,034	12	192	4,296
37	1	5	174	0	0	0	0	0	0	1	5	174
G50	1	6	108	0	0	0	0	0	0	1	6	108
کۆی گشتی	168	1,389	19,724	66	894	33,957	39	1,536	135,945	273	3,819	189,626

ژمارەی کارگەکانی مۆڵەت پێ دراوی هەرێمی کوردستان لە 2022 بە گوێرەی قەبارە (بەپێی جۆری کۆمەڵگەی پیشەسازی)

کۆمەڵگەی پیشەسازی	بچووک			مامناوەندی			گەورە			گشتی		
	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە x 1000 $	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە x 1000 $	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە x 1000 $	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە x 1000 $
بیناسازی	32	272	3,175	10	113	4,557	7	181	13,392	49	566	21,124
خۆراک	40	306	4,380	11	136	6,536	14	646	43,915	65	1,088	54,831
رستن و چنین	4	25	515	1	35	424	0	0	0	5	60	939
فلزییەکان	26	196	3,589	10	199	5,043	4	180	25,885	40	575	34,517
کیمیاوی	25	223	2,921	11	99	5,305	7	404	39,865	43	726	48,091
پلاستیکی	12	99	1,622	10	96	5,213	4	74	7,685	26	269	14,520
سلیلۆزی	16	155	2,160	7	83	3,172	2	36	4,169	25	274	9,501
ئامێر و مکائن	4	40	432	2	18	1,093	0	0	0	6	58	1,525
مۆبیلیات	7	62	648	4	115	2,614	1	15	1,034	12	192	4,296
دووبارە بەکار هێنان	1	5	174	0	0	0	0	0	0	1	5	174
خزمەت کوزاری	1	6	108	0	0	0	0	0	0	1	6	108
کۆی گشتی	168	1,389	19,724	66	894	33,957	39	1,536	135,945	273	3,819	189,626

چۆنیەتی دابەشبوونی مۆڵەتی کارگەکانی کەرتی تایبەت لە ساڵی 2022 (هەرێمی کوردستان)

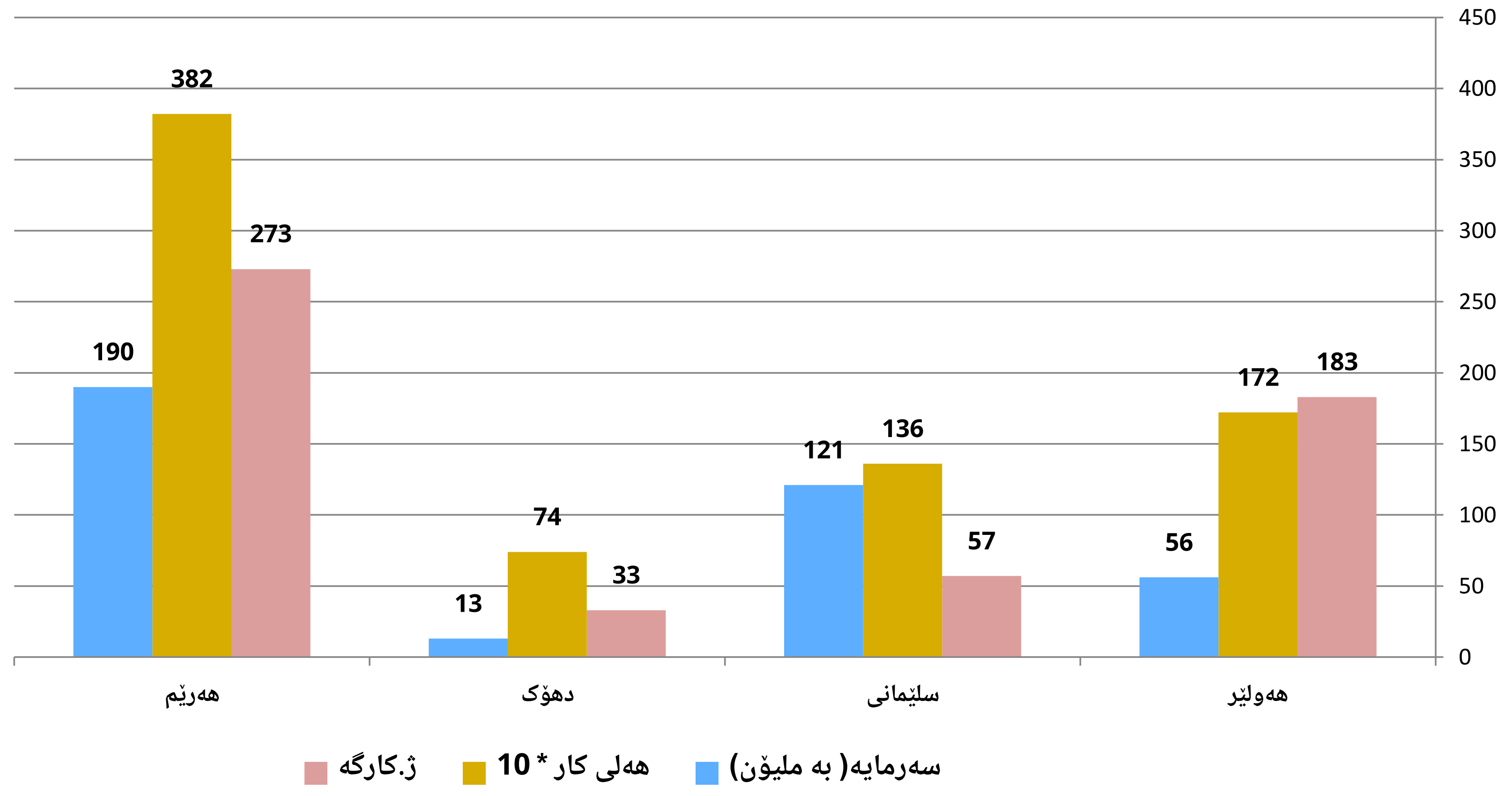

چۆنیەتی دابەشبوونی مۆڵەتی کارگەکانی کەرتی تایبەت بە گوێرەی قەبارەی کارگە لە ساڵی 2022(هەرێمی کوردستان)

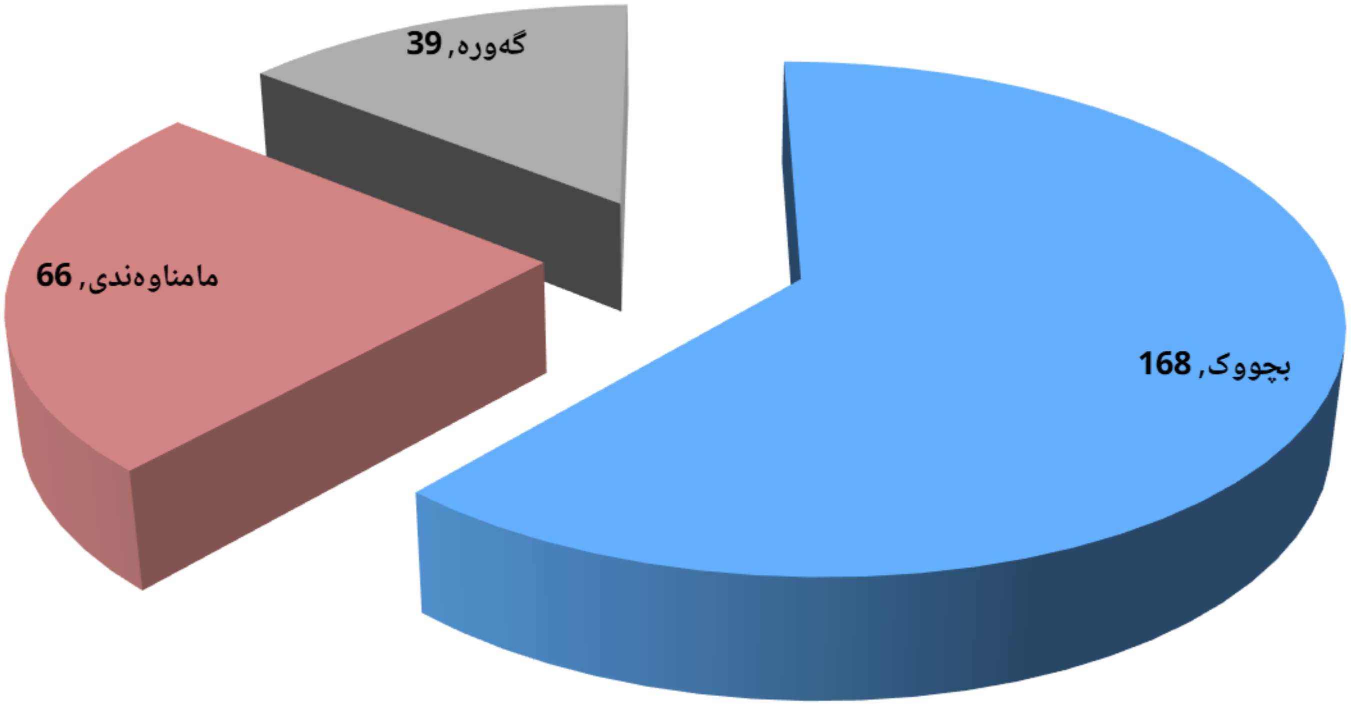

چۆنیەتی دابەشبوونی هەلی کار کارگەکانی کەرتی تایبەت بە گوێرەی قەبارەی کارگە لە ساڵی 2022

(هەرێمی کوردستان)

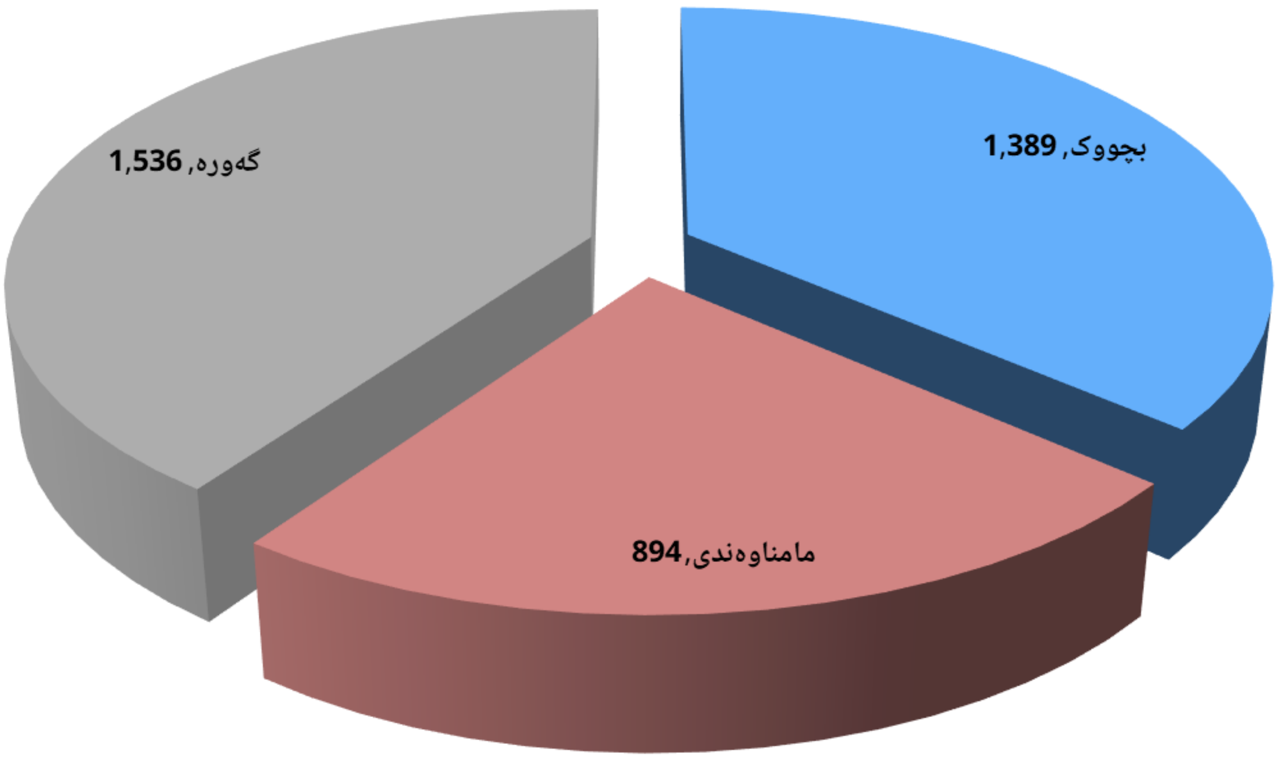

دابەشبوونی سەرمایەی ($*1000) کارگەکانی کەرتی تایبەت بە گوێرەی قەبارەی کارگە لە ساڵی 2022

(هەرێمی کوردستان)

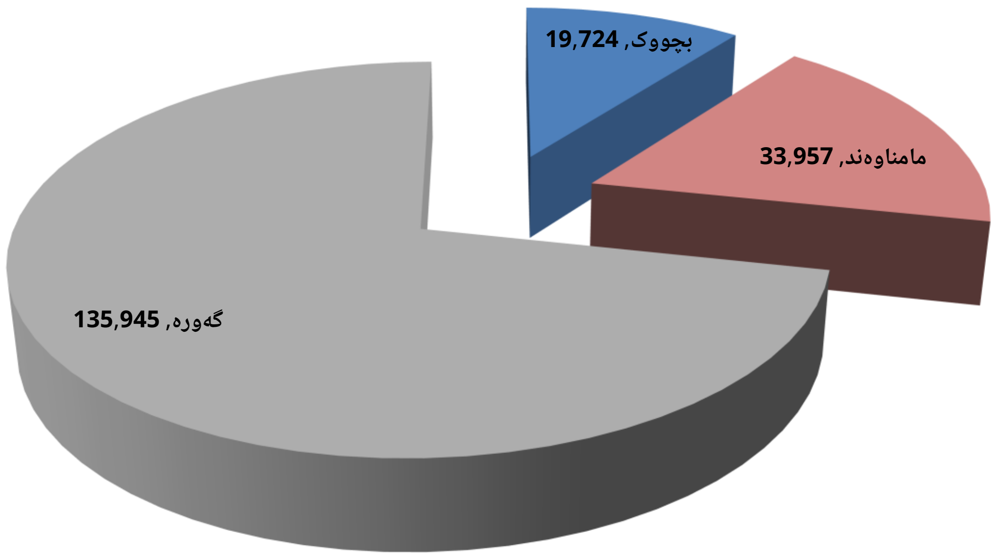

چۆنیەتی دابەشبوونی مۆڵەتی کارگەکانی کەرتی تایبەت بە گوێرەی جۆری پیشەسازی لەساڵی 2022 (هەرێمی کوردستان)

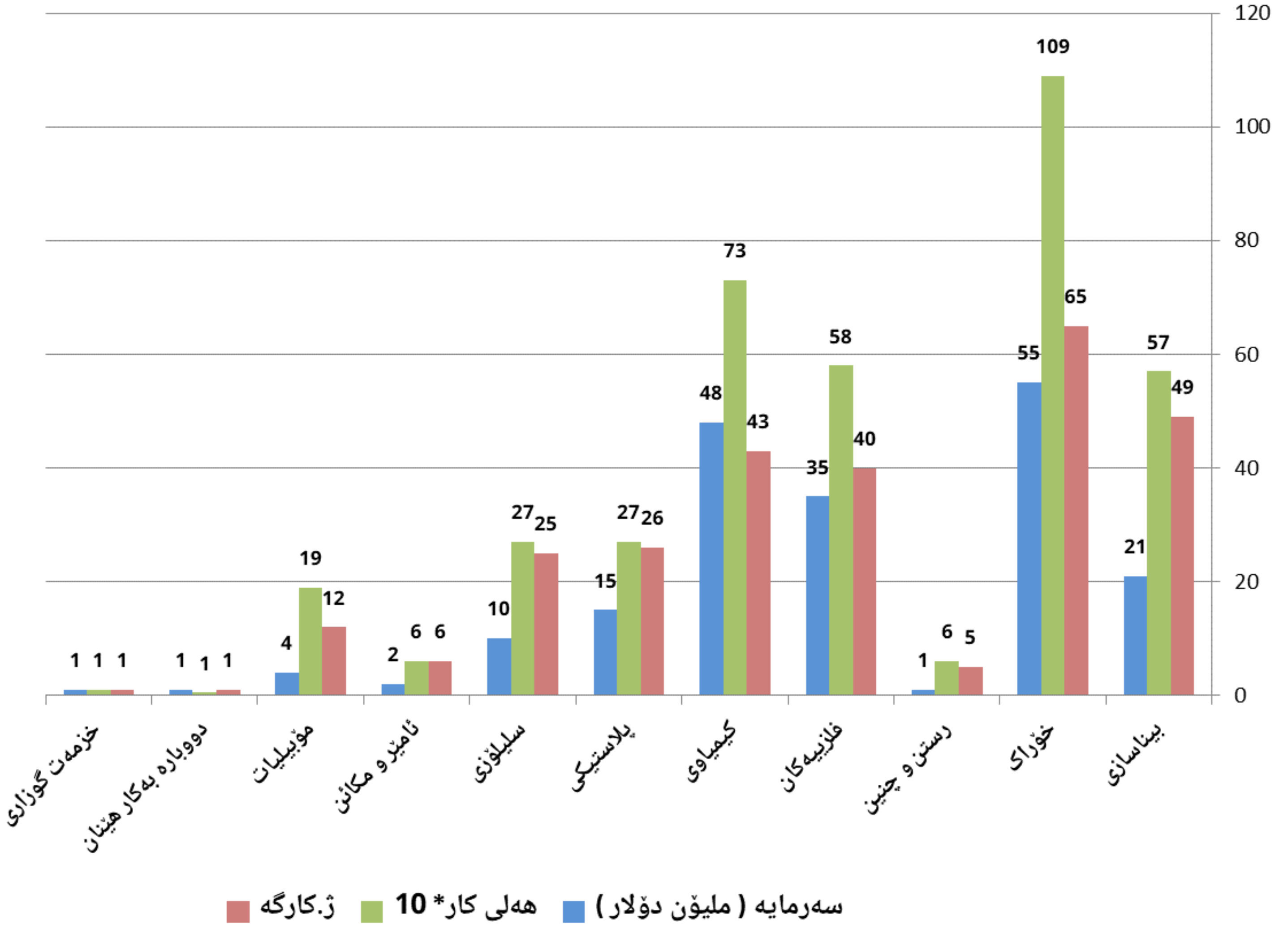

ژمارەی کارگەکانی مۆڵەت پێ دراوی هەولێر لە 2020 , 2021, 2022 (بەپێی ISIC)

ISIC	2020			2021			2022		
	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە x 1000 $	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە x 1000 $	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە x 1000 $
14	2	9	227	0	0	0	2	5	271
15	26	326	9,671	29	294	5,941	41	361	12,616
16	2	36	930	2	18	165	3	17	745
17	2	30	179	0	0	0	0	0	0
18	2	16	257	1	4	83	4	45	835
19	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20	0	0	0	1	2	72	0	0	0
21	1	3	64	5	24	688	9	73	2,267
22	0	0	0	1	5	64	3	9	195
23	6	89	1,100	7	72	3,110	7	60	6,161
24	12	220	11,304	18	163	6,249	15	189	5,316
25	3	38	315	12	96	2,307	15	118	4,969
26	10	216	1,917	23	276	27,794	37	362	11,226
27	3	48	2,557	7	63	2,115	3	11	424
28	3	100	6,698	8	68	1,040	17	141	2,749
29	1	31	3,320	4	72	1,320	5	50	885
31	2	10	832	5	63	1,084	3	26	745
33	0	0	0	0	0	0	2	26	859
34	0	0	0	5	49	1,030	5	51	1,551
35	0	0	0	0	0	0	0	0	0
36	4	64	608	3	37	1,919	11	174	3,493
37	1	7	208	1	8	1,474	1	5	174
G50	0	0	0	0	0	0	0	0	0
کۆی گشتی	80	1,243	40,187	132	1,314	56,455	183	1,723	55,481

ژمارەی کارگەکانی مۆڵەت پێ دراوی هەولێر لە 2022 بەپێی قەبارە (بەپێی ISIC)

ISIC	بچووک			مامناوەندی			گەورە			گشتی		
	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە x 1000 $	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە x 1000 $	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە x 1000 $	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە x 1000 $
14	2	5	271	0	0	0	0	0	0	2	5	271
15	33	218	3,448	3	40	1,358	5	103	7,810	41	361	12,616
16	2	10	129	1	7	616	0	0	0	3	17	745
17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	3	10	411	1	35	424	0	0	0	4	45	835
19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
21	5	40	577	4	33	1,690	0	0	0	9	73	2,267
22	3	9	195	0	0	0	0	0	0	3	9	195
23	6	40	734	0	0	0	1	20	5,427	7	60	6,161
24	12	97	898	2	52	1,243	1	40	3,175	15	189	5,316
25	9	52	1,097	5	44	2,301	1	22	1,571	15	118	4,969
26	27	206	2,530	6	62	3,003	4	94	5,693	37	362	11,226
27	3	11	424	0	0	0	0	0	0	3	11	424
28	15	114	1,836	2	27	913	0	0	0	17	141	2,749
29	4	40	432	1	10	453	0	0	0	5	50	885
31	2	18	352	1	8	393	0	0	0	3	26	745
33	0	0	0	2	26	859	0	0	0	2	26	859
34	3	29	457	2	22	1,094	0	0	0	5	51	1,551
35	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
36	7	62	648	3	97	1,811	1	15	1,034	11	174	3,493
37	1	5	174	0	0	0	0	0	0	1	5	174
G50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
کۆی گشتی	137	966	14,613	33	463	16,158	13	294	24,710	183	1,723	55,481

ژمارەی کارگەکانی مۆڵەت پێ دراوی هەولێر لە 2022 بە گوێرەی قەبارە (بەپێی جۆری کۆمەڵگەی پیشەسازی)

کۆمەڵگەی پیشەسازی	بچووک			مامناوەندی			گەورە			گشتی		
	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە x 1000 $	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە x 1000 $	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە x 1000 $	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە x 1000 $
بیناسازی	29	211	2,801	6	62	3,003	4	94	5,693	39	367	11,497
خۆراک	35	228	3,577	4	47	1,974	5	103	7,810	44	378	13,361
رستن و چنین	3	10	411	1	35	424	0	0	0	4	45	835
فلزییەکان	23	172	3,069	7	83	3,259	0	0	0	30	255	6,328
کیمیاوی	18	137	1,632	2	52	1,243	2	60	8,602	22	249	11,477
پلاستیکی	9	52	1,097	5	44	2,301	1	22	1,571	15	118	4,969
سلیلۆزی	8	49	772	4	33	1,690	0	0	0	12	82	2,462
ئامێر و مکائن	4	40	432	1	10	453	0	0	0	5	50	885
مۆبیلیات	7	62	648	3	97	1,811	1	15	1,034	11	174	3,493
دووبارە بەکار هێنان	1	5	174	0	0	0	0	0	0	1	5	174
خزمەت کوزاری	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
کۆی گشتی	137	966	14,613	33	463	16,158	13	294	24,710	183	1,723	55,481

چۆنیەتی دابەشبوونی مۆڵەتی کارگەکانی کەرتی تایبەت بە گوێرەی قەبارەی کارگە لە ساڵی 2022 (هەولێر)

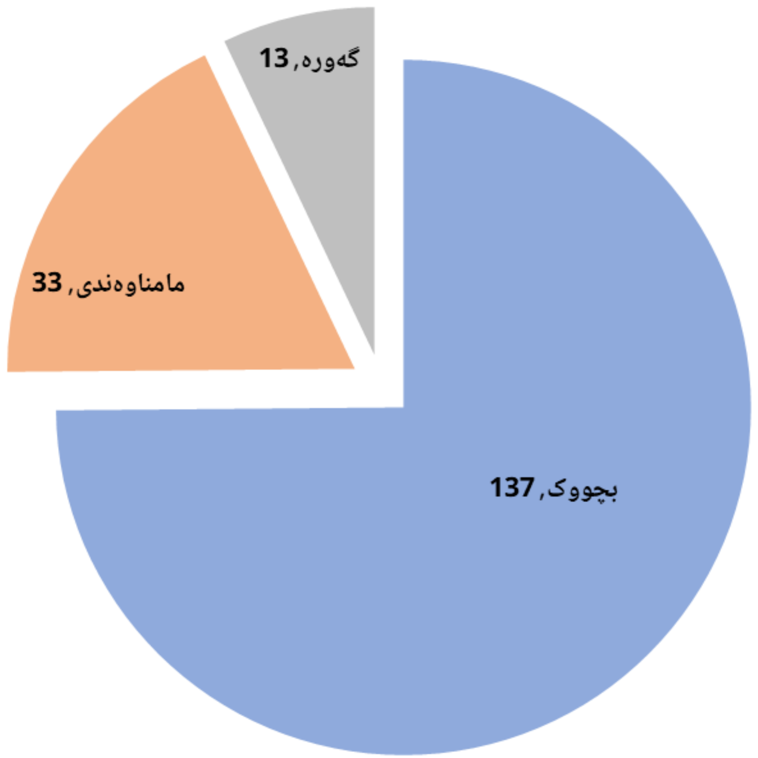

چۆنیەتی دابەشبوونی مۆڵەتی کارگەکانی کەرتی تایبەت بە گوێرەی جۆری پیشەسازی لە ساڵی 2022 (هەولێر)

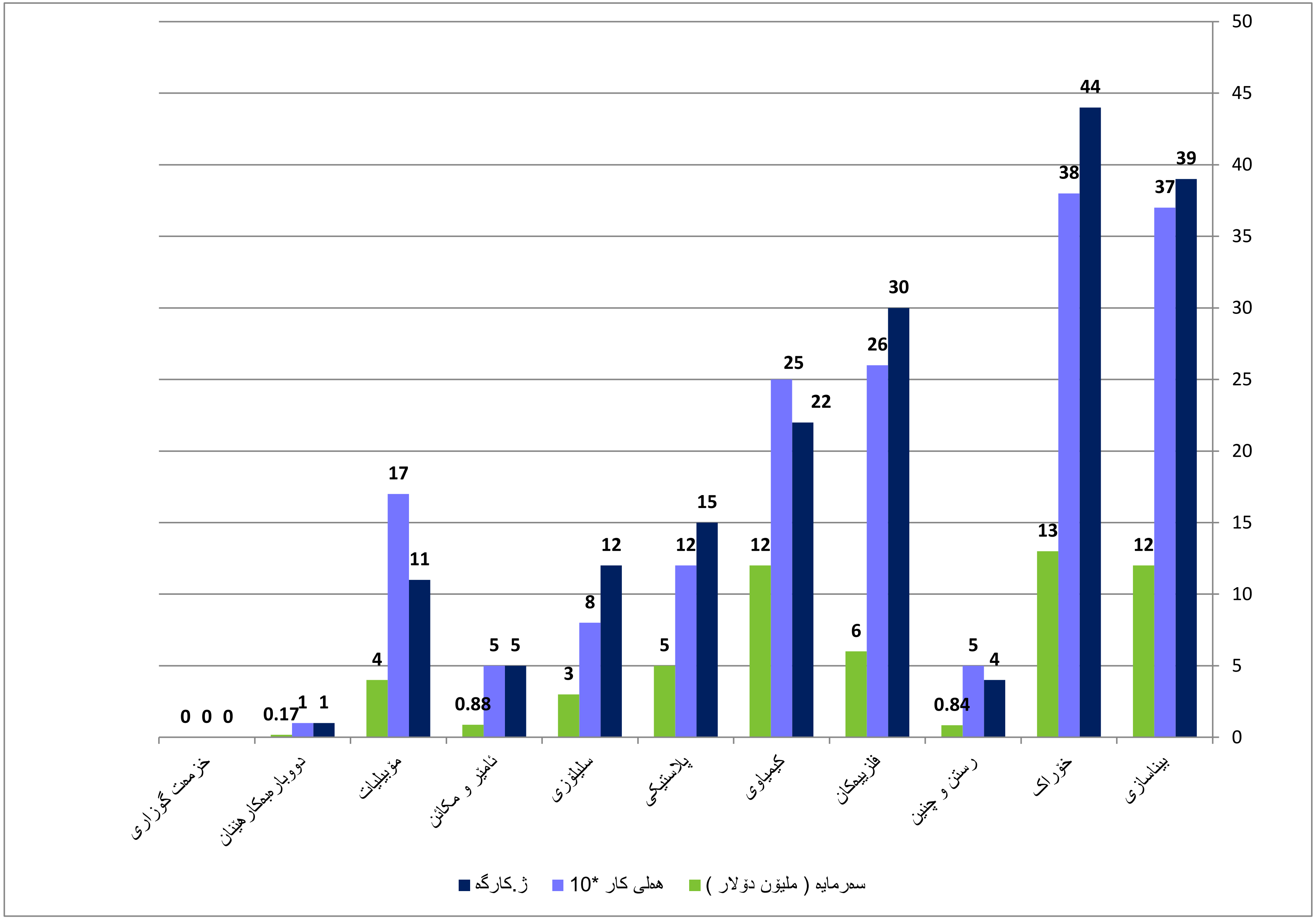

ژمارەی کارگەکانی مۆڵەت پێ دراوی سلێمانی لە 2020 , 2021 , 2022 (بەپێی ISIC)

2022			2021			2020			ISIC
سەرمایە x 1000 $	هەلی کار	ژ. کارگە	سەرمایە x 1000 $	هەلی کار	ژ. کارگە	سەرمایە x 1000 $	هەلی کار	ژ. کارگە	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	14
34,583	470	11	112,920	735	12	23,465	234	14	15
1,910	4	1	23,494	70	1	0	0	0	16
0	0	0	1,076	9	1	381	15	1	17
0	0	0	0	0	0	0	0	0	18
0	0	0	0	0	0	0	0	0	19
3,740	48	5	1,041	44	3	0	0	0	20
2,143	38	3	3,520	63	5	652	15	2	21
0	0	0	0	0	0	0	0	0	22
29,276	303	4	138,738	230	3	31,547	222	4	23
6,266	90	11	10,952	55	7	17,761	274	15	24
8,738	93	9	13,094	301	13	3,624	108	10	25
8,852	127	6	19,063	30	1	31,874	53	3	26
16,413	34	1	6,712	122	4	124,385	85	1	27
7,946	121	3	2,412	67	2	2,592	129	2	28
640	8	1	0	0	0	0	0	0	29
0	0	0	0	0	0	0	0	0	31
0	0	0	0	0	0	0	0	0	33
0	0	0	0	0	0	0	0	0	34
0	0	0	0	0	0	0	0	0	35
803	18	1	0	0	0	1,128	46	2	36
0	0	0	692	5	1	0	0	0	37
108	6	1	0	0	0	0	0	0	G50
121,418	1,360	57	333,725	1,701	53	237,409	1,181	54	کۆی گشتی

ژمارەی کارگەکانی مۆڵەت پێ دراوی سلێمانی لە 2022 بە گوێرەی قەبارە (بەپێی ISIC)

ISIC	بچووک			ماماوەندی			گەورە			گشتی		
	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە x 1000 $	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە x 1000 $	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە x 1000 $	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە x 1000 $
14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	0	0	0	5	61	3,776	6	409	30,807	11	470	34,583
16	0	0	0	0	0	0	1	4	1,910	1	4	1,910
17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20	3	17	548	1	10	409	1	21	2,783	5	48	3,740
21	1	14	276	1	9	481	1	15	1,386	3	38	2,143
22	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
23	0	0	0	1	10	628	3	293	28,648	4	303	29,276
24	1	2	217	8	37	3,434	2	51	2,615	11	90	6,266
25	2	10	422	4	31	2,202	3	52	6,114	9	93	8,738
26	0	0	0	3	40	1,153	3	87	7,699	6	127	8,852
27	0	0	0	0	0	0	1	34	16,413	1	34	16,413
28	1	5	125	0	0	0	2	116	7,821	3	121	7,946
29	0	0	0	1	8	640	0	0	0	1	8	640
31	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
33	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
34	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
35	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
36	0	0	0	1	18	803	0	0	0	1	18	803
37	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
G50	1	6	108	0	0	0	0	0	0	1	6	108
کۆی گشتی	9	54	1,696	25	224	13,526	23	1,082	106,196	57	1,360	121,418

ژمارەی کارگەکانی مۆڵەت پێ دراوی سلێمانی لە 2022 بە گوێرەی قەبارە (بەپێی جۆری کۆمەڵگەی پیشەسازی)

کۆمەڵگەی پیشەسازی	بچووک			مامناوەندی			گەورە			گشتی		
	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە x 1000 $	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە x 1000 $	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە x 1000 $	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە x 1000 $
بیناسازی	0	0	0	3	40	1,153	3	87	7,699	6	127	8,852
خۆراک	0	0	0	5	61	3,776	7	413	32,717	12	474	36,493
رستن و چنین	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
فلزییەکان	1	5	125	0	0	0	3	150	24,234	4	155	24,359
کیمیاوی	1	2	217	9	47	4,062	5	344	31,263	15	393	35,542
پلاستیکی	2	10	422	4	31	2,202	3	52	6,114	9	93	8,738
سلیلۆزی	4	31	824	2	19	890	2	36	4,169	8	86	5,883
ئامێر و مکائن	0	0	0	1	8	640	0	0	0	1	8	640
مۆبیلیات	0	0	0	1	18	803	0	0	0	1	18	803
دووبارە بەکار هێنان	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
خزمەت کوزاری	1	6	108	0	0	0	0	0	0	1	6	108
کۆی گشتی	9	54	1,696	25	224	13,526	23	1,082	106,196	57	1,360	121,418

چۆنیەتی دابەشبوونی مۆڵەتی کارگەکانی کەرتی تایبەت بە گوێرەی قەبارەی کارگە لە ساڵی 2022 (سلێمانی)

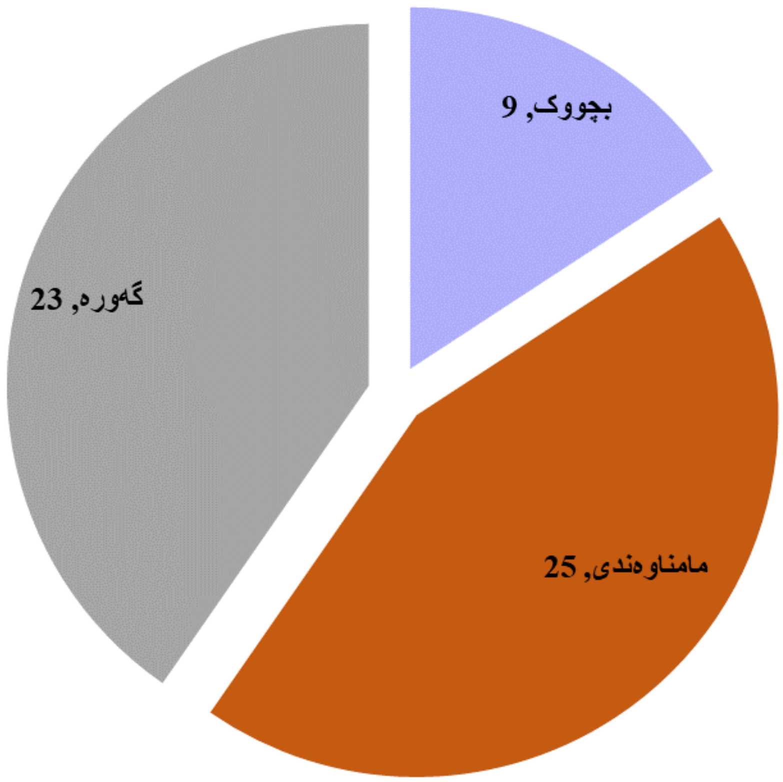

چۆنیەتی دابەشبوونی مۆڵەتی کارگەکانی کەرتی تایبەت بە گوێرەی جۆری پیشەسازی لە ساڵی 2022 (سلێمانی)

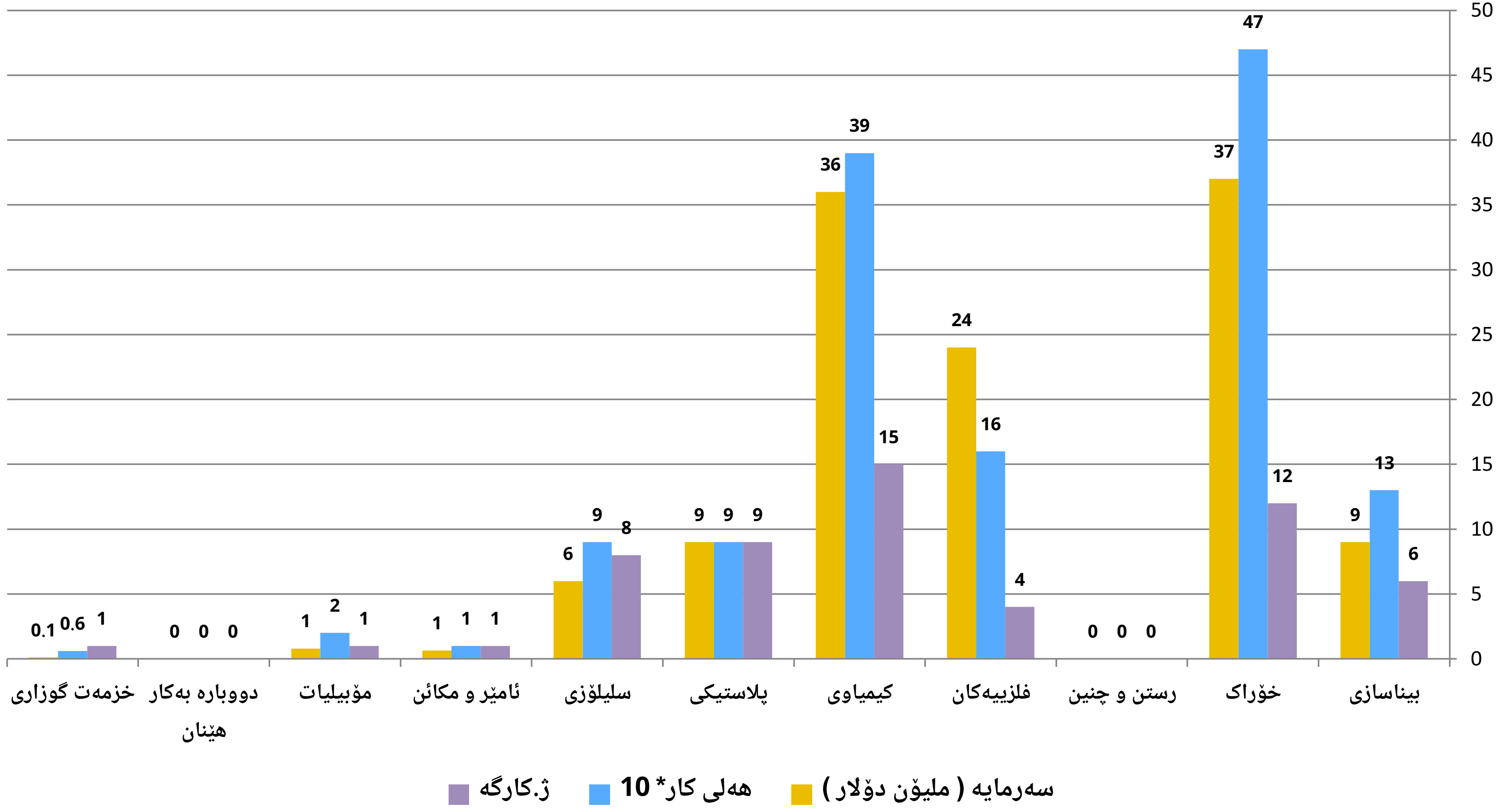

ژمارەی کارگەکانی مۆڵەت پێ دراوی دهۆک لە 2020 , 2021 , 2022 (بەپێی ISIC)

2022			2021			2020			ISIC
سەرمایە x 1000 $	هەلی کار	ژ. کارگە	سەرمایە x 1000 $	هەلی کار	ژ. کارگە	سەرمایە x 1000 $	هەلی کار	ژ. کارگە	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	14
4,977	236	9	1,656	137	5	83,126	498	13	15
0	0	0	0	0	0	11,900	44	2	16
104	15	1	0	0	0	0	0	0	17
0	0	0	0	0	0	1,933	75	1	18
0	0	0	0	0	0	0	0	0	19
99	10	1	323	16	1	0	0	0	20
935	88	3	382	43	2	2,396	35	2	21
122	8	1	0	0	0	0	0	0	22
115	9	1	1,103	22	1	0	0	0	23
957	75	5	202	24	2	1,250	13	1	24
813	58	2	0	0	0	0	0	0	25
775	72	4	383	50	3	1,640	20	1	26
3,230	104	4	2,474	26	2	0	0	0	27
137	7	1	668	29	2	0	0	0	28
0	0	0	0	0	0	0	0	0	29
0	0	0	0	0	0	7,500	50	1	31
0	0	0	0	0	0	0	0	0	33
463	54	1	0	0	0	0	0	0	34
0	0	0	0	0	0	0	0	0	35
0	0	0	1,881	144	1	0	0	0	36
0	0	0	0	0	0	0	0	0	37
0	0	0	0	0	0	0	0	0	G50
12,727	736	33	9,072	491	19	109,745	735	21	کۆی گشتی

ژمارەی کارگەکانی مۆڵەت پێ دراوی دهۆک لە 2022 بە گوێرەی قەبارە (بەپێی ISIC)

ISIC	بچووک			مامناوەندی			گەورە			گشتی		
	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە x 1000 $	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە x 1000 $	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە x 1000 $	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە x 1000 $
14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	5	78	803	2	28	786	2	130	3,388	9	236	4,977
16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	1	15	104	0	0	0	0	0	0	1	15	104
18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20	1	10	99	0	0	0	0	0	0	1	10	99
21	2	57	343	1	31	592	0	0	0	3	88	935
22	1	8	122	0	0	0	0	0	0	1	8	122
23	1	9	115	0	0	0	0	0	0	1	9	115
24	5	75	957	0	0	0	0	0	0	5	75	957
25	1	37	103	1	21	710	0	0	0	2	58	813
26	3	61	374	1	11	401	0	0	0	4	72	775
27	1	12	258	2	62	1,321	1	30	1,651	4	104	3,230
28	1	7	137	0	0	0	0	0	0	1	7	137
29	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
31	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
33	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
34	0	0	0	1	54	463	0	0	0	1	54	463
35	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
36	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
37	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
G50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
کۆی گشتی	22	369	3,415	8	207	4,273	3	160	5,039	33	736	12,727

ژمارەی کارگەکانی مۆڵەت پێ دراوی دهۆک لە 2022 بە گوێرەی قەبارە (بەپێی جۆری کۆمەڵگەی پیشەسازی)

کۆمەڵگەی پیشەسازی	بچووک			مامناوەندی			گەورە			گشتی		
	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە x 1000 $	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە x 1000 $	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە x 1000 $	ژ. کارگە	هەلی کار	سەرمایە x 1000 $
بیناسازی	3	61	374	1	11	401	0	0	0	4	72	775
خۆراک	5	78	803	2	28	786	2	130	3,388	9	236	4,977
رستن و چنین	1	15	104	0	0	0	0	0	0	1	15	104
فلزییەکان	2	19	395	3	116	1,784	1	30	1,651	6	165	3,830
کیمیاوی	6	84	1,072	0	0	0	0	0	0	6	84	1,072
پلاستیکی	1	37	103	1	21	710	0	0	0	2	58	813
سلیلۆزی	4	75	564	1	31	592	0	0	0	5	106	1,156
ئامێر و مکائن	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
مۆبیلیات	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
دووبارە بە کار هێنان	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
خزمەت کوزاری	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
کۆی گشتی	22	369	3,415	8	207	4,273	3	160	5,039	33	736	12,727

چۆنیەتی دابەشبوونی مۆڵەتی کارگەکانی کەرتی تایبەت بە گوێرەی قەبارەی کارگە لە ساڵی 2022 (دهۆک)

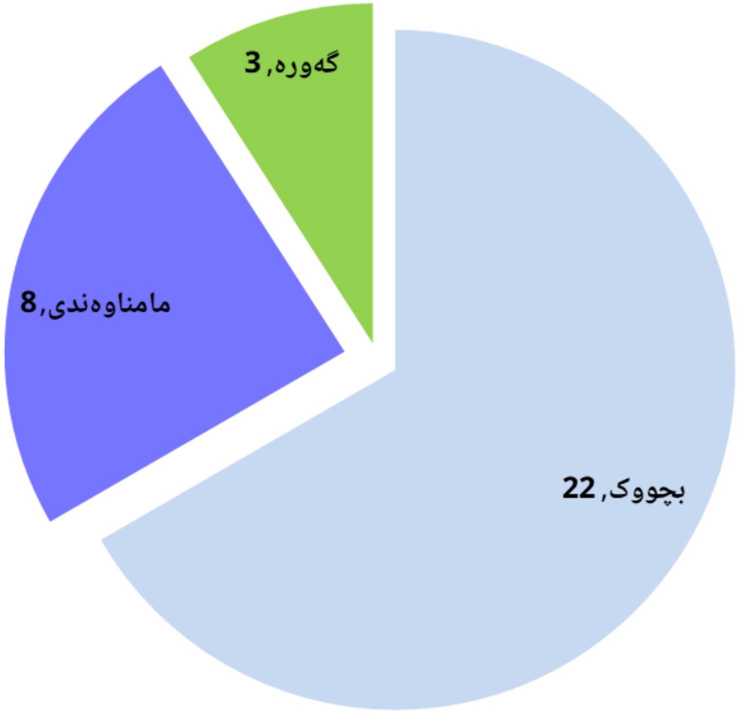

چۆنیەتی دابەشبوونی مۆڵەتی کارگەکانی کەرتی تایبەت بە گوێرەی جۆری پیشەسازی لە ساڵی 2022 (دهۆک)

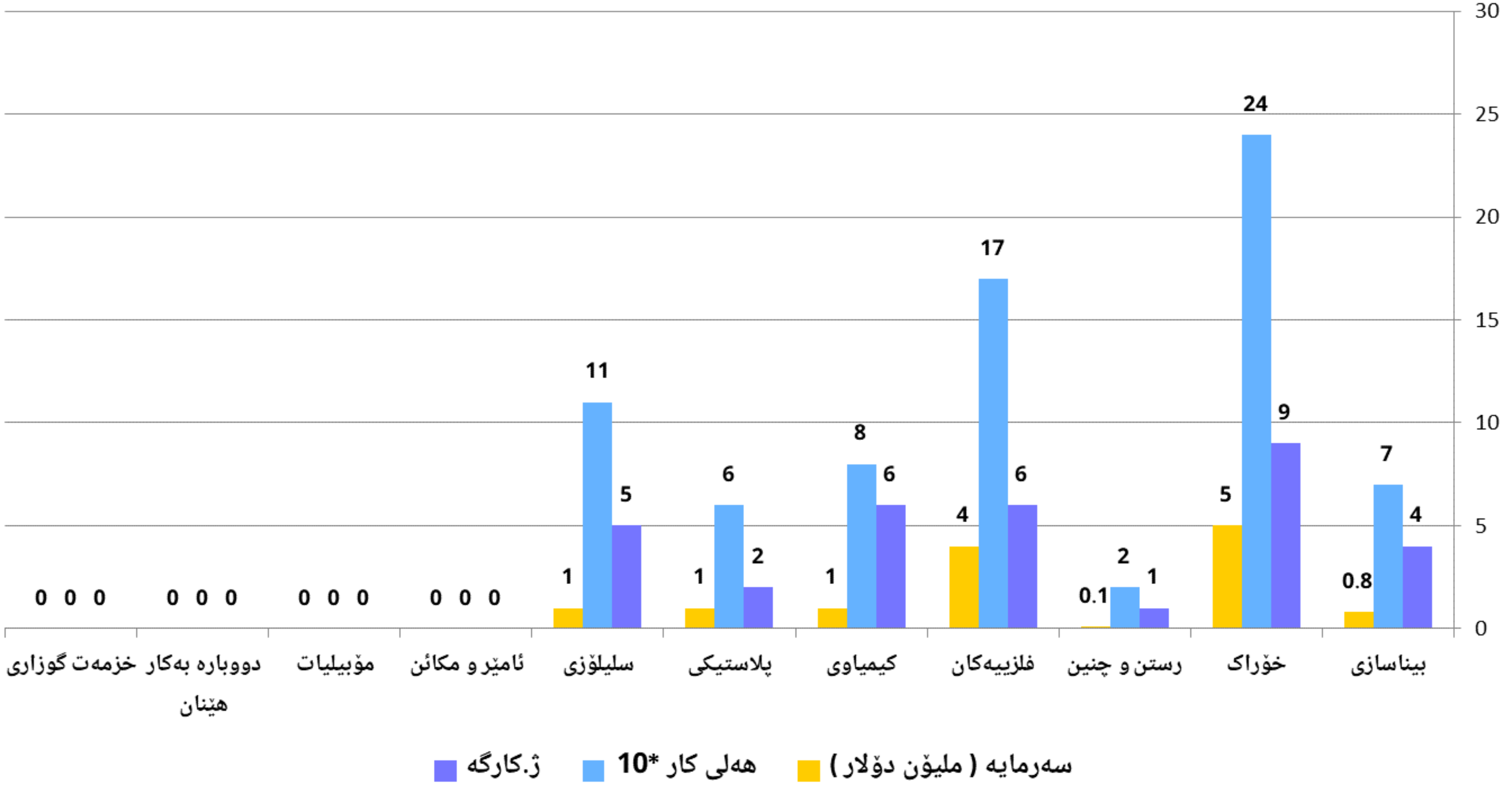

بەشی نویەم:

وەرگرتنی دانەوێلە

بڕی گەنم و جۆ وەرگیراو لە جوتیارانی هەرێمی کوردستان لە ساڵانی 2013-2022

جۆر	پارێزگا	ساڵی 2013	ساڵی 2014	ساڵی 2015	ساڵی 2016	ساڵی 2017	ساڵی 2018	ساڵی 2019	ساڵی 2020	ساڵی 2021	ساڵی 2022	کۆی گشتی
گەنم بە تەن	هەولێر	210,887	284,495	373,282	374,753	164,822	111,835	103,910	109,935	46,188	123,046	1,903,153
	سلێمانی	140,344	219,054	261,157	284,326	46,006	98,018	135,626	164,857	72,311	141,217	1,562,916
	دهۆک	212,191	238,855	278,188	226,706	111,474	81,495	115,399	114,955	6,984	58,124	1,444,371
	هەرێم	563,422	742,404	912,627	885,784	322,302	291,348	354,936	389,747	125,483	322,387	4,910,440
جۆ بە تەن	هەولێر	26,729	0	0	0	0	0	0	0	0	0	26,729
	سلێمانی	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	دهۆک	5,097	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5,097
	هەرێم	31,826	0	0	0	0	0	0	0	0	0	31,826
کۆی گشتی		595,248	742,404	912,627	885,784	322,302	291,348	354,936	389,747	125,483	322,387	4,942,266

هەلسەنگاندن نێوان بڕی گەنمی وەرگیراو لە جوتیارانی هەرێمی کوردستان لە ساڵانی 2013-2022

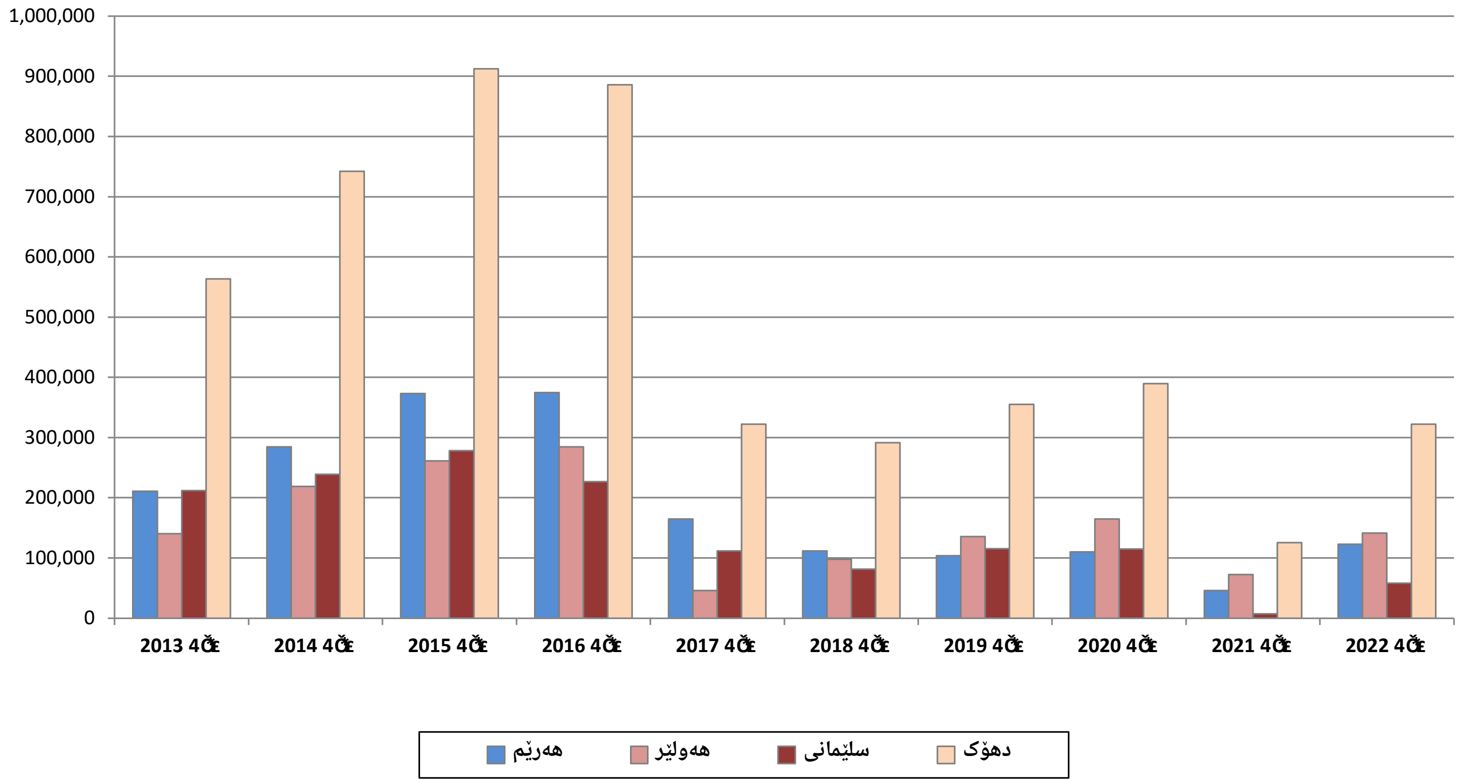

رێژەی گەنمی وەرگیراو لە پارێزگاکانی هەرێمی کوردستان لە ساڵی 2022

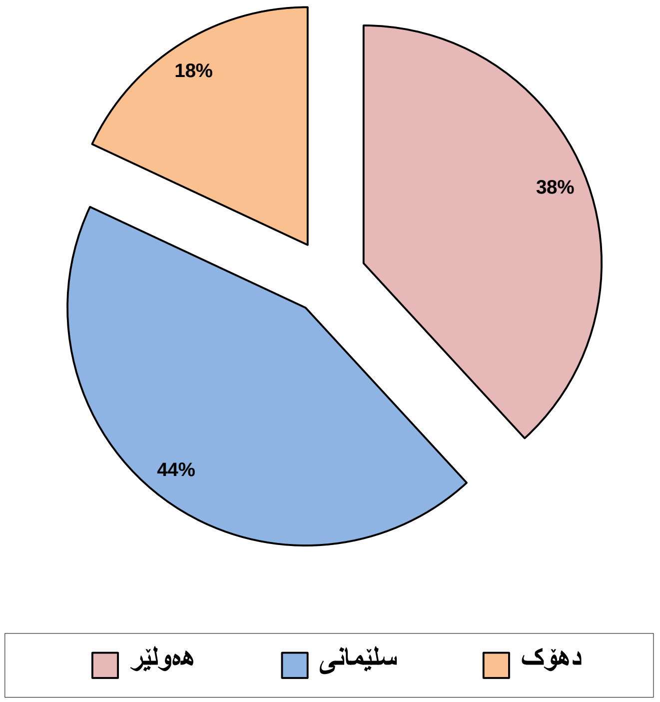

عەمباركردنى گەنم (سايلۆ) لە پارێزگاكانى هەرێم لە ساڵى 2022

بابەت	پارێزگا	شوێن	تواناى عەمباركردن (تەن)
سايلۆكانى دامەزراو تا كۆتايى ساڵى 2022	هەولێر	مەخمور	100,000
		هەولێر	60,000
		قۆشتەپە	40,000
		كۆى گشتى	200,000
	سلێمانى	پيرە مەگرون	80,000
		رانيە	40,000
		شارەزور	40,000
		چەمچەماڵ	40,000
		كەلار	40,000
		كۆى گشتى	240,000
	دهۆك	فايدە	30,000
		شيخان	60,000
		زاخۆ	15,000
		بەردەرەش(روفيا)	40,000
		كۆى گشتى	145,000
	هەرێم		585,000
سايلۆكانى پێشنياركراو لە كۆتايى ساڵى 2022كە گرێبەست بۆى نەكراوە	هەولێر		0
	سلێمانى	كفرى	0
	دهۆك	دهۆك	40,000
	هەولێر	هەرير	40,000
	سلێمانى	هەڵەبجە	40,000
	دهۆك	زاخۆ	40,000
	هەرێم		160,000

تێبينى : سايلۆى قوشتەپە و كەلار و روڤيا تەواو بوون بەڵام دەست بەكار نەبوون لەبەر چەند هۆيەكى كارگێرى .

پەنکەری گەنم لە پارێزگاکانی هەرێم لە ساڵی 2022

بابەت	پارێزگا	شوێن	ژمارەی پەنکەرەکان	توانای عەمبارکردن (تەن)
پەنکەرەکانی دامەزراو تا کۆتایی ساڵی 2022	هەولێر	هەولێر	16	80,000
		مەخمور	26	100,000
		کۆی گشتی	42	180,000
	سلێمانی	گەرمیان	6	30,000
		هەڵەبجە	5	25,000
		کۆی گشتی	11	55,000
	دهۆک	زاخۆ	4	10,000
		شیخان	7	000,30
		فایدە	8	31,000
		باتیل (باوەردە)	4	10,000
		بنکەی ڕۆڤیا	4	20,000
		عقرە / گردەسین	4	10,000
		کۆی گشتی	31	000,111
	هەرێم		84	346,000
پەنکەرەکانی پێویست بۆ ساڵانی داهاتوو	هەولێر	هەولێر	10	30,000
		کۆیە	10	25,000
		قۆشتەپە	8	20,000
		کۆی گشتی	28	75,000
	سلێمانی	چەمچەماڵ	10	25,000
		رانیە	10	25,000
		کەلار	10	25,000
		هەڵەبجە	5	12,500
		کۆی گشتی	35	87,500
	دهۆک	فایدە	10	25,000
		بەردەرەش	10	25,000
		ئاکرێ	10	25,000
		کۆی گشتی	30	75,000
	هەرێم		93	237,500

بەشی دەهەم:

چاودێری و کونترۆڵ

خۆراکی دابەشکراو لە پارێزگاکانی هەرێم لە ساڵی 2022

کۆی گشتی	دهۆک	سلێمانی	هەولێر	یەکە	جۆری خۆراك
60,191,981	16,092,314	22,720,528	21,379,139	کغم	شەکر
55,744,280	13,952,305	22,330,671	19,461,304	کغم	زیت
177,345,763	49,617,445	68,836,452	58,891,866	لتر	برنج
23,576,214	6,110,998	8,998,230	8,466,986	کغم	دۆشاوی تەماتە
29,069,343	8,045,416	10,334,359	10,689,568	کغم	ئاری نۆک
9,490,518	1,926,087	5,145,625	2,418,806	کغم	فاصولیا
26,279,844	5,677,300	11,362,649	9,239,895	کغم	نیسک
219,511,719	80,021,070	78,362,649	61,128,000	کغم	گەنم
212,942,088	62,821,050	62,536,238	87,584,800	کغم	ئارد

پوختەی چالاکی چاودێری بازرگانی لە ساڵی 2022

چالاکییەکان	هەولێر	سلێمانی	دهۆک	گەرمیان	زاخۆ	کۆی گشتی
ژمارەی سەردان	18,076	7,034	17,635	13,686	2,218	58,649
ژمارەی سەرپێچی	1,080	584	525	350	61	2,600
داخستنی شوێنە بازرگانییەکان	0	25	123	1	111	260
کۆی گشتی پارەی سزادادان بە دینار	215,150,000	38,342,000	80,525,000	5,720,000	12,190,000	351,927,000
کەل و پەلی ماوە بەسەرچوو(کیلۆ گرام)	282,166	7,875	140,263	45,398	130,039	605,741

ڕێژەی سەرپێچی شوێنە بازرگانییەکان لە پارێزگاکان لە ساڵی 2022

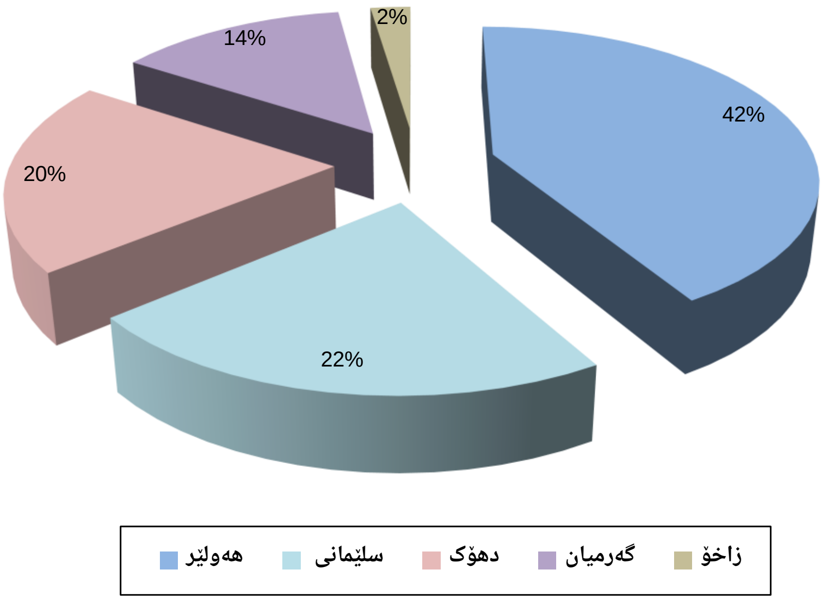

چاودیری بەرهەمی خۆمالی (کۆنترولی جۆری) لە کۆتایی ساڵی 2022

بابەت		هەولێر	سلێمانی	دهۆک	کۆی گشتی
سەردان وکەشف کردنی کارگەکانی کەرتی تایبەت	کارگەکانی بیناسازی	21	119	33	173
	کارگەکانی خواردەمەنی	303	205	145	653
	کارگەکانی نافلزەکان	101	21	20	142
	کارگەکانی فلزەکان (معدنیه)	45	8	2	55
	کاگەکانی کارەبایەکان	0	0	0	0
	کارگەکانی ئامێر و مکائن	0	2	0	2
	کارگەکانی رستن وچنین	0	0	0	0
	کارگەکانی کاغەز	0	0	0	0
	کۆی گشتی	470	355	200	1,025
پشکنینی تاقیگەیی بۆ بەرهەمی کارگەکان		19,687	303	197	20,187
چالاکی جۆراوجۆر		26	437	0	463
ئاگادار کردنەوەی خاوەن کارگە		9	7	178	194
سزادانی کارگە		92	4	2	98
داخستنی کارگە		0	0	0	0
داهاتی بەرێوەبەرایەتی کۆنترۆڵی جۆری / بە دینار		0	46 755 100	20 300 000	67 055 100

کۆی گشتی سەردان و کەشف کردنی کارگەکانی کەرتی تایبەت لە ساڵی 2022

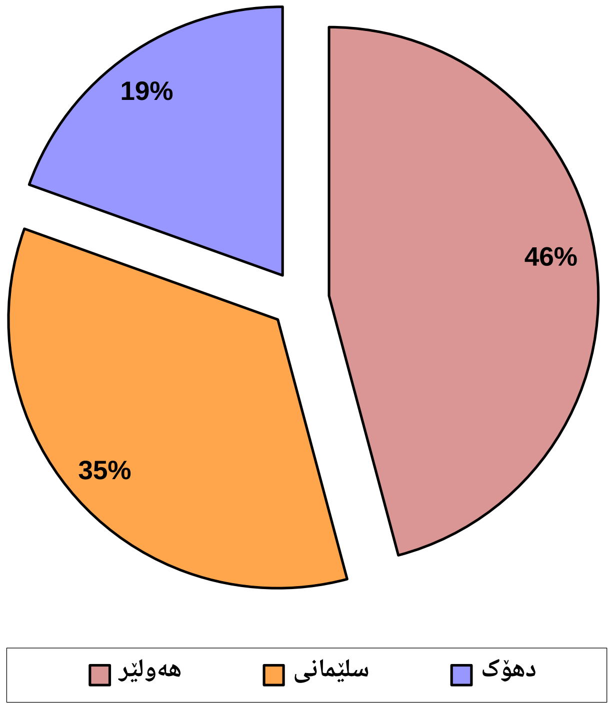

پشکنینی تاقیگەیی بۆ بەرهەمی کارگەکانی کەرتی تایبەتی پارێزگاکانی هەرێم لە ساڵی 2022

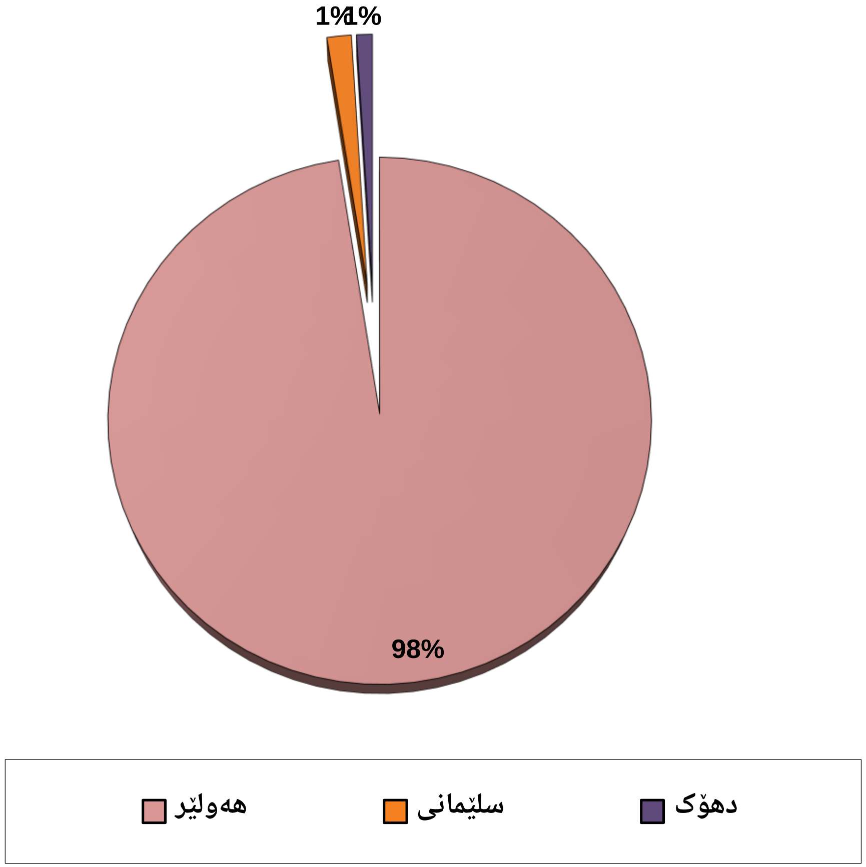

ئاگادار کردنەوەی کارگەکانی کەرتی تایبەتی پارێزگاکانی هەرێم لە ساڵی 2022

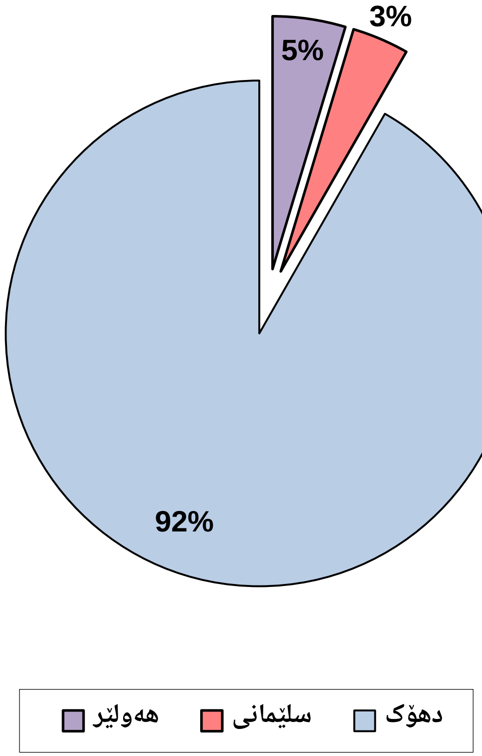

سزادانی کارگەکانی کەرتی تایبەتی پارێزگاکانی هەرێم لەساڵی 2022

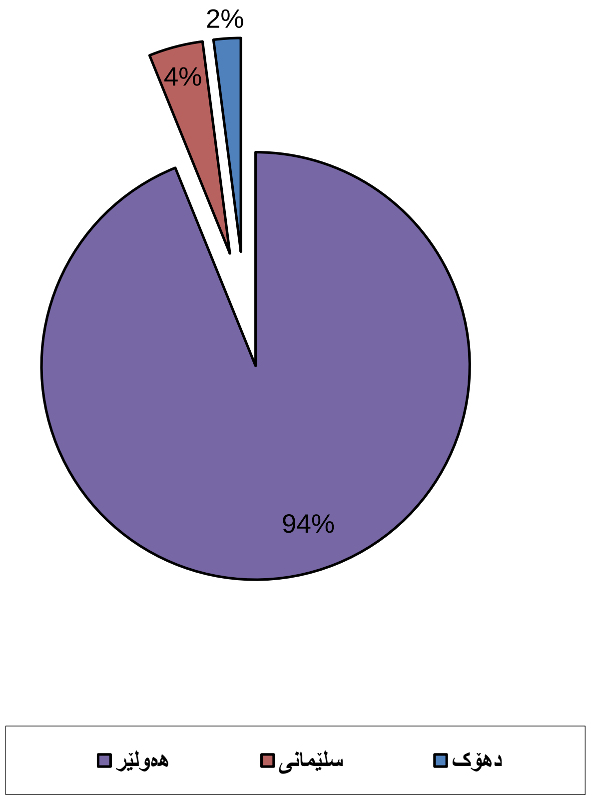

چالاكییەكانی پەیوەندیدار بە كارگەكانی كەرتی تایبەت لە ساڵی 2022

ژ	چالاكییەكان	هەولێر	سلێمانی	دهۆك	كۆی گشتی
1	گواستنەوەی خاوەندارییەتی	33	47	8	88
2	گۆرینی ناوی پرۆژە	19	19	0	38
3	گۆرینی چالاكی كارگە	15	3	0	18
4	گەراندنەوەی مۆڵەتی هەلوەشاندنەوەی كارگە	10	6	2	18
5	نوێكردنەوەی مۆڵەتی كارگە	0	15	19	34
6	هەلوەشاندنەوەی مۆلەتی كارگە	42	39	4	85
7	كەشف كردنی كارگەكانی كەرتی تایبەت	428	429	269	1126

بەشی یازدەهەم:

چیمەنتۆ

کارگەکانی بەرهەم هێنانی چیمونتۆ لە هەرێمی کوردستان و بڕی بەرهەم تا ساڵی 2022

ت	ناوی کارگە	شوێن	پرۆسەی بەرهەم هێنان	ژمارەی هێل	ساڵی دەست بەکار بوون	توانای دانراو (تەن لە ساڵ)	بەرهەمی (تەن)2017	بەرهەمی (تەن)2018	بەرهەمی (تەن)2019	بەرهەمی (تەن)2020	بەرهەمی (تەن)2021	بەرهەمی (تەن)2022
1	تاسلوجە	سلێمانی	ووشک	2	1985	2 300 000	950 000	1 700 000	1 900 000	1 644 224	1 798 673	1 630 000
2	بازیان	بازیان	ووشک	1	2009	2 500 000	1 750 000	2 100 000	2 100 000	2 517 000	2 455 000	2 419 000
3	ماس	بازیان	ووشک	3	2012	6 000 000	3 600 000	4 800 000	5 200 000	4 611 867	4 996 272	4 084 324
4	دلتا	سلێمانی	ووشک	1	2015	1 800 000	1 450 000	1 600 000	1 600 000	1 662 000	2 157 000	2 063 938
5	گاسن	سلێمانی	ووشک	1	2016	1 800 000	1 400 000	1 500 000	1 500 000	2 349 895	2 218 454	1 955 000
6	کار	هەولێر	ووشک	1	2016	2 000 000	1 550 000	1 800 000	1 800 000	1 990 000	1 930 000	1 930 000
کۆی گشتی						16 400 000	10 700 000	13 500 000	14 100 000	14 774 986	15 555 399	14 082 262
چری بەرهەم کگم / ساڵ						-	1,970	2,667	2,756	2,868	2,973	2,652

کارگەکانی بەرهەم هێنانی چیمونتۆ لە هەرێمی کوردستان کە بەرهەمیان نییە لە کۆتایی ساڵی 2022

ت	ناوی کارگە	شوێن	تێبینی
1	کارگەی چیمەنتۆی UB	هەولێر/ناوچەی قەرەچەوغ	دەستی بە کار کردن نەکردووە
2	کارگەی چیمەنتۆی هەولیر	هەولیر/هریر	دەستی بە کار کردن نەکردووە
3	کارگەی چیمەنتۆی میللەت	هەولیر	دەستی بە کار کردن نەکردووە
4	کارگەی چیمەنتۆی میران	سلێمانی / ناحیەی پیرەمەگرون	دەستی بە کار کردن نەکردووە
5	کارگەی چیمەنتۆ جبل بازیان	سلێمانی / بازیان	دەستی بە کار کردن نەکردووە
6	پرۆژەی (کارگەی چیمەنتۆی فۆکس)	سلێمانی /ناحیەی بازیان	دەستی بە کار کردن نەکردووە
7	کارگەی چیمەنتۆی ساوپ کردستان	سلێمانی / ناحیەی بازیان	دەستی بە کار کردن نەکردووە
8	کارگەی چیمەنتۆی بیتا سمنت	سلێمانی / بازیان	دەستی بە کار کردن نەکردووە

چیمەنتۆی دابین کراو بۆ هەرێمی کوردستان لە ساڵی 2022

پارێزگا / مانگ	هەولێر		سلێمانی		دهۆک		کۆمپانیاکان بە گشتی		هەرێمی کوردستان	
	2021 (تەن)	2022 (تەن)	2021 (تەن)	2022 (تەن)	2021 (تەن)	2022 (تەن)	2021 (تەن)	2022 (تەن)	2021 (تەن)	2022 (تەن)
کانوونی دووەم	0	1,073	1,506	1,724	0	0	27,758	1,953	29,264	4,750
شوبات	0	1,537	20	1,665	0	0	26,309	2,963	26,329	6,165
اذار	0	764	0	2,456	0	0	28,562	3,000	28,562	6,220
نیسان	1,068	760	1,624	2,331	0	0	15,026	3,127	17,718	6,218
مایس	1,416	780	5,505	2,323	0	0	12,104	2,862	19,025	5,965
حوزیران	1,764	1,010	5,194	3,334	0	0	19,089	6,612	26,047	10,956
تەموز	2,535	1,580	6,795	3,420	450	0	9,857	5,991	19,637	10,991
ئاب	1,416	1,660	6,272	6,609	447	0	13,763	5,198	21,898	13,467
ئەیلول	2,524	1,784	4,005	7,639	244	0	11,307	2,963	18,080	12,386
تشرینی یەکەم	1,112	1,246	1,902	11,444	623	288	2,717	500	6,354	13,478
تشرینی دووەم	694	2,234	2,105	10,096	916	648	2,845	0	6,560	12,978
کانونی یەکەم	720	3,840	2,505	9,407	263	1,952	3,098	0	6,586	15,199
کۆی گشتی (تەن)	13,249	18,268	37,433	62,448	2,943	2,888	172,435	35,169	226,060	118,773
چری دابین کردن بۆ تاکە کەس کگم/ ساڵ	6.9	9.4	18.4	30.28	2.3	2.2	33	6.62	43.2	22.37
ڕێژەی دابین کردن %	5.9	15.4	16.5	52.6	1.3	2.4	76.3	29.6	100	100

- ژمارەی دانیشتوانی هەر سێ پارێزگا بە پێی پسووڵەی خۆراک هەژمارکراوە .
- چری دابین کراو بۆ تاکەکەس بۆ هەر پارێزگایەک بە پێی دانیشتوانی ئەو پارێزگایە هەژمار کراوە و کۆمپانیاکان بە گشتی و هەرێم بە پێی دانیشتوانی هەرێم هەژمار کراوە
- ڕێژەی دابین کردن لە سەدە بۆ هەر پارێزگایەک و کۆمپانیاکان بە گشتی دابەش کۆی گشتی هەرێم هەژمار کراوە .

چیمەنتۆی دابین کراو بۆ کۆمپانیاکانی هەرێمی کوردستان لە ساڵی 2022

مانگ	کۆمپانیای ئاگرین (تەن)	کۆمپانیای بارۆک (تەن)	کۆمپانیای ئەدمین (تەن)	کۆمپانیای ئەتینا (تەن)	کۆی گشتی (تەن)
کانوونی دووەم	310	0	36	1,607	1,953
شوبات	740	0	0	2,223	2,963
اذار	660	754	0	1,586	3,000
نیسان	766	793	0	1,568	3,127
مایس	664	780	0	1,418	2,862
حوزیران	1,630	1,368	518	3,096	6,612
تەموز	1,637	710	555	3,089	5,991
ئاب	885	710	120	3,483	5,198
ئەیلول	0	735	0	2,228	2,963
تشرینی یەکەم	0	500	0	0	500
تشرینی دووەم	0	0	0	0	0
کانونی یەکەم	0	0	0	0	0
کۆی گشتی (تەن)	7,292	6,350	1,229	20,298	35,169

چیمەنتۆی دابەشکراو بەسەر هاووڵاتیان لە هەرێمی کوردستان لە ساڵی 2022

پارێزگا	بڕی چیمەنتۆی دابەشکراو تەن	ژمارەی هاووڵاتیان	بڕی دابەشکراو بۆ یەک کەس بە تەن	ڕێژەی دابەشکراو %
هەولێر	0	0	0	0
سلێمانی	0	0	0	0
دهۆک	0	0	0	0
کۆی گشتی	0	0	0	0

ڕێژەی دابین کردنی چیمەنتۆ لە پارێزگاکانی هەرێمی کوردستان لە ساڵی 2022

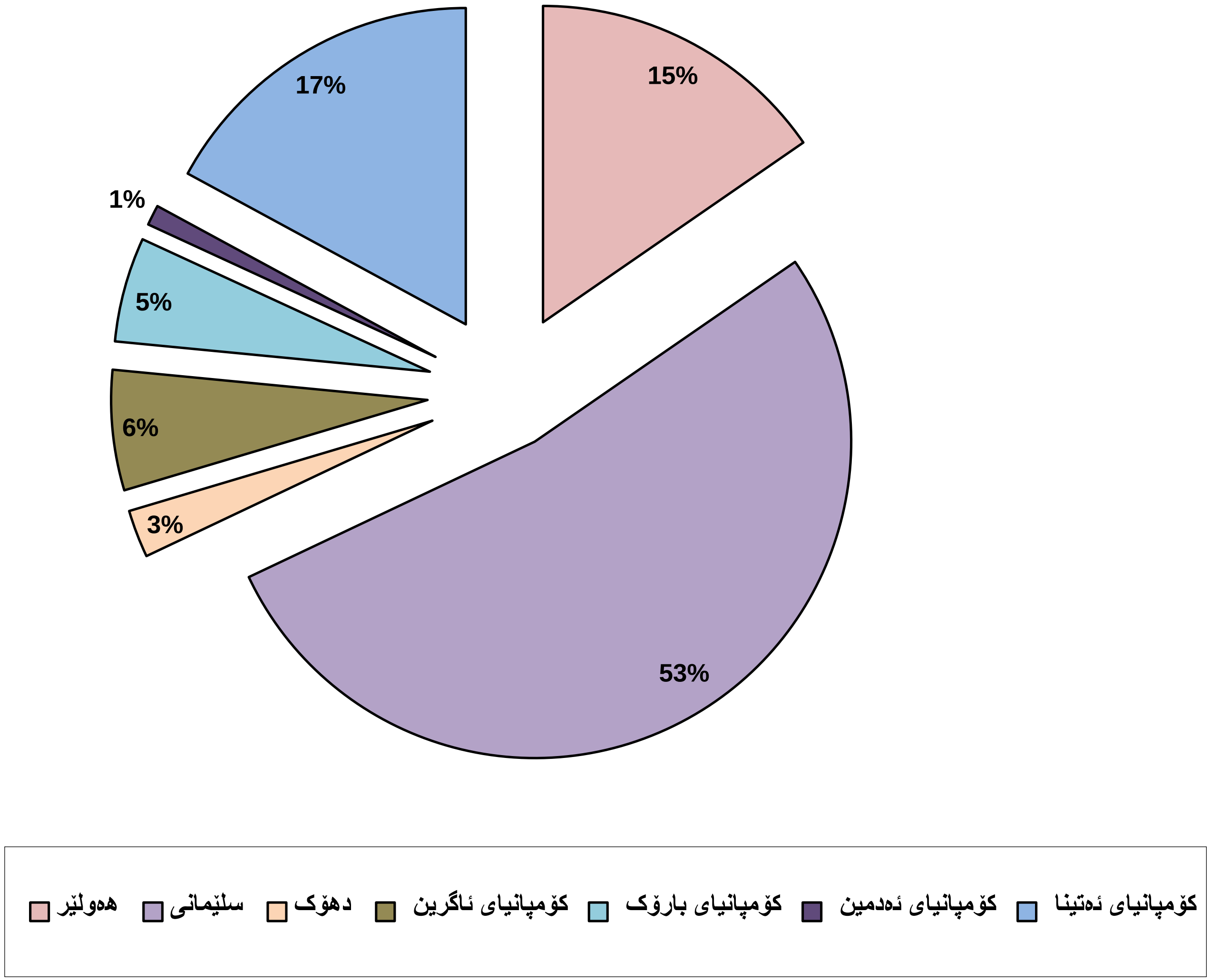

بەشی دوازدەهەم:

هاوردە و هەناردەی بازرگانی

هاوردنی کەل و پەل بە پێی مانگەکانی ساڵی 2022

مانگ	ژمارەی مۆڵەت	پارە / دۆلار	سەر	دانە	تەن	کغم	گرام	کارتۆن
کانوونی دووەم	324	788,500,000	50,541	7,000	36,094	3,281,669	2	0
شوبات	269	655,750,000	30,587	614,000	73,206	13,322	92	19
ئازار	218	474,250,000	460,696	526,340	27,162	25,015	37	0
نیسان	242	602,750,000	2,681	108,465	77,994	15,119	0	0
ئایار	232	879,250,000	1,675	704,000	37,851	16,201	0	0
حوزەیران	267	642,750,000	0	834,735	63,943	13,720	574	0
تەمووز	202	616,500,000	0	18,086	28,160	6,648	0	0
ئاب	277	1,004,750,000	0	456,803	128,373	16,632	0	70
ئەیلوول	201	552,250,000	0	40,900	131,579	9,379	500	0
تشرینی یەکەم	283	759,225,000	8,950	1,226,130	102,460	13,690	740	0
تشرینی دووەم	262	430,105,000	95,767	804,412	74,793	22,696	120	0
کانوونی یەکەم	245	554,250,000	47,493	899,622	68,915	7,989	573	0
داتای دهۆک	926	3,221,550,000	59,371	276,614	187,408	19,919	0	0
کۆی گشتی	3,948	11,181,880,000	757,761	6,517,107	1,037,938	3,461,999	2,638	89

تێبینی : - سەر بۆ هاوردەی ئاژل بە کار هاتوو

- دانە بۆ گوڵ و نەمام و دار و ماسی جوانی بەکار هاتووە
- تەن بۆ هاوردە کردنی کەرەستەی بیناسازی و ئالیکی ئاژل و خۆراکی پەلەوەر و مریشکی بەستوو بەکار هاتووە
- کغم بۆ هاوردە کردنی دەرمانی ڤیتەرنەری بەکار هاتووە .
- گرام بۆ کیتی ڤیتەرنەری بەکار هاتووە .
- کارتۆن بۆ هاوردە کردنی هێلکە بەکار هاتووە .

هاوردنی کەل و پەل بە گوێرەی خاڵە سنوورییەکان لە ساڵی 2022

خاڵە سنوورییەکان	ژمارەی مۆڵەت	پارە / دۆلار	سەر	دانە	تەن	کغم	گرام	کارتۆن
ابراهيم خليل	2,570	5,520,630,000	624,330	5,967,017	848,309	3,409,532	2,006	0
حاجی ئۆمەران	247	490,250,000	18,459	279,487	75,948	0	0	0
باشماخ	379	1,504,000,000	114,792	145,000	44,414	3,940	0	0
پەرویزخان	154	581,250,000	0	0	65,615	804	0	0
ف.ن.هەولێر	218	168,500,000	150	125,571	3,648	46,611	632	89
ف.ن.سلێمانی	380	2,917,250,000	30	32	4	1,112	0	0
کۆی گشتی	3,948	11,181,880,000	757,761	6,517,107	1,037,938	3,461,999	2,638	89

هاوردنی کەل و پەل بە گوێرەی خاڵە سنوورییەکان لە ساڵی 2022 بە پێی ژمارەی مۆڵەت و پارە بە 1,000,000 دۆلار

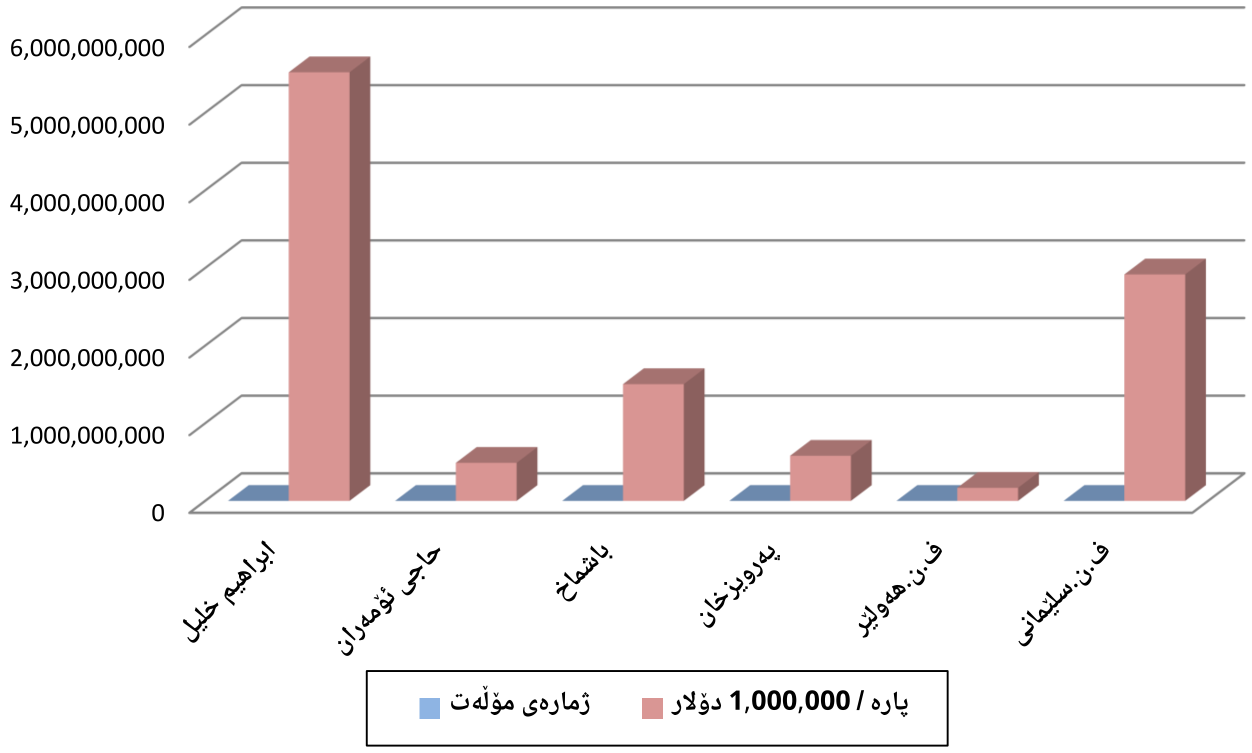

ڕێژەی هاوردنی کەل و پەل بە گوێرەی خاڵە سنوریەکان و ژمارەی مۆڵەت لە ساڵی 2022

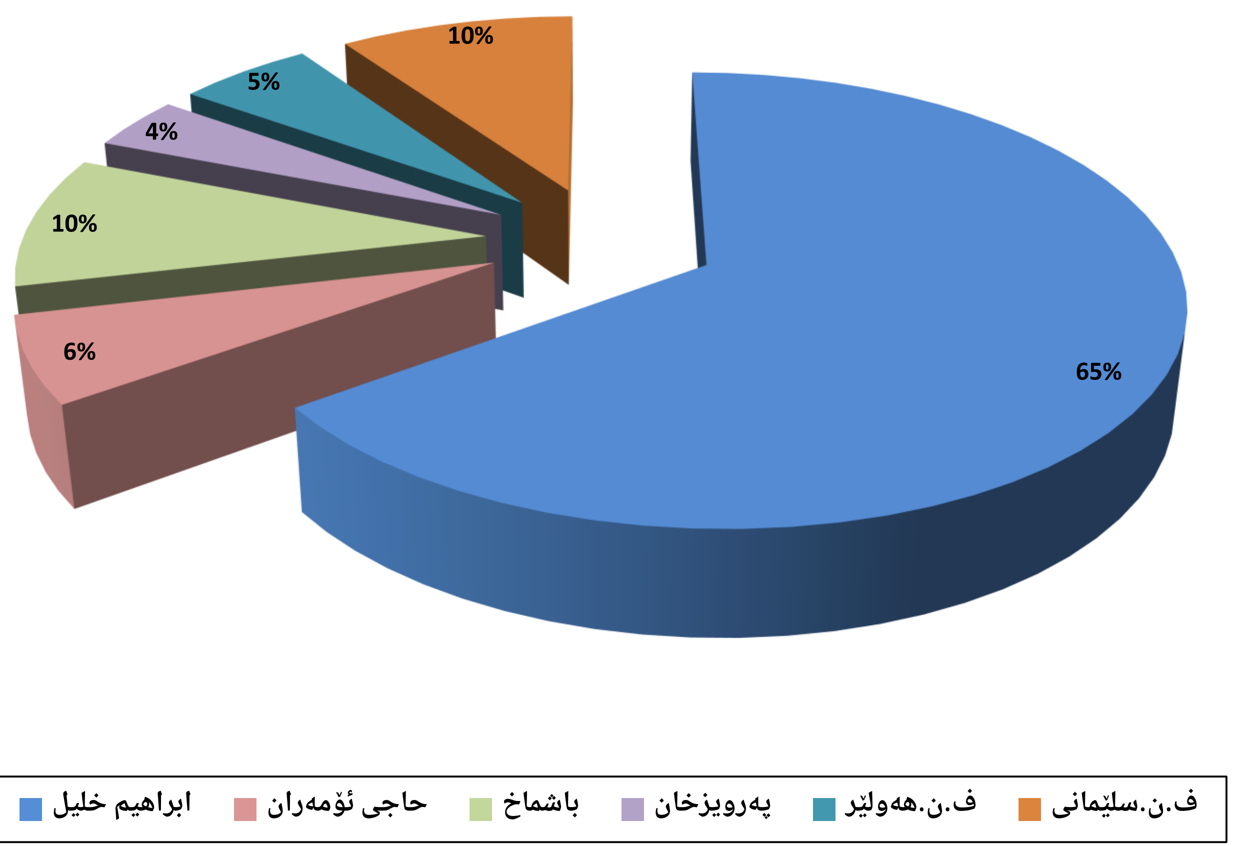

رێژەی هاوردنی کەل و پەل بە گوێرەی خاڵە سنوریەکان و پارە بە دۆلار لە ساڵی 2022

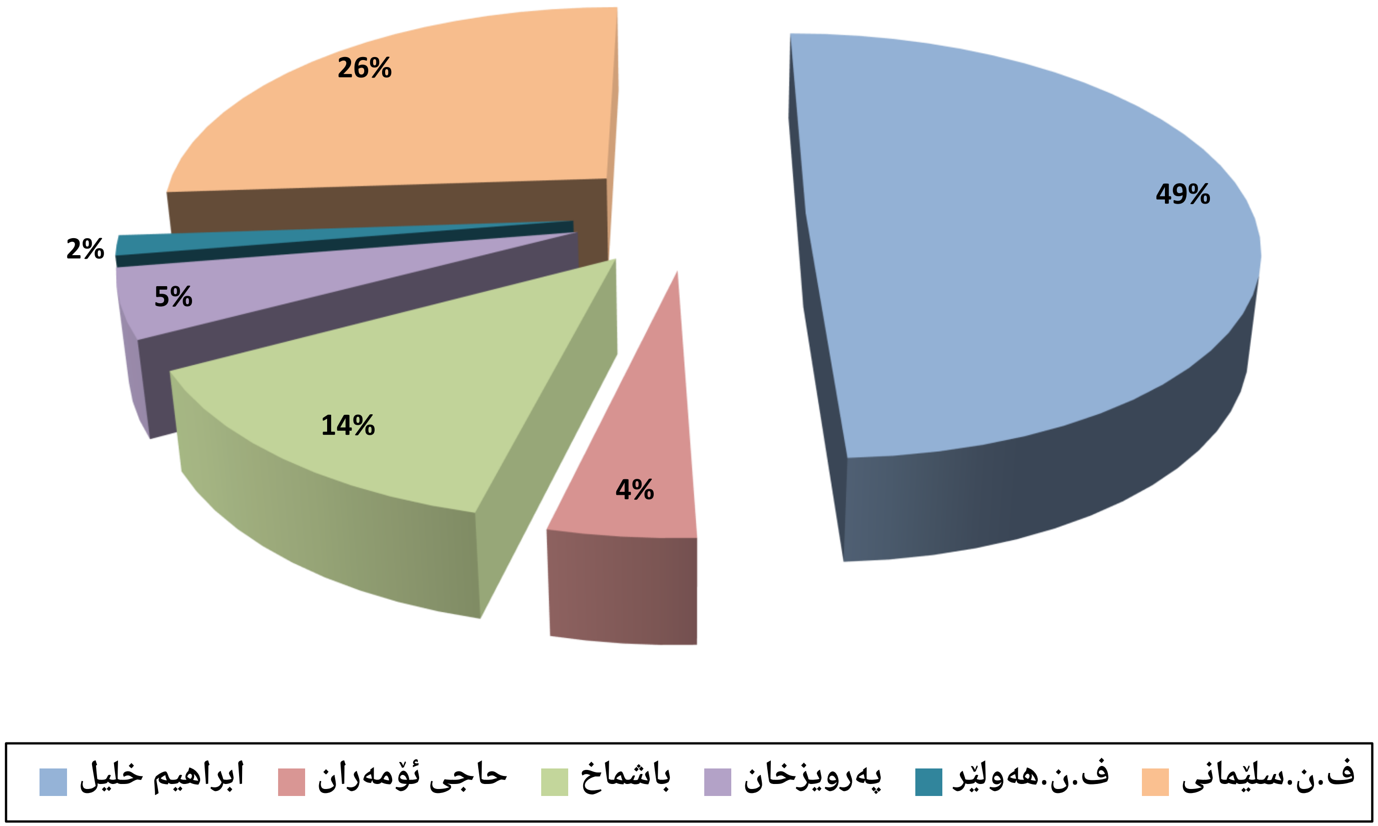

هاوردنی ئۆتۆمبێل بە گوێرەی خاڵە سنوورییەکان لە ساڵی 2022

خاڵە سنوورییەکان	مۆڵەت	ژمارەی ئۆتۆمبێل
ابراهیم خلیل	283	28,185
حاجی ئۆمەران	341	37,008
باشماخ	210	19,499
پەرویزخان	195	20,427
ف.ن.هەولێر	6	7
کۆی گشتی	1,035	105,126

هاوردنی ئۆتۆمبێل بە گوێرە مانگەکانی ساڵی 2022

ژمارەی ئۆتۆمبێل	ژمارەی مۆڵەت	مانگ
6,421	67	کانوونی دووەم
5,129	59	شوبات
10,145	104	اذار
5,901	71	نیسان
7,656	63	مایس
7,713	93	حوزیران
12,785	101	تەموز
11,290	105	ئاب
8,931	86	ئەیلول
9,757	117	تشرینی یەکەم
12,275	68	تشرینی دووەم
5,798	67	کانونی یەکەم
1,325	34	داتای دهۆک
105,126	1,035	کۆی گشتی

ڕێژەی هاوردنی ئۆتۆمبێل لە خاڵە سنووریەکان لە ساڵی 2022

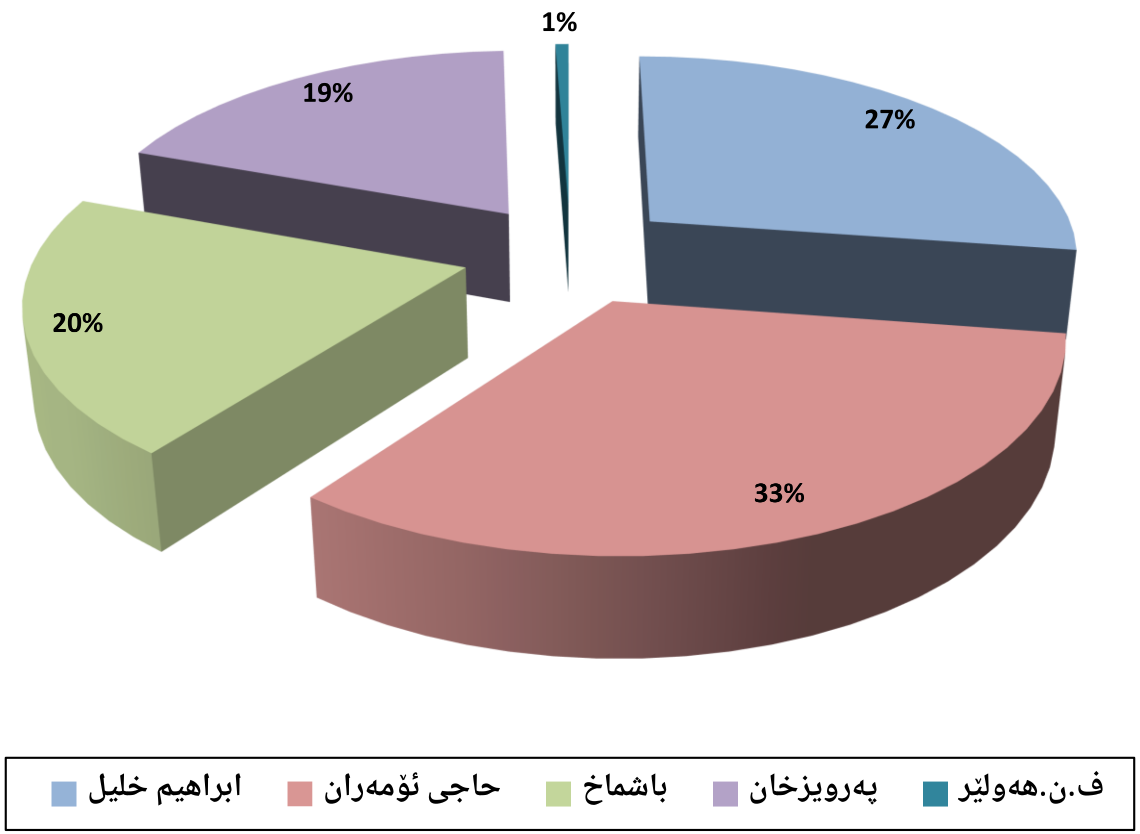

رێژەی هاوردەی ئۆتۆمبێل بە گوێرەی ژمارەی مۆڵەت و ژمارەی ئۆتۆمبێل *100 لە ساڵی 2022

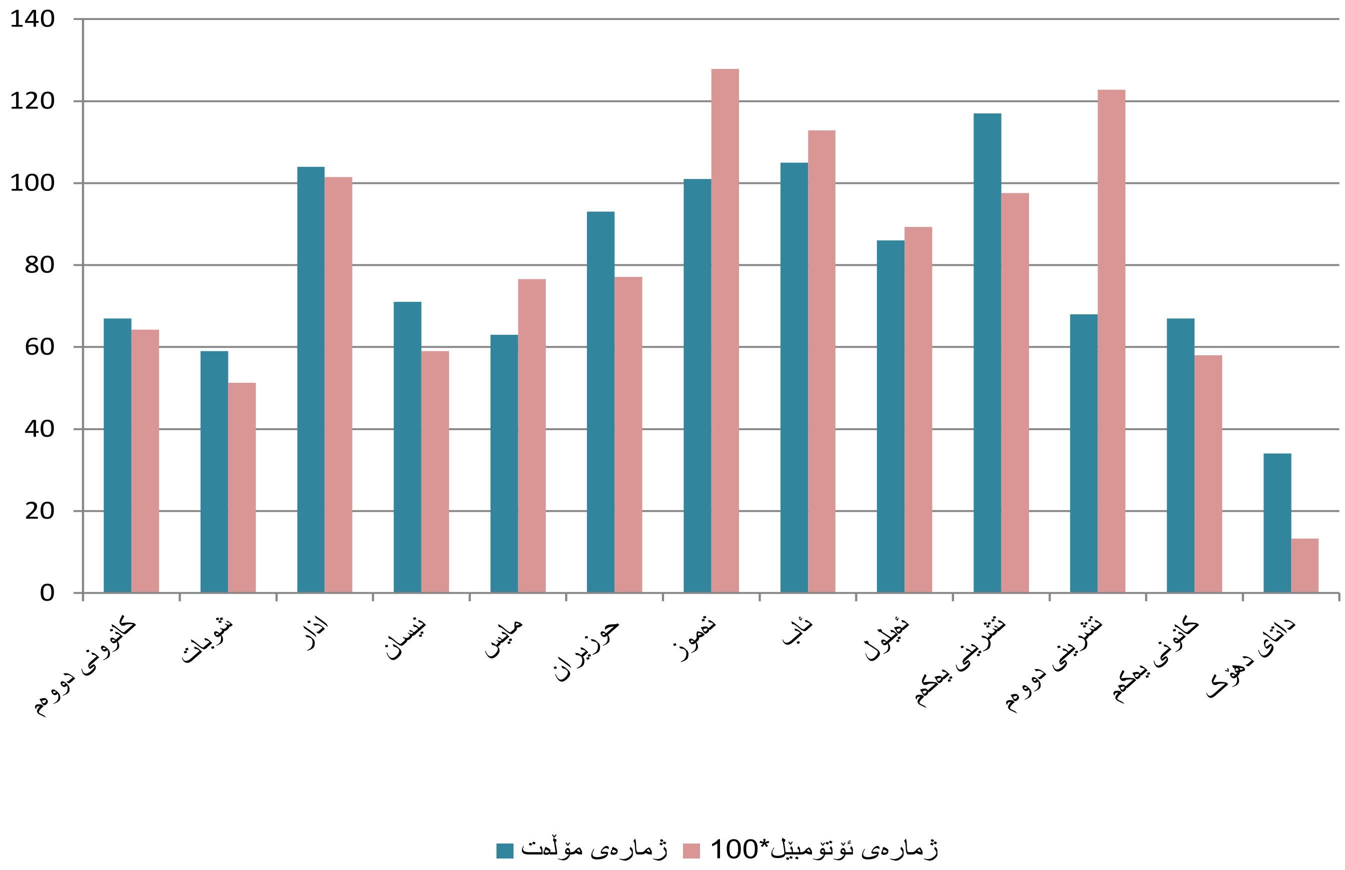

هەنارده كردنی كەل و پەل و ئۆتۆمبێل لە ساڵی 2022

خاڵە سنوورییەكان	ژمارەی مۆڵەت	تەن	كغم	كارتۆن	لیتر	ژمارەی ئۆتۆمبێل
ابراهیم خلیل	120	209,530	5,402	1,535,045	0	23
حاجی ئۆمەران	18	17,922	0	0	550	13
باشماخ	23	74,586	0	12,000	0	9
ف.ن.هەولێر	5	360,704	0	0	0	0
پەرویزخان	2	10,025	0	0	0	0
كۆی گشتی	168	672,767	5,402	1,547,045	550	45

هەناردە کردنی کەل و پەل و ئۆتۆمبێل لە ساڵی 2022 بە گوێرەی ژمارەی مۆڵەت

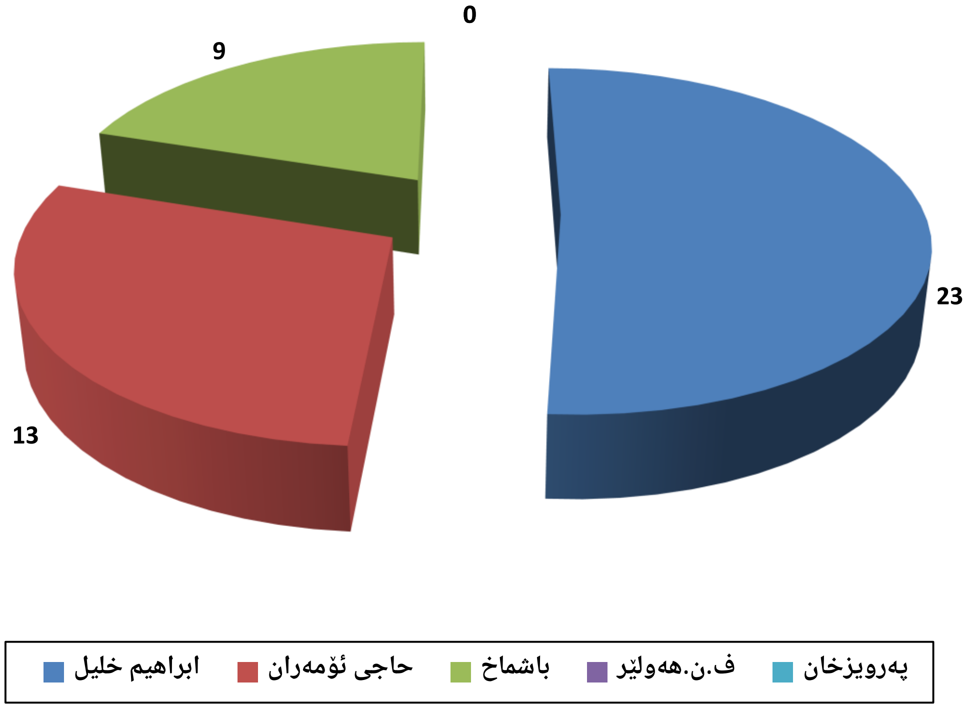

پێدانی ناسنامەی بازرگانی بە گوێرەی مانگەکانی ساڵی 2022

مانگ	کۆمپانیا	پرۆژە	کارگە
کانوونی دووەم	45	3	3
شوبات	129	7	2
اذار	146	5	2
نیسان	172	5	2
ئایار	167	2	5
حوزیران	217	2	0
تەموز	137	2	2
ئاب	149	2	2
ئەیلول	74	2	4
تشرینی یەکەم	170	2	4
تشرینی دووەم	159	3	3
کانونی یەکەم	120	1	2
کۆی گشتی	1,685	36	31

پێدانی ناسنامەی بازرگانی بە گوێرەی پارێزگا لە ساڵی 2022

مانگ	کۆمپانیا	پرۆژە	کارگە
هەولێر	965	11	10
سلێمانی	229	11	6
دهۆک	490	14	15
بەغداد	1	0	0
کۆی گشتی	1,685	36	31

پێدانی ناسنامەی بازرگانی بە گوێرەی مانگەکانی ساڵی 2022 و بەپێی کۆمپانیا *10 و پرۆژە و کارگە

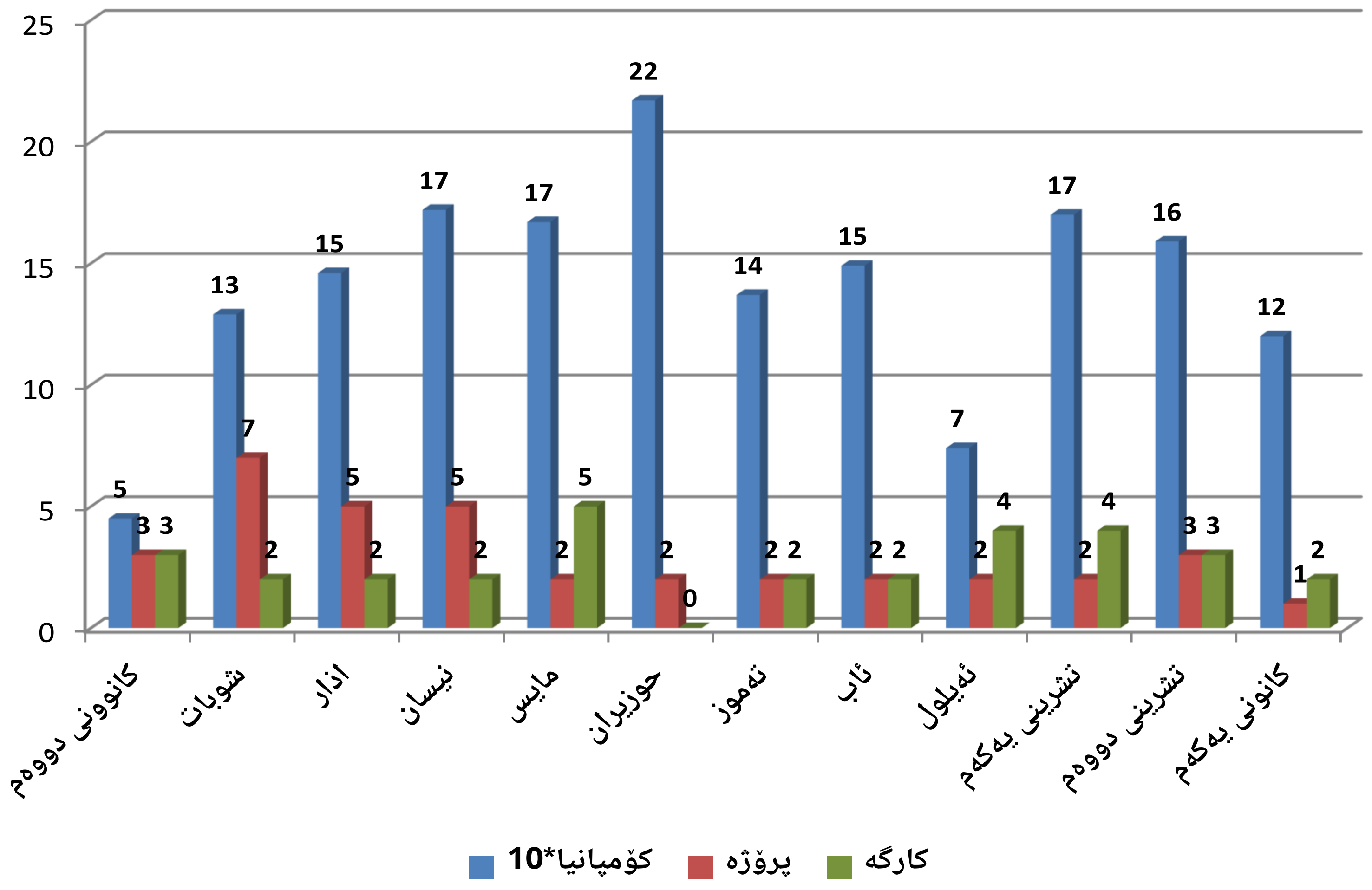

پێدانی ناسنامەی بازرگانی لە پارێزگاکان لە ساڵی 2022 بە گوێرەی کۆمپانیا *10 و پرۆژە و کارگە

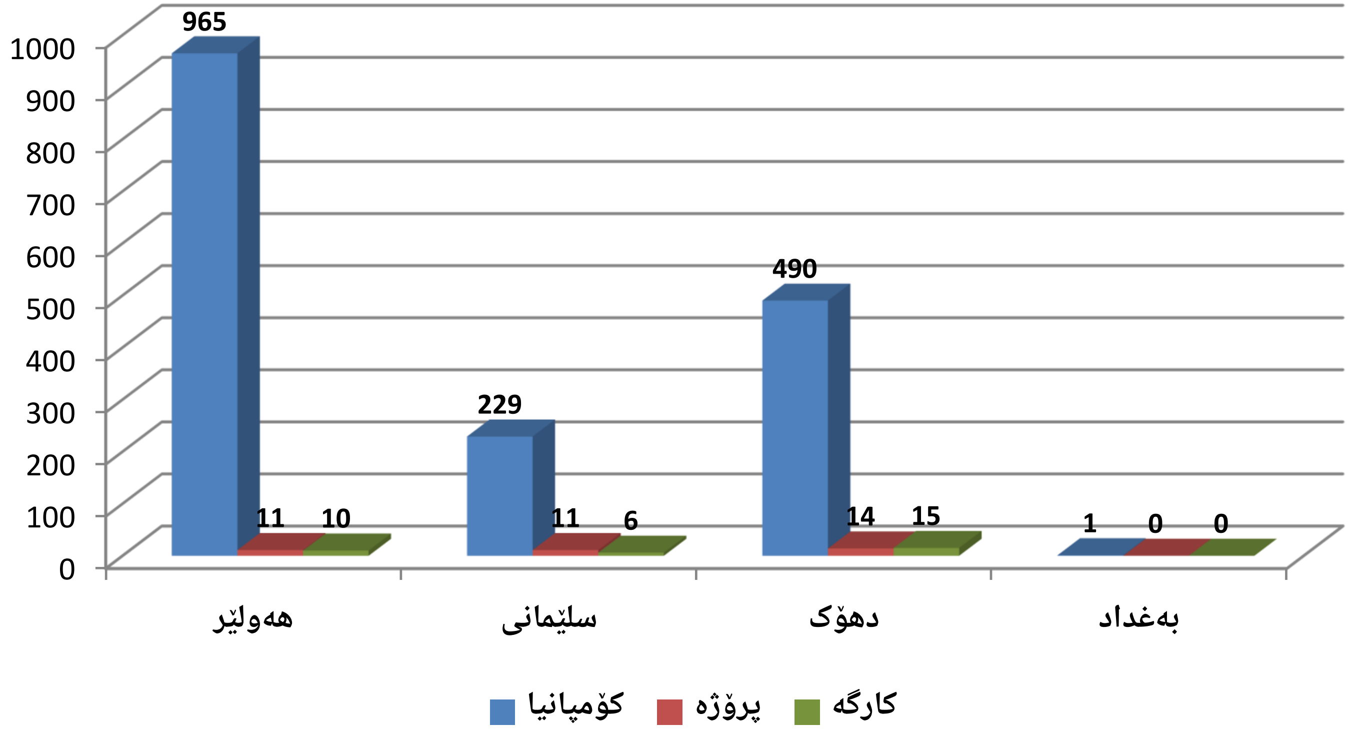

بەشی سێزدەهەم:

کۆمپانیاکانی تۆمارکراو

ژمارەی کۆمپانیا خۆمالیەکانو لقی کۆمپانیا بیانیەکانی تۆمارکراو لە پارێزگاکانی هەرێمی کوردستان تاکۆتایی ساڵی 2022

پارێزگا	ژمارە وجۆری کۆمپانیا	پێش ساڵی 2018	ساڵی 2018	ساڵی 2019	ساڵی 2020	ساڵی 2021	ساڵی 2022	کۆی گشتی
هەولێر	کۆمپانیای خۆمالیەکان	14,712	616	1,176	793	879	996	19,172
	لقی کۆمپانیای بیانیەکان	2,341	28	55	27	31	28	2,510
	کۆی گشتی	16,988	644	1,231	820	910	1,024	21,617
سلێمانی	کۆمپانیای خۆمالیەکان	4,918	169	588	374	433	326	6,808
	لقی کۆمپانیای بیانیەکان	563	5	4	0	2	5	579
	کۆی گشتی	5,447	174	592	374	435	331	7,353
دهۆك	کۆمپانیای خۆمالیەکان	3,194	68	84	65	59	77	3,547
	لقی کۆمپانیای بیانیەکان	270	1	1	1	4	2	279
	کۆی گشتی	3,457	69	85	66	63	79	3,819
کۆی گشتی	کۆمپانیای خۆمالیەکان	22,824	853	1,848	1,232	1,371	1,399	29,527
	لقی کۆمپانیای بیانیەکان	3,174	34	60	28	37	35	3,368
	هەموو کۆمپانیاکان	25,892	887	1,908	1,260	1,408	1,434	32,789

چۆنییەتی دابەشبوونی کۆمپانیاکانی تۆمارکراو لە پارێزگاکانی هەرێمی کوردستان لە ساڵی 2022(گشتی)

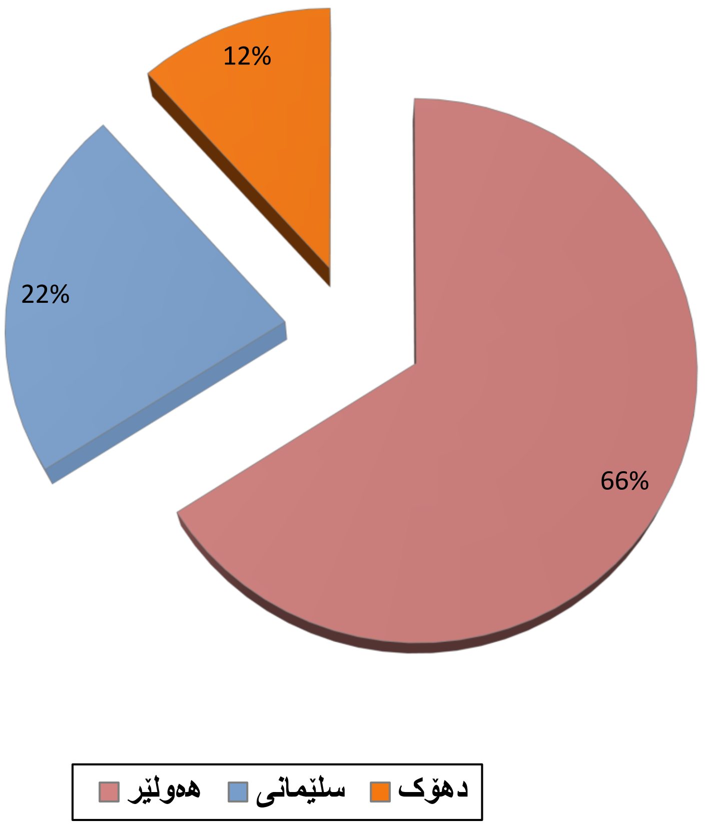

چۆنییەتی دابەشبوونی کۆمپانیاکانی تۆمارکراو لە پارێزگاکانی هەرێمی کوردستان لە ساڵی 2022
(کۆمپانیا خۆمالیەکان)

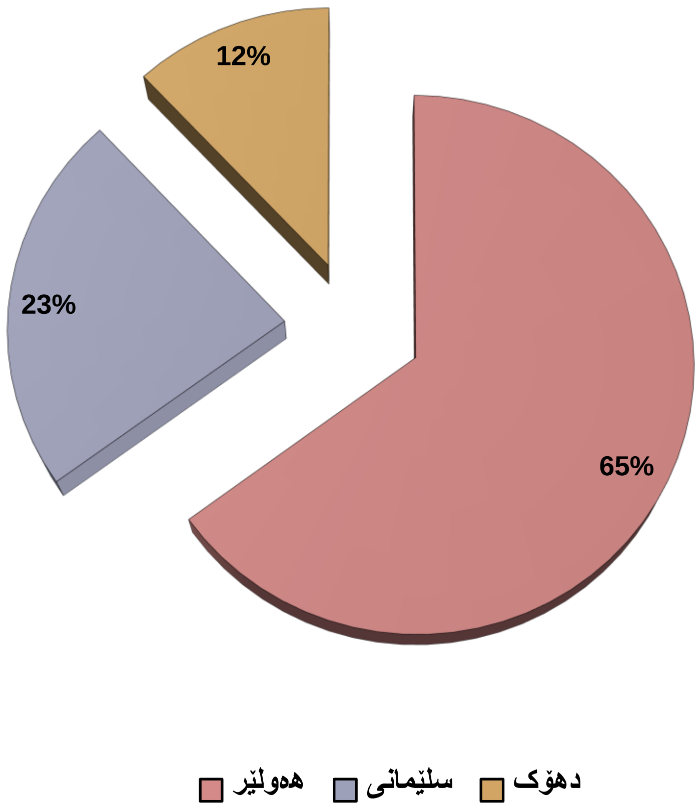

چۆنییەتی دابەشبوونی کۆمپانیاکانی تۆمارکراو لە پارێزگاکانی هەرێمی کوردستان لە ساڵی 2022
(کۆمپانیا بیانیەکان)

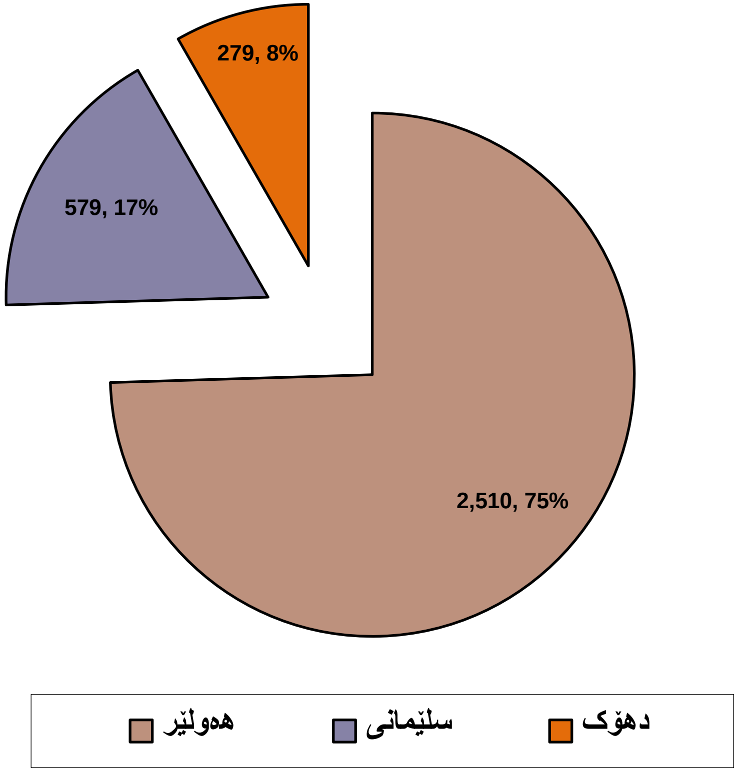

ژمارەی کۆمپانیا بیانیەکان کە تۆمار کراوە لە هەرێمی کوردستان تا کۆتایی ساڵی 2022 بە پێی سەرچاوە

ژ	ناوی دەوڵەت	کۆی گشتی
1	تورکی	1,484
2	ایرانی	375
3	ئیماراتی	193
4	لوبنانی	187
5	بەریتانی	161
6	ئەمریکی	150
7	ئوردنی	117
8	ئەلمانی	78
9	ئیتالی	65
10	رۆمانی	50
11	هۆلەندی	36
12	یونانی	34
13	کویتی	30
14	قوبرسی	23
15	میسری	22
16	کەنەدی	22
17	صینی	20
18	سوری	15
19	کوری	15
20	سویدی	14
21	سویسری	13
22	ئوسترالی	13
23	اسپانی	13
24	سنغافوری	12
25	هەنگاری	11
26	روسی	11
27	بحرێن	10
28	بلغاری	10
29	فەرنسی	9
30	هندی	9
31	نەمسا	8
32	دانیمارکی	8
33	چیکی	7
34	برمودی	7
35	نەرویج	7
36	ئوکرانیا	7
37	پولەندی	7
38	سعودی	6
39	مالیزیا	6
40	بلجیکی	6
41	دورگەی کەیمان	5
42	کرواتی	5
43	لوکسمبورک	5
44	عمانی	5
45	قەتەری	5
46	وولاتانی تری ئاسیا	19
47	وولاتانی تری ئەوروپا	28
48	وولاتانی تری ئەمریکا	15
49	وولاتانی تر	10
	کۆی گشتی	3,368

ژمارەی کۆمپانیا بیانیەکان لە هەرێمی کوردستان لەساڵی 2022
بە پێی سەرچاوە

ژ	ناوی دەوڵەت	ب.ك.هەولێر	ب.ك. سلێمانی	ب.ك.دهۆك	كۆی گشتی
1	تورکی	13	3	1	17
2	ایرانی	1	1	0	2
3	ئەمریکی	1	0	0	1
4	ئوردنی	3	0	0	3
5	بەریتانی	3	1	0	4
6	ئیماراتی	1	0	0	1
7	ئەلمانی	1	0	0	1
8	کویتی	2	0	0	2
9	سنغافوری	1	0	0	1
10	ئۆسترالی	1	0	0	1
11	یمنی	0	0	1	1
12	اسپانی	1	0	0	1
كۆی گشتی		28	5	2	35

دابەشبوونی لقی کۆمپانیا بیانیەکان لە هەرێمی کوردستان لە ساڵی 2022

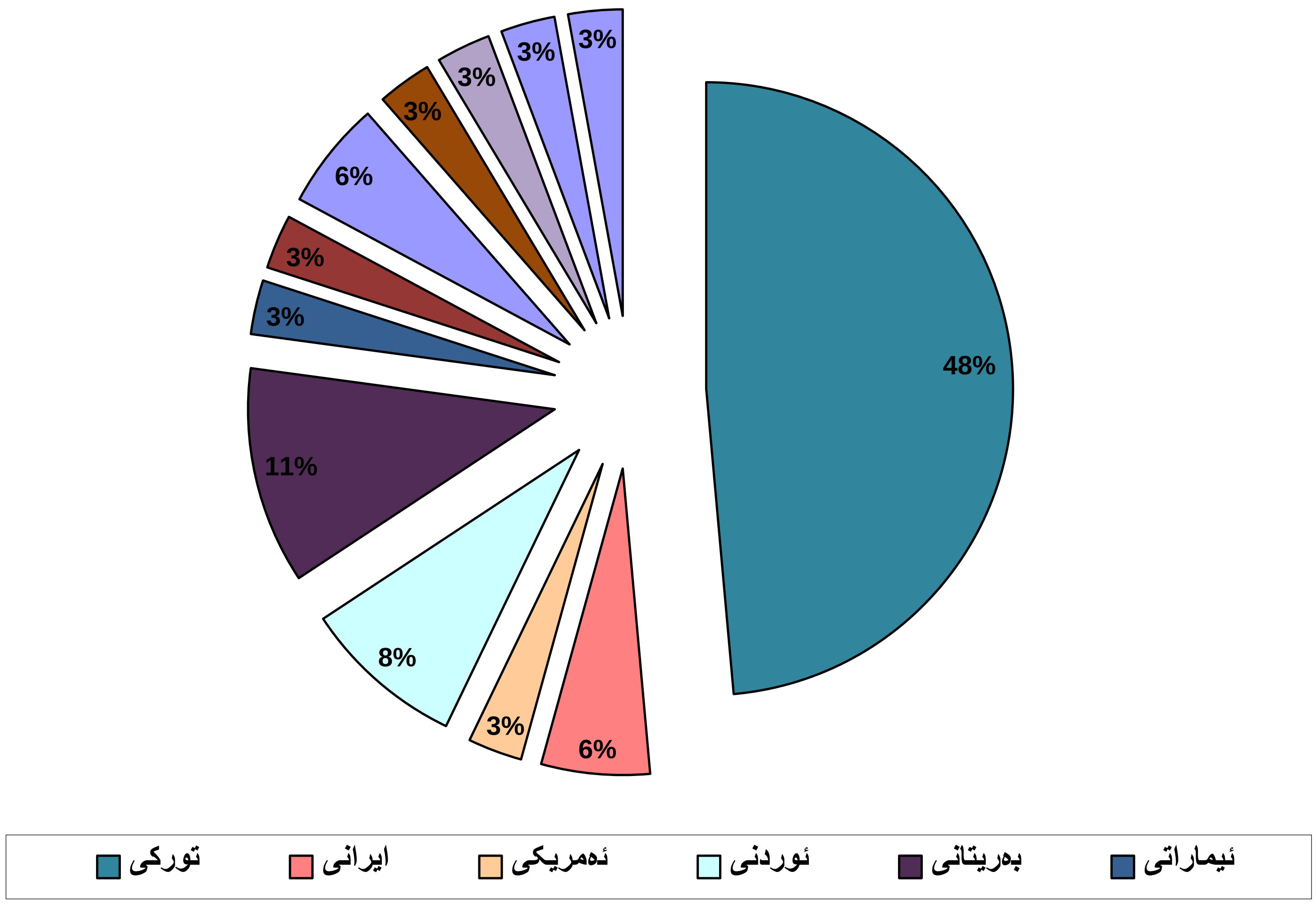

دابەشبوونی لقی کۆمپانیا بیانیەکان لە پارێزگاکانی هەرێمی کوردستان لە ساڵی 2022

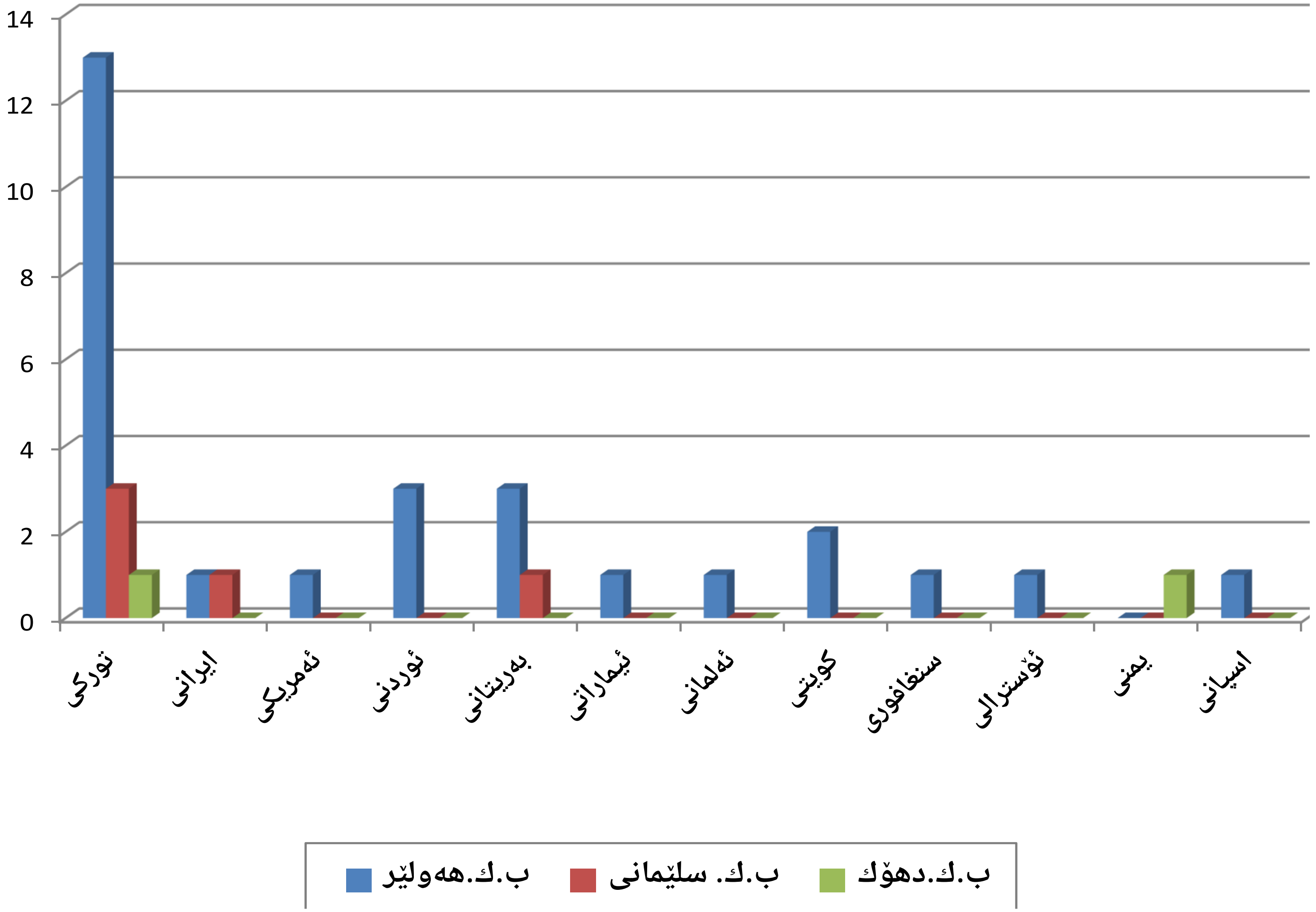

بەشی چواردەهەم:

هێمای بازرگانی

ژمارەی پێدانی هێمای بازرگانی بە شوێنە بازرگانییەکان ناوەوەی هەرێم و وولاتانی بیانی لە ساڵی 2022

کۆمپانیاکانی	ژمارەی پێدانی هێمای بازرگانی
خۆماڵی	957
بیانی	181
کۆی گشتی	1138

ژمارەی پێدانی هێمای بازرگانی بە شوێنە بازرگانییەکانی وولاتانی بیانی لە ساڵی 2022

ژ	ناوی دەوڵەت	ژمارەی پێدانی هێمای بازرگانی
1	ئەمریکی	55
2	تورکی	31
3	کۆری	12
4	ئۆردونی	8
5	ئیسپانی	8
6	سوری	7
7	صینی	7
8	فەرەنسی	6
9	لوبنانی	6
10	سویسری	6
11	ئیتالی	5
12	سعودی	5
13	ئێرانی	5
14	بریتانی	4
15	ئەلمانی	4
16	ئیرلەند	3
17	نەمسا	3
18	ئیماراتی	2
19	ئەرمینی	1
20	ئۆسترالی	1
21	فیتنام	1
22	مالطا	1
کۆی گشتی		181

چۆنییەتی پێدانی هێمای بازرگانی بە شوێنە بازرگانییەکان ناوەوەی هەرێم و وڵاتانی بیانی لە ساڵی 2022

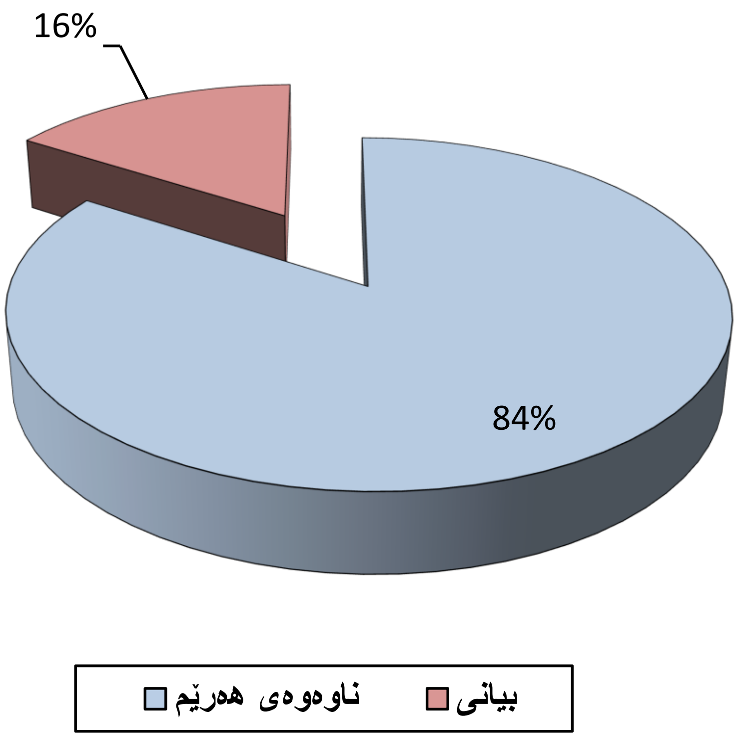

چۆنییەتی پێدانی هێمای بازرگانی بە وولاتانی بیانی لە ساڵی 2022

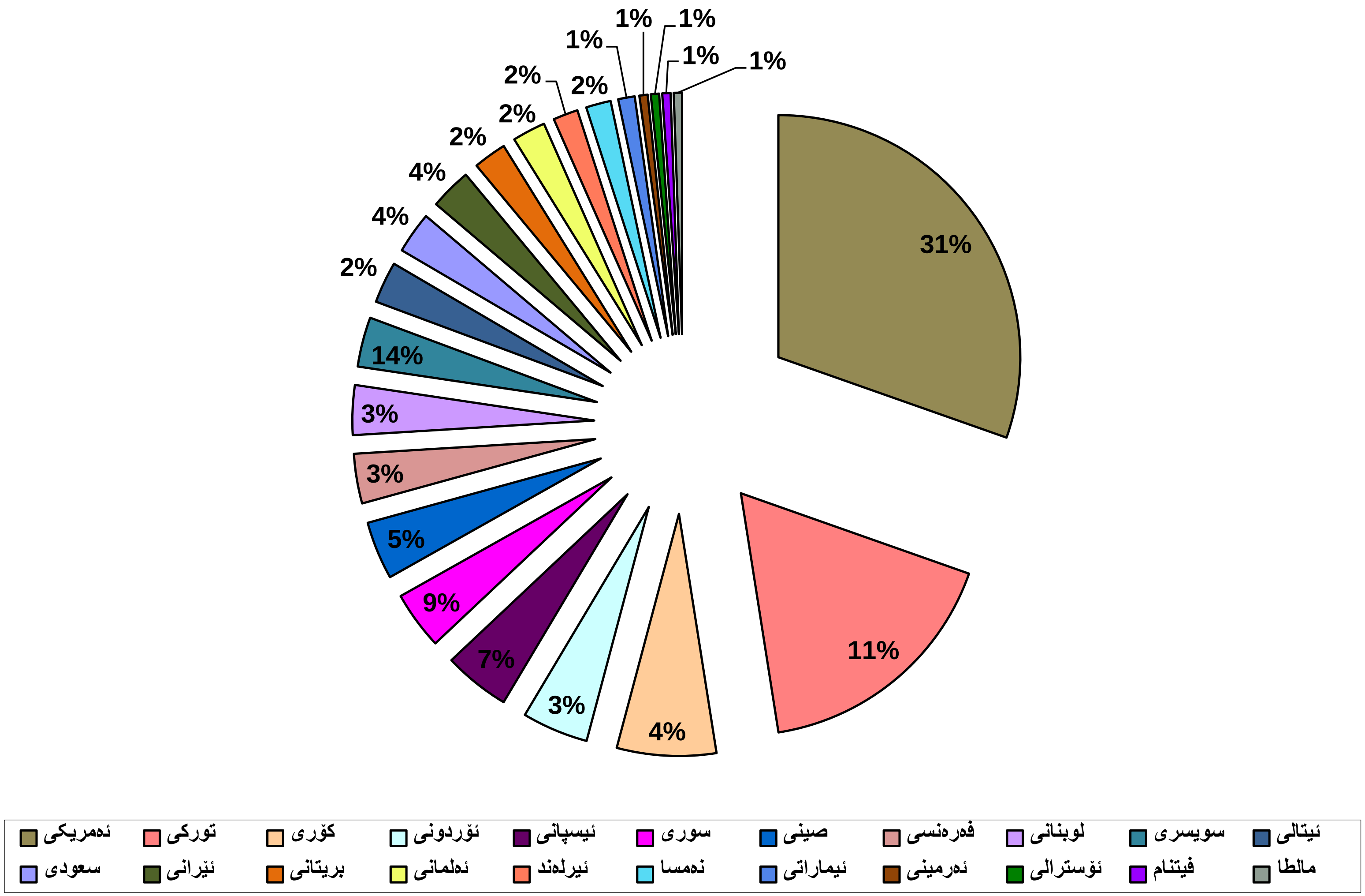

بەشی پانزدەهەم:

پەرەپێدانی مرۆڤی

بەشی پانزدەهەم: مەشق و راهینان

گرنگترین ئەرکی بەرێوەبەرایەتی پەرەپێدانی مروڤی لە ب . گ. پلان دانان و بەدواداچوون کردنەوەی خولانی فیربوون ، کۆڕ و سیمینار و شاندکردنە ، بە مەبەستی بەرزکردنەوەی توانای فەرمانبەرانی وەزارەت و بەرزکردنی ئاستی زانستی و توانای فەرمانبەرانی کەرتی تایبەت لە دوو بەشی بازرگانی و پیشەسازی . ئەم ئەرکە بە هەماهەنگی لەگەل دام و دەزگاکانی حکومی و ناحکومی هەرێمی کوردستان و ریکخراوە نێودەولەتیەکان ئەنجام دەدرێت.

چالاکییەکانی ساڵی **2022**ی ئەم بەرێوەبەرایەتیە لە خشتەی خوارەوە دیارکراوە .

خولانی ئەنجامدراو لە ساڵی 2022

ژ	خول	ژمارەی خول	ژمارەی بەشداربوان		
			نێر	مێ	کۆی گشتی
1	خولی ئەنجامدراو بۆ فەرمانبەرانی کەرتی میری لە ناو هەرێم	37	57	35	**92**
2	خولی ئەنجامدراو بۆ فەرمانبەرانی کەرتی میری لە دەرەوەی هەرێم	8	7	1	8
3	خولانی ئەنجامدراو بۆ خاوەنکاران و فەرمانبەرانی کەرتی تایبەت (بەروانامەی یونیدۆ)	7	97	95	192
4	مەشقی هاوینەی قوتابیانی زانکۆ و دواناوەندی پیشەیی	3	8	3	11
	مۆڵەتی خوێندن	25	17	8	25
	کۆی گشتی	**80**	**186**	**142**	**328**

چەندایەتی بەشداربوانی خۆلانی فێربوون بە پێ ڕەگەز لە ساڵی 2022

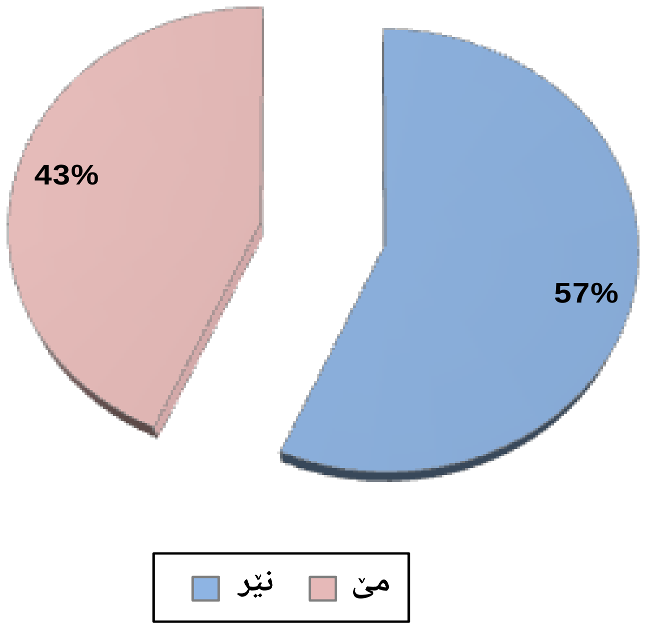
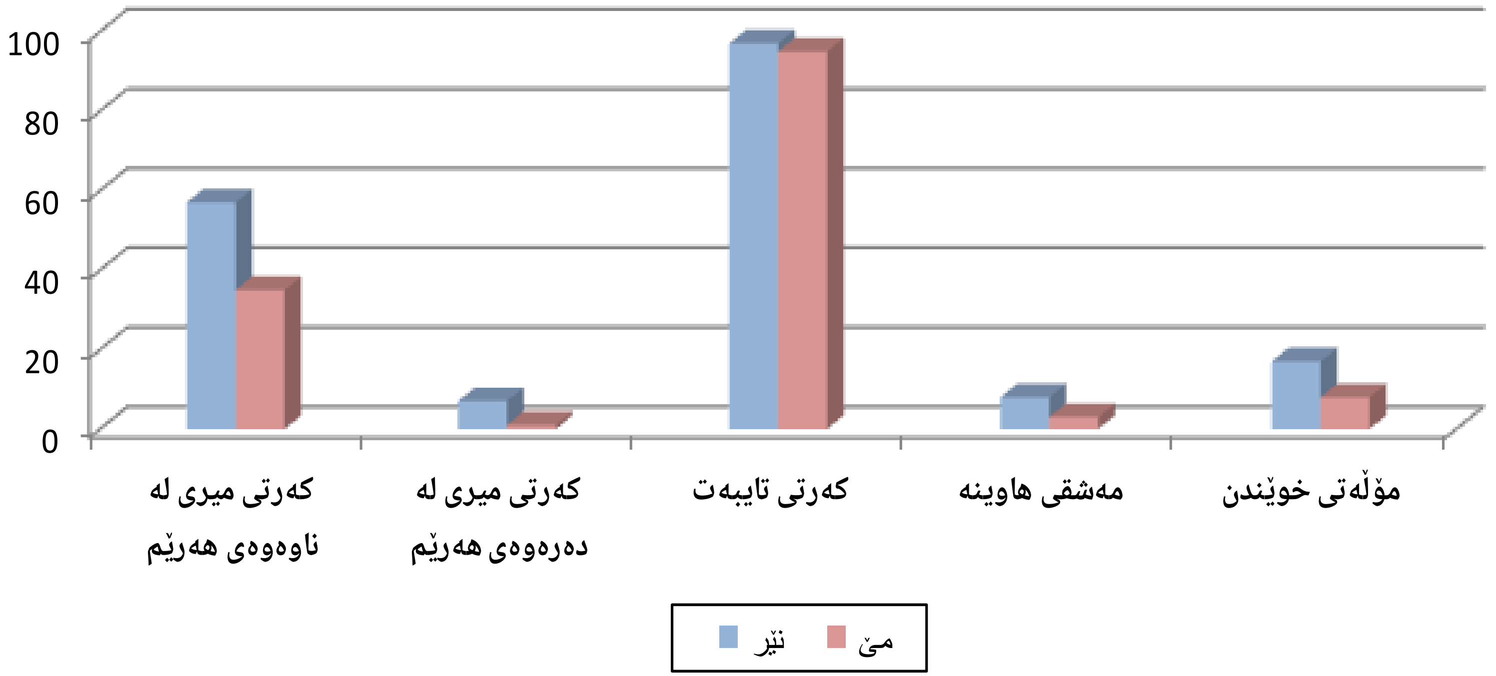
چەندایەتی خۆڵانی فێر بوون بە گوێرەی شوێن و رەگەزساڵی 2022